T072 BL 2 (172) Nói Về 30 Ni Tát Kỳ Ba Dật Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo- Luật Tứ Phân

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ-KHEO Chöông IV: NOÙI VEÀ 30 NI-TAÙT-KYØ BA-DAÄT-ÑEÀ359

I. SUÙC TRÖÔØNG Y360 A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Y dö: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä.361 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo thoï trì ba y khoâng ñöôïc dö. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa y dö. Hoaëc coù y maëc buoåi saùng. Hoaëc coù y maëc buoåi tröa. Hoaëc coù y maëc buoåi xeá. Nhoùm saùu thöôøng kinh doanh trang nghieâm y phuïc, caát chöùa nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo thaáy, baûo nhoùm saùu Tyø-kheo: - Ñöùc Phaät cho pheùp thoï trì ba y, khoâng ñöôïc dö. Ñaây laø y cuûa ai? - Y dö cuûa chuùng toâi ñaáy. Nhoùm saùu traû lôøi. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Ñöùc Nhö Lai cho pheùp thoï trì ba y, taïi sao caùc thaày caát chöùa y dö, hoaëc coù y maëc buoåi saùng, hoaëc coù y maëc giöõa ngaøy, hoaëc coù y maëc buoåi xeá? Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hoïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao, nhoùm saùu Tyø-kheo, Nhö Lai cho pheùp thoï trì ba y, caùc oâng laïi chöùa caát y dö? Ñöùc Phaät duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu

353. Cf, Taêng kyø 8, tr.292b10: Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, y dö caàn phaûi xaû tröôùc Taêng; sau ñoù saùm toäi Ba-daät-ñeà. Xaû maø khoâng saùm hoái, phaïm toäi vieät tì-ni. Ba-daï-ñeà, nghóa laø coù theå ñoïa aùc ñaïo. Thaäp tuïng 5, tr.30b12: Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, y aáy caàn phaûi xaû. Toäi Ba-daï-ñeà caàn phaûi saùm hoái. Caên baûn 16: Ni-taùt-kyø ba-daät-ñeå-ca, vaät aáy caàn phaûi xaû; toäi aáy caàn phaûi saùm. Pali (Vin.iii. 193): Nissaggiya pācittiya 354. Pali: Atirekacīvara, Vin. iii. 195. 355. Pali: Vesāliyam viharati Gotamake cetiye, taïi Vesāli (Tyø-da-ly), trong thaùp Gotamaka

gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, Chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo chöùa y dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 2. Quaù möôøi ngaøy: Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, Toân giaû A- nan nhaän ñöôïc moät taám y phaán taûo quyù giaù362 töø nôi moät ngöôøi kia, muoán daâng cuùng cho ñaïi Ca-dieáp. Vì ngaøi Ca-dieáp thöôøng soáng haïnh ñaàu ñaø, maëc loaïi y naøy. Nhöng luùc aáy, ngaøi khoâng coù ôû ñoù. Toân giaû A-nan coù yù nghó: Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo

kieát giôùi, “Tyø-kheo naøo chöùa y dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.” Nay, ta nhaän ñöôïc y phaán taûo quyù giaù, muoán daâng cuùng cho ñaïi Ca-dieáp.363 Vì ñaïi Ca-dieáp thöôøng soáng haïnh ñaàu ñaø, maëc loaïi y naøy. Maø ngaøi khoâng coù ôû ñaây. Khoâng bieát laøm sao ñaây? A-nan lieàn ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Baïch Theá Toân, Ngaøi vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, “Tyø-kheo naøo chöùa y dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.” Nay con nhaän ñöôïc moät y phaán taûo quyù giaù, muoán daâng cuùng leân ñaïi Ca-dieáp. Vì ñaïi Ca-dieáp thöôøng tu haïnh ñaày ñaø, maëc y phaán taûo. Phaät hoûi A-nan: - Khi naøo Ca-dieáp veà? A-nan baïch Phaät: - Sau möôøi ngaøy seõ veà. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, tuøy thuaän thuyeát phaùp cho caùc Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän noùi veà thieåu duïc tri tuùc, haïnh ñaàu ñaø, öa phaùp xuaát ly, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp chöùa y dö, khoâng quaù muôøi ngaøy. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, y ñaõ xong, ca-thi-na ñaõ xaû, caát chöùa y dö, trong möôøi ngaøy khoâng tònh thí ñöôïc pheùp chöùa. Neáu quaù möôøi ngaøy, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y ñaõ xong: Chæ laø ba y.364

356. Quyù giaù phaán taûo y Â. Nguõ phaàn 4: 2 taám vaûi kieáp-boái. 357. Pali: Muoán cuùng laïi cho Xaù-lôïi-phaát. 358. Y dó caùnh . Pali: Nitthittacīvarasmim, y ñaõ hoaøn taát; töùc y ñaõ may xong; bao goàm tröôøng hôïp y bò maát, y bò cöôùp, y bò chaùy. Nguõ phaàn 4: Giaët, nhuoäm, vaø may xong.

Y ca-thi-na ñaõ xaû.365 Y:366 coù möôøi loaïi: y kieàu-xa-da, y kieáp-boái (vaûi), y khaâm-baø la, y soâ-ma (boá), y saám-ma, y phieán-na, y ma (vaûi gai), y bí-di-la, y cöu-di-la, y saám-la-baùn-ni.367 Y dö:368 Cho ñeán mieáng vaûi chieàu daøi baèng taùm ngoùn tay, chieàu roäng baèng boán ngoùn tay cuûa Nhö Lai trôû leân ñeàu goïi laø y dö. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ñöôïc chöùa. Ngaøy thöù hai ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y, ñöôïc chöùa. Qua ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh369 xuaát hieän, taát caû y ñoù trôû thaønh Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai ñöôïc y, ngaøy thöù ba khoâng ñöôïc. Ngaøy thöù tö ñöôïc (nhö vaäy laàn laàn leân ñeán ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).370 Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba khoâng ñöôïc. Ngaøy thöù tö ñöôïc, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y nhaän ñöôïc trong taùm ngaøy ñoù ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai ñöôïc y, ngaøy thöù ba vaø ngaøy thöù tö khoâng ñöôïc. Ngaøy thöù naêm ñöôïc, (nhö vaäy laàn laàn xuoáng, cho ñeán ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).371 Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù naêm ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong baûy ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai ñöôïc y,

359. Thieáu giaûi thích trong baûn Haùn. Nguõ phaàn 4 (T22n1421, tr.23b28): Ca-thi-na ñaõ ñöôïc xaû do baïch nhò yeát-ma. Pali (Vin.iii. 196): ubbhatasmim kanhine, ñöôïc giaûi thích: Ca-thi-na ñaõ ñöôïc xaû do taùm nguyeân nhaân; hoaëc do Taêng taùc phaùp xaû. 360. Haàu heát, Haùn dòch y (Pali: Cīvara), caàn ñöôïc hieåu laø vaûi ñeå may y, chöù khoâng phaûi laø aùo maëc theo nghóa ñen cuûa töø Haùn.

phieán-na, y ma (vaûi gai), y bí-di-la, y cöu-di-la, y saám-la-baùn-ni
361. Möôøi loaïi y: y thi (vaûi deät thoâ), y kieáp-boái (vaûi), y khaâm-baø la, y soâ-ma (boá), y saám-ma, y

. Pali: Cīvaram, y ôû ñaây chæ saùu loaïi y (= vaûi) ñöôïc
chaáp nhaän: Khomam(vaûi lanh), kappāsikam (vaûi boâng), koseyyam (luïa), kambalam (loâng thuù), sānam (vaûi gai thoâ), bhangam(vaûi boá). 362. Tröôøng y . Caên baûn 16 (T23n1442, tr.711c25): Ngoaøi nhöõng y ñang thoï trì, coøn laïi goïi laø y dö. Pali: atirekacīvaram, giaûi thích: y khoâng ñöôïc phaân phoái (anaditthita) vaø chöa ñöôïc taùc tònh (avikappita). Minh töôùng ø, töôùng saùng, daáu hieäu saùng. Pali: arnuggamane, khi maët trôøi moïc. 363. Minh töôùng ø, töôùng saùng, daáu hieäu saùng. Pali: arnuggamane, khi maët trôøi moïc. 364. Trong ngoaëc: Nguyeân tieåu chuù trong baûn Haùn. 365. Tieåu chuù trong baûn Haùn.

ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù saùu ñöôïc y, (nhö vaäy chuyeån, xuoáng cho ñeán ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi, khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù saùu ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong saùu ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng ñöôïc. Ngaøy thöù baûy ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö vaäy).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù baûy ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong naêm ngaøy ñoù ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù taùm ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù taùm ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y, neáu qua ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong boán ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba,

ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù chín ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi ñöôïc y; soá y ñöôïc trong ba ngaøy ñoù, neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø.

Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù möôøi ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu qua ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong hai ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y. Neáu qua ngaøy möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y nhaän ñöôïc trong moät ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y khoâng tònh thí.372 Ngaøy thöù hai ñöôïc y tònh thí. Ngaøy thöù ba ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y khoâng tònh thí. Qua ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y nhaän ñöôïc trong chín ngaøy ñoù ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y khoâng tònh thí. Ngaøy thöù ba ñöôïc y tònh thí. Ngaøy thöù tö ñöôïc y khoâng tònh thí (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y tònh thí, khoâng tònh thí, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu y bò maát (xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân). Neáu laøm phi y (ñaët caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu vôùi yù nghó laø ngöôøi quen bieát laáy (ñaët caâu vaên cuõng nhö

366. Tònh thí , hay taùc tònh. Taêng kyø 8 (T22n1425. tr.292b14): Ñöôïc pheùp chöùa y dö trong voøng 10 ngaøy khoâng taùc tònh. Quaù 10 ngaøy, Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Caên baûn 16 (T23n1442, tr.711c26): y dö treân 10 ngaøy, neáu taùc phaân bieät phaùp (taùc tònh), ñöôïc pheùp chöùa. Töù phaàn, Ba-daät-ñeà 59: Coù hai caùch tònh thí, chaân thaät vaø trieån chuyeån. Chaân thaät tònh thí laø bieáu luoân. Trieån chuyeån tònh thí chæ cho treân danh nghóa, ngöôøi cho vaãn duøng vôùi yù nieäm - möôïn

taïm. Pali, Pācittiya 59 (Vin.iv.122): Vikappana, taùc tònh hay tònh thí, coù hai caùch Sammukhavikappana, hieän tieàn taùc tònh vaø parammukhavikappana, khieám dieän taùc tònh.

treân).* Neáu queân ñi (xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Taát caû ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu y phaïm xaû ñoïa maø khoâng xaû, ñem ñoåi laáy y khaùc, phaïm moät Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà vaø moät Ñoät-kieát-la. Y xaû ñoïa naày neân xaû cho Taêng, hoaëc moät nhoùm ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi. Khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät- kieát-la. Khi xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, maëc y troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán kính leã Thöôïng toïa, quyø goái, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Toâi, Tyø-kheo teân laø..., coá yù chöùa y dö nhö vaäy, quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa. Nay, toâi xaû cho Taêng söû duïng. Xaû y roài phaûi saùm hoái. Ngöôøi thoï saùm phaûi taùc baïch, sau ñoù môùi thoï saùm. Lôøi taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Tyø-kheo naøy teân laø..., coá yù chöùa y dö nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy xong, sau ñoù môùi thoï söï saùm hoái. Vò thoï saùm neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân traû lôøi: - Xin vaâng. Neáu Taêng ñoâng, khoù taäp hôïp, maø Tyø-kheo naøy coù duyeân söï muoán ñi xa thì neân hoûi Tyø-kheo aáy: Y naøy, oâng muoán cho ai? Tuøy theo lôøi noùi cuûa vò aáy maø cho, vaø Taêng phaûi hoaøn y naày laïi lieàn cho Tyø-kheo aáy baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Nghi thöùc trao nhö sau: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., coá yù chöùa y dö nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem y naày trao cho Tyø-kheo teân laø... kia. Tyø- kheo teân laø... kia seõ hoaøn laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø... coá yù chöùa y dö nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng, Taêng ñem y naøy cho Tyø- kheo teân laø... kia. Tyø-kheo teân laø... kia seõ hoaøn laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ñem y naøy trao cho Tyø-kheo teân laø... kia vaø Tyø-kheo teân laø... kia seõ hoaøn cho Tyø-kheo naøy, thì im laëng; vò naøo khoâng ñoàng yù, xin noùi.

- Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Tyø-kheo teân laø... kia y naày roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo naøy ôû giöõa Taêng xaû y roài, maø khoâng ñöôïc traû laïi; Taêng maéc Ñoät-kieát-la.373 Khi traû laïi, coù ngöôøi noùi - ñöøng traû, ngöôøi aáy maéc Ñoät-kieát-la. Neáu taùc phaùp tònh thí,374 hoaëc gôûi cho ngöôøi khaùc, hoaëc ñem laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la,375 hoaëc coá yù laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát chaùy, hoaëc laøm phi y,376 hoaëc thöôøng xuyeân maëc cho hö, ñeàu phaïm Ñoät- kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khoâng quaù möôøi ngaøy. Hoaëc chuyeån tònh thí.377 Hoaëc gôûi cho ngöôøi. Hoaëc töôûng bò giaëc cöôùp; hoaëc töôûng bò maát; hoaëc töôûng bò chaùy; hoaëc töôûng

bò troâi. (Trong caùc tröôøng hôïp naøy) khoâng tònh thí, khoâng gôûi cho ngöôøi, khoâng phaïm. Neáu y bò ñoaït, y bò maát, y bò chaùy, y bò troâi, laáy maëc,378 hoaëc ngöôøi khaùc ñöa cho maëc,379 hoaëc ngöôøi khaùc ñöa cho laøm,380 thì ngöôøi kia khoâng phaïm. Ngöôøi nhaän gôûi gaém y kia hoaëc maïng chung, hoaëc ñi xa, hoaëc thoâi tu, hoaëc bò giaëc baét daãn ñi, hoaëc bò aùc thuù haïi, hoaëc nöôùc troâi chìm. Caùc tröôøng hôïp nhö vaày maø khoâng taùc tònh thí, khoâng gôûi cho cho ngöôøi, cuõng khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. II. NGUÛ LÌA Y381 A. DUYEÂN KHÔÛI

367. Pali, Vin.iii.197 (Pācittiya 1): Sau khi xaû y dö, caàn saùm Ba-daät-ñeà. Y phaûi ñöôïc traû laïi, noùi: imam cīvaram āyasmato dammī'ti, - Y naøy toâi traû laïi cho Tröôûng laõo. 368. Sau khi ñaõ xaû nhö phaùp. 369. Ba-lôïi-ca-la .Skt (=Pali). parikara, giaây ñai, giaây nòt, ñeå buoäc y phuïc. 370. Phi y Â; khoâng duøng laøm y. 371. Töùc trieån chuyeån tònh thí. Xem cht. 14 treân. 372. Haùn: Thuû tröôùc ; chöa roõ nghóa. Cf, Töù phaàn 17, tr.676b13 (Ba-daät-ñeà 59): Vaät ñaõ chaân thaät tònh thí, caàn phaûi hoûi chuû sau ñoù môùi duøng (Haùn: Thuû tröôùc). Neáu laø trieån chuyeån tònh thí, khoâng caàn hoûi, tuøy yù duøng (tuøy yù thuû tröôùc). Cf, Taêng kyø 8 (T.1425, tr.293a10): Ngöôøi khaùc nhaän duøm y ñöôïc cuùng, nhöng chöa ñöa; quaù haïn, vaãn khoâng phaïm. 373. Cf, Taêng kyø 8, nt., hoaëc thaày, hoaëc ñeä töû nghe coù ngöôøi cho y, nhöng y chöa ñöa ñeán. Quaù haïn vaãn khoâng phaïm. 374. Cf. Taêng kyø 8, nt., nhôø ngöôøi may y. May ñaõ xong, nhöng chöa giao. Quaù haïn, vaãn khoâng phaïm. 375. Pali: Ticīvaravippavaseyya, Vin.iii. 198.

1. Lìa y Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñem y gôûi nôi Tyø-kheo thaân höõu ñeå du haønh trong nhaân gian. Tyø-kheo ñöôïc gôûi y, thöôøng thöôøng ñem y phôi naéng. Caùc Tyø-kheo thaáy, hoûi: - Ñöùc Phaät cho pheùp Tyø-kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc dö. Ñaây laø y cuûa ai? Tyø-kheo phôi y traûi lôøi: - Ñaây laø y cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo. Hoï laø baïn thaân cuûa toâi, ñem gôûi cho toâi, ñeå du haønh trong nhaân gian. Sôï bò saâu boï phaù neân toâi ñem phôi. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao caùc thaày ñem y gôûi cho Tyø-kheo thaân höõu; lìa y maø du haønh trong nhaân gian? Hieàm traùch roài, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi ñem y gôûi cho Tyø-kheo thaân höõu; lìa y maø du haønh trong nhaân gian? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa... cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi

laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, lìa moät trong ba y nguû ñeâm nôi khaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 2. Cöông giôùi cuûa y: Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy, baáy giôø coù moät Tyø-kheo bò beänh caøn tieâu,382 coù y phaán taûo taêng-giaø-leâ naëng quaù. Tyø-

376. Caøn tieâu beänh , chöùng gaày coøm, hay nhöùc ñaàu kinh nieân? Töø ñieån Khang hy: Tieåu

kheo naøy vì coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng theå mang noù theo ñöôïc, töï nghó: Ñöùc Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, khoâng ñöôïc lìa y nguû ñeâm. Lìa y nguû ñeâm, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Nay ta bò beänh caøn tieâu, maø ta coù y phaán taûo taêng-giaø-leâ quaù naëng, laïi coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng theå mang theo ñöôïc. Nay ta neân nhö theá naøo ñaây? Vò aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo ñoàng baïn: - Ñöùc Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, khoâng ñöôïc lìa y nguû ñeâm. Lìa y nguû ñeâm, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Nay toâi bò beänh caøn tieâu, maø toâi coù y phaán taûo taêng-giaø-leâ quaù naëng, laïi coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng theå mang theo ñöôïc. Nay toâi neân nhö theá naøo? Caùc Ñaïi ñöùc vì toâi ñeán baïch Ñöùc Theá Toân, Theá Toân daïy theá naøo, toâi seõ phuïng haønh nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, baûo: Töø nay veà sau, cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo beänh naøy phaùp baïch nhò yeát-ma, kieát khoâng maát y. Nghi thöùc trao nhö vaày: Tyø-kheo kia neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaày deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quì goái, chaáp tay, baïch xin nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., maéc beänh caøn tieâu, phaán taûo taêng-giaø-leâ naøy naëng, coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng theå mang theo ñöôïc. Nay toâi ñeán xin Taêng phaùp khoâng maát y. Neân caàu xin nhö vaäy ba laàn. Trong Taêng neân sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., maéc beänh caøn tieâu, coù phaán taûo taêng-giaø-leâ quaù naëng, laïi coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, neân khoâng theå mang theo ñöôïc, ñeán xin Taêng phaùp khoâng maát y. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, trao cho Tyø-kheo naøy phaùp khoâng maát y. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., maéc beänh caøn tieâu, coù phaán taûo taêng-giaø-leâ quaù naëng, laïi coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, maø khoâng theå mang theo ñöôïc, nay ñeán xin Taêng phaùp khoâng maát y. Nay, Taêng trao cho Tyø-kheo teân laø... phaùp khoâng

#h, chöùng bònh nhöùc ñaàu. Nguõ phaàn 4, moät Tyø-kheo trì y phaán taûo, muoán ñi xa, nhöng y quaù naëng. Taêng kyø 8: Xaù-lôïi-phaát muoán veà thaêm queâ; gaëp phaûi luùc möa daàm, taêng-giaø-leâ naëng vì öôùt suûng, neân khoâng ñi ñöôïc. Caên baûn 17: Ngaøy Taêng boá-taùt, Ñaïi Ca-dieáp khoâng ñeán ñöôïc vì ôû caùch soâng,

gaëp khi trôøi möa, qua soâng nöôùc lôùn, y bò öôùt. Pali, Paâcittiya 2: aññataro bhikkhu Kosambiyam gilāno hoti, moät Tyø-kheo ôû Kosambi bò bònh.

maát y. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo teân laø... phaùp khoâng maát y thì im laëng; vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo teân laø... phaùp khoâng maát y roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Töø nay veà sau seõ noùi giôùi nhö sau: Tyø-kheo naøo y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, lìa moät trong ba y nguû ñeâm choã khaùc, tröø taêng yeát-ma, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y ñaõ xong: Ñuû ba y. Y ca-thi-na ñaõ xaû. (nhö treân) Ba y: Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An-ñaø-hoäi. Y: Coù möôøi loaïi, nhö treân ñaõ noùi. Taêng: Cuøng moät thuyeát giôùi, cuøng moät yeát-ma. Khoâng maát y: Trong Taêng-giaø-lam coù moät giôùi. Maát y: Trong Taêng-giaø-lam coù nhieàu giôùi.383 Khoâng maát y: Caây coù moät giôùi. Maát y: Caây coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Saân384 coù moät giôùi. Maát y: Saân coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Xe coù moät giôùi. Maát y: Xe coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Thuyeàn coù moät giôùi. Maát y: Thuyeàn coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Thoân coù moät giôùi. Maát y: Thoân coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Nhaø coù moät giôùi. Maát y: Nhaø coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Giaûng ñöôøng coù moät giôùi. Maát y: Giaûng ñöôøng coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Kho chöùa coù moät giôùi. Maát y: Kho chöùa coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Laãm coù moät giôùi. Maát y: Laãm coù nhieàu giôùi. Taêng-giaø-lam: Coù boán loaïi nhö treân.385 Caây: Cao baèng ngöôøi, coù boùng che ñuû ñeå ngoài kieát giaø. Saân: Nôi ñaäp vaø phôi nguõ coác Xe: Choã ñuû cho xe quay ñaàu laïi. Thuyeàn: Choã ñuû cho chieác thuyeàn xoay laïi. Thoân: Coù boán loaïi nhö treân.386

377. Moät giôùi... nhieàu giôùi; Thaäp tuïng 5: Moät giôùi, bieät giôùi; Caên baûn 17: Moät theá phaàn, nhieàu theá phaàn. Nghóa laø, moãi nôi coù moät hay nhieàu phaïm vi phuï caän. Pali: ekūpacāra, nānūpacra. Xem theâm cht. 29 döôùi. 378. Haùn: Traøng . 379. Nhö treân? Caùc ñoaïn treân, chöa choã naøo ñeà caäp. 380. Chöông i, Ba-la-di ii, phaàn thích nghóa.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1151

Giaûng ñöôøng: Coù nhieàu khoaûng troáng. Kho: Nôi chöùa caùc vaät mua baùn, ngöïa xe v.v... Laãm: Choã chöùa nguõ coác. Giôùi Taêng-giaø-lam: Giôùi Taêng-giaø-lam naøy, chaúng phaûi giôùi Taêng- giaø-lam kia. Giôùi Taêng-giaø-lam naøy, chaúng phaûi giôùi cuûa caây kia. Cho ñeán giôùi cuûa kho chöùa naøy chaúng phaûi giôùi cuûa kho chöùa kia, cuõng nhö vaäy. Giôùi caây naøy chaúng phaûi giôùi caây kia. Cho ñeán giôùi kho chöùa, giôùi cuûa Taêng-giaø-lam cuõng nhö vaäy. Giôùi cuûa saân naøy chaúng phaûi giôùi cuûa saân kia. Cho ñeán giôùi Taêng- giaø-lam, giôùi caây, cuõng nhö vaäy. Ngoaøi ra xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân. Giôùi Taêng-giaø-lam: ÔÛ ñöôøng bieân cuûa Taêng-giaø-lam, vôùi söùc ngöôøi trung bình, duøng ñaù hoaëc gaïch quaêng ñeán choã naøo thì nôi ñoù goïi laø giôùi.387 Cho ñeán

giôùi cuûa kho chöùa cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo ñeå y ôû trong Taêng-giaø-lam, laïi nguû ôû döôùi goác caây, khi bình minh chöa xuaát hieän, hoaëc xaû y, hoaëc tay caàm y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi. Neáu khoâng xaû y, hoaëc tay caàm y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi; khi bình minh xuaát hieän, tuøy theo choã lìa y nguû, Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà. Tröø ba y, lìa caùc y khaùc, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo ñeå y trong Taêng-giaø-lam, ñeán choã saân phôi. Bình minh chöa xuaát hieän, hoaëc xaû y, hoaëc tay phaûi naém y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi. Neáu khoâng xaû y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi, maø bình minh xuaát hieän, tuøy theo choã lìa y nguû, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Cho ñeán nguû nôi kho chöùa, moãi moãi caâu cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø- kheo ñeå y döôùi goác caây, ñeán nguû choã saân phôi luùa cho ñeán nguû nôi kho chöùa, Taêng-giaø-lam thì cuõng nhö vaäy. Khoâng maát y: Neáu nôi A-lan-nhaõ khoâng coù giôùi, trong khoaûng taùm caây. Moät caây laø baûy cung. Cung phaùp nöôùc Giaù-ma-leâ389 trung bình 388

daøi boán khuûy tay. Neáu Tyø-kheo nôi A-lan-nhaõ coù thoân, ñeå y trong khoaûng taùm caây,

381. Taêng vieän vôùi moät hay nhieàu khu phuï caän. Pali, Vin.iii. 200: Vihāro ekūpacāro nanūpacāro: Tinh xaù coù moät vuøng phuï caän, hay nhieàu vuøng phuï caän. Caên baûn 17, goïi laø coù moät theá phaàn hay coù nhieàu theá phaàn. Moät nhaø coù theå chæ coù moät theá phaàn, neáu chæ coù moät gia tröôûng. Moät nhaø nhöng coù nhieàu theá phaàn, neáu coù nhieàu gia tröôûng. Anh em chia nhau ôû töøng khu vöïc rieâng. 382. Pali, Mahāvagga, Vin.i.111: 7 abhantara (a-baøn-ñaø). Khoaûng caùch giöõa 2 caây laø 1 abhan- tara. 383. Caên baûn 17, tr.714c21: Theo pheùp troàng xoaøi cuûa Sanh Vaên Baø-la-moân (Pali. Janussonī).

nguû choã khaùc, bình minh chöa xuaát hieän. Khoâng xaû y, tay khoâng naém y, hoaëc khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi, khi bình minh xuaát hieän, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Tröø ba y, lìa caùc y khaùc, Ñoät-kieát-la. Y xaû ñoïa naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc moät nhoùm ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû bieät chuùng, khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa quyø goái, chaáp tay, thöa nhö vaäy: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., ñaõ lìa y nguû, phaïm xaû ñoïa. Nay, toâi xaû cho Taêng. Phaïm nhaân xaû roài phaûi saùm hoái. Vò thoï saùm hoái phaûi taùc baïch, sau ñoù môùi thoï saùm. Taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., lìa y nguû, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän saùm hoái cho vò Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài, sau môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân traû lôøi: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy, lieàn baïch nhò yeát-ma. Theå thöùc trao laïi y nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân, taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin

laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., lìa y nguû, phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., lìa y nguû, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay, Taêng ñem y naày hoaøn laïi cho Tyø- kheo teân... caùc tröôûng laõo chaáp thuaän, Taêng ñem y naày hoaøn laïi cho Tyø-kheo... kia thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao y cho Tyø-kheo... kia roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Neáu ôû trong Taêng xaû y roài, maø khoâng hoaøn laïi, Taêng phaïm Ñoät- kieát-la. Khi hoaøn laïi, coù ngöôøi noùi: Ñöøng hoaøn, ngöôøi aáy phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc ñem laøm ba y,

hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la,390 hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc luoân cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ñaõ ñöôïc Taêng taùc yeát-ma. Khi bình minh chöa xuaát hieän, tay naém y, hoaëc caû y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi, hoaëc töôûng bò cöôõng ñoaït, hoaëc töôûng bò maát, hoaëc töôûng bò chaùy, hoaëc töôûng bò nöôùc troâi, hoaëc töôûng bò hö hoaïi. Neáu ñöôøng thuûy bò ñöùt ñoaïn, ñöôøng boä bò hieåm naïn, hoaëc bò giaëc cöôùp, hoaëc naïn aùc thuù, hoaëc nöôùc leân lôùn, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng xaû y, tay khoâng naém tôùi y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. III. CHÔØ Y MOÄT THAÙNG391 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo, y taêng-giaø-leâ bò cuõ raùch hö hoaïi, töï nghó: Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: “Y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, cho pheùp chöùa y dö trong möôøi ngaøy. Chöùa quaù haïn ñònh Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.” Song, Taêng-giaø-leâ naøy cuûa ta bò cuõ hö muïc, trong voøng möôøi ngaøy khoâng theå may xong. Baây giôø, ta neân nhö theá naøo? Vò aáy lieàn noùi vôùi Tyø-kheo ñoàng yù: - Laønh thay! Ñaïi ñöùc vì toâi baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ngaøi daïy theá naøo toâi seõ phuïng haønh theá aáy. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo vaø baûo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc chöùa y dö, vì chôø cho ñuû. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp chöùa y dö vì chôø cho ñuû. Hoï coù y phaán taûo vaø caùc loaïi y khaùc, cuøng loaïi maø chöa ñuû, lieàn laáy trong ñoù y phaán taûo giaët vaø nhuoäm, boán ñaàu goùc ñieåm taùc tònh, ñem ñeán gôûi caùc Tyø-kheo thaân höõu roài du haønh trong nhaân gian. Vì hoï ñi laâu quaù khoâng trôû laïi, Tyø-kheo nhaän gôûi sôï y aåm öôùt ñem phôi. Caùc Tyø-kheo thaáy, hoûi:

384. Xem cht.17, Ni-taùt-kyø 1 treân. 385. Pali: Nissaggiya 3, akālacīvaram uppajjeyya. Vin.iii. 202.

- Theá Toân ñaõ cheá giôùi, cho pheùp chöùa ba y, khoâng ñöôïc quaù. Y naày cuûa ai? Tyø-kheo nhaän gôûi traû lôøi: - Y naày laø cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp ñöôïc chöùa y dö cho ñeán khi naøo coù ñuû.” Hoï coù y phaán taûo vaø caùc loaïi y khaùc, cuøng loaïi maø chöa ñuû, neân laáy trong ñoù y phaán taûo, giaët vaø nhuoäm, boán ñaàu goùc ñieåm taùc tònh, ñem gôûi cho toâi ñeå du haønh trong nhaân gian. Sôï hö muïc neân toâi ñem hong phôi. Luùc aáy, trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Taïi sao noùi Ñöùc Theá Toân cho pheùp chöùa y dö vì chôø cho ñuû, maø vì cuøng loaïi y chöa ñuû, laáy trong ñoù y phaán taûo giaët vaø nhuoäm, boán ñaàu goùc ñieåm taùc tònh, ñem gôûi cho Tyø-kheo thaân höõu ñeå du haønh trong nhaân gian? Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy, nhoùm saùu Tyø-kheo! Taïi sao Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo chöùa y dö vì chôø cho ñuû, maø vì cuøng loaïi y chöa ñuû laïi laáy trong ñoù y phaán taûo giaët nhuoäm, boán ñaàu ñieåm taùc tònh, ñem gôûi cho Tyø-kheo thaân höõu ñeå du haønh trong nhaân gian? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo y ñaõ ñuû, y ca-thi-na ñaõ xaû, neáu Tyø-kheo ñöôïc y vaûi phi thôøi, caàn thì nhaän; nhaän roài mau choùng may thaønh y; ñuû thì toát, khoâng ñuû thì ñöôïc pheùp chöùa moät thaùng vì chôø cho ñuû; neáu chöùa quaù haïn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y ñaõ xong: Ñuû ba y vaø y ca-thi-na ñaõ xaû. Thôøi: Khoâng thoï y ca-thi-na thì sau leã töï töù moät thaùng; coù thoï y

ca-thi-na thì sau leã töï töù naêm thaùng. Phi thôøi: Neáu quaù thôøi haïn cuûa y naày. Y: Coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ noùi. Neáu trong möôøi ngaøy, cuøng loaïi y,392 ñuû thì neân caét roïc ra, löôïc may thaønh y. Hoaëc taùc phaùp tònh thí hoaëc khieán cho ngöôøi. Neáu khoâng caét roïc, löôïc may thaønh y, khoâng tònh thí, khoâng gôûi cho ngöôøi, ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, tuøy theo soá y (vaûi) nhieàu hay ít, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu y cuøng loaïi khoâng ñuû, ñeán ngaøy thöù möôøi moät, y cuøng loaïi môùi ñuû, trong ngaøy lieàn phaûi caét roïc, löôïc may thaønh y. Neáu khoâng caét roïc, löôïc may thaønh y, khoâng tònh thí,

khoâng sai cho ngöôøi, ñeán ngaøy thöù möôøi hai, khi bình minh xuaát hieän, tuøy theo soá y nhieàu hay ít, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Nhö vaäy, cho ñeán ngaøy thöù hai möôi chín cuõng theá. Neáu cuøng loaïi y khoâng ñuû, ngaøy ba möôi ñuû hay khoâng ñuû, cuøng loaïi hay khoâng cuøng loaïi, trong ngaøy ñoù cuõng phaûi caét roïc, löôïc may thaønh y, hoaëc tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi. Neáu khoâng caét roïc, löôïc may thaønh y, khoâng tònh thí, khoâng sai cho ngöôøi, ñeán ngaøy thöù ba möôi moát, khi bình minh xuaát hieän, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaày deùp ñeán leã Thöôïng toïa, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., coù y nhö vaäy, chöùa quaù soá ngaøy nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa. Nay toâi xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Ngöôøi nhaän saùm hoái phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., coù y nhö vaäy, chöùa quaù soá ngaøy nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài, sau ñoù môùi nhaän söï saùm hoái. Khi nhaän söï saùm hoái neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân ñaùp: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy ngay, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma nhö sau: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

386. Y, ôû ñaây ñoàng nghóa nhö chöõ vaûi. Xem cht. 7, Ba-daät-ñeà 1 treân.

- Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., coù caùi y nhö vaäy, chöùa quaù soá ngaøy nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., coù caùi y nhö vaäy, chöùa quaù ngaøy nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naày hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân… Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ thuaän trao y cho Tyø-kheo coù teân... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Neáu trong Taêng, xaû y roài, khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi hoaøn laïi, neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, thì ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng traû laïi, chuyeån tònh thí, hoaëc khieán cho ngöôøi, hoaëc ñem laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc luoân luoân maëc cho hö, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Chöùa trong voøng möôøi ngaøy. Y cuøng loaïi ñuû, caét roïc, löôïc may thaønh y. Cuøng loaïi y khoâng ñuû, ñeán ngaøy thöù möôøi moät cuøng loaïi y ñuû, ñaõ ñöôïc caét roïc, löôïc may thaønh y. Hoaëc tònh thí, sai cho ngöôøi. Cho ñeán ngaøy hai

möôøi chín cuõng nhö vaäy. Ngaøy thöù ba möôi ñuû hay khoâng ñuû, cuøng loaïi hay khoâng ñoàng loaïi, noäi nhaät phaûi caét roïc, löôïc may thaønh y, hoaëc tònh thí, sai cho ngöôøi, thì khoâng phaïm. Töôûng bò ñoaït, töôûng bò maát, töôûng bò chaùy, töôûng bò nöôùc troâi maø khoâng caét roïc, löôïc may thaønh y, khoâng tònh thí, khoâng sai cho ngöôøi thì khoâng phaïm. Neáu y bò ñoaït, y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc troâi, laáy maëc, hoaëc ngöôøi cho maëc, hoaëc laøm meàn thì khoâng phaïm. Neáu Tyø-kheo nhaän gôûi y, maïng chung, hoaëc ñi xa, hoaëc thoâi tu, bò giaëc, hoaëc bò aùc thuù haïi, hoaëc bò nöôùc troâi khoâng caét roïc, khoâng löôïc, khoâng may thaønh y, khoâng sai cho ngöôøi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. IV. NHAÄN Y PHI THAÂN LYÙ NI393 A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Lieân Hoa Saéc: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, taïi thaønh La-

387. Caên baûn: Ni-taùt-kyø 5. Pali, Nissaggtiya 5, Cīvarapanigganhana, Vin. iii. 207ff.

duyeät. Baáy giôø, coù ngöôøi thieáu nöõ teân laø Lieân Hoa Saéc,394 cha meï naøng gaû naøng cho ngöôøi Uaát-thieàn.395 Sau ñoù, naøng mang thai, muoán trôû veà nhaø cha meï. Naøng sanh ñöôïc moät ñöùa con gaùi, dung maïo ñoan chaùnh. Lieân Hoa Saéc cuøng ngöôøi con gaùi ôû chung moät nhaø. Trong thôøi gian naøy, choàng cuûa Lieân Hoa Saéc tö thoâng cuøng vôùi meï cuûa Lieân Hoa Saéc, bò ñöùa tôù gaùi cuûa Lieân Hoa Saéc baét gaëp, vaø thöa laïi vôùi Lieân Hoa Saéc vieäc aáy. Lieân Hoa Saéc nghe söï vieäc nhö vaäy, thaàm nghó vaø than: Sao con gaùi laïi cuøng vôùi meï laáy chung moät choàng. Thaân ngöôøi con gaùi ñeå laøm gì? Lieân Hoa Saéc ñaønh boû haøi nhi ñang boàng trong tay, caûi trang ra ñi, ñeán nôi thaønh Ba-la-naïi, ñöùng ngoaøi cöûa thaønh. Thaân hình ñaày buïi baäm, vaø goùt chaân bò raùch. Luùc ñoù, trong thaønh coù oâng tröôûng giaû, vôï oâng vöøa maïng chung, cõõi xe ra khoûi thaønh Ba-la-naïi, ñeå ñeán coâng vieân ngaém caûnh. OÂng tröôûng giaû gaëp Lieân Hoa Saéc ñang ñöùng beân ngoaøi cöûa thaønh, dung maïo ñoan chaùnh maø thaân hình laïi ñaày buïi baëm, goùt chaân raùch naùt, neân ñeå yù Lieân Hoa Saéc. OÂng lieàn ñeán tröôùc ngöôøi nöõ, hoûi: - Coâ thuoäc veà ai? Lieân Hoa Saéc traû lôøi: - Toâi khoâng thuoäc veà ai caû. OÂng tröôûng giaû laïi hoûi: - Neáu chöa thuoäc veà ai thì coù theå vì toâi laøm vôï ñöôïc khoâng? Lieân Hoa Saéc traû lôøi: - Cuõng ñöôïc. OÂng tröôûng giaû lieàn baûo leân xe, chôû veà nhaø laøm vôï. Sau moät thôøi gian, oâng tröôûng giaû, choàng cuûa Lieân Hoa Saéc, taäp trung nhieàu cuûa quyù töø Ba-la-naïi ñeán nöôùc Uaát-thieàn ñeå buoân baùn. Nôi ñaây, Baáy giôø gaëp ngaøy ñaïi hoäi, ñoàng nöõ trong nöôùc ñeán vui chôi. Ngöôøi con gaùi cuûa Lieân Hoa Saéc, trang söùc ñeïp ñeõ, cuõng ôû trong soá ñoâng nhöõng ngöôøi nöõ ñoù. Thaáy ngöôøi con gaùi naày ñoan chaùnh, neân oâng tröôûng giaû ñeå yù, lieàn hoûi ngöôøi beân caïnh: - Coâ gaùi naøy laø ai? Ñaùp: - Coâ gaùi naøy teân nhö vaäy. Laïi hoûi: - Nhaø coâ ôû ñaâu?

388. Lieân Hoa Saéc . Taêng kyø 8, Öu-baùt-la Tyø-kheo-ni. Pali, Uppavattā. 389. Uaát-thieàn quoác . Nguõ phaàn 5, Öu-thieän-na aáp. Chuyeän keå trong ñaây, Töù

phaàn vaø Nguõ phaàn gaàn gioáng nhau. Nhöng khoâng ñöôïc keå trong Pali.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1158

Ñaùp:
- Nhaø coâ ôû taïi choã aáy.
Laïi hoûi:
- Ñöôøng gì?
Ñaùp:
- Ñöôøng teân nhö vaäy.
Tröôûng giaû laïi hoûi:
- Cöûa ngoõ cuûa nhaø xoay veà höôùng naøo?
Ñaùp:
- Cöûa ngoõ cuûa nhaø xoay veà höôùng aáy.
OÂng tröôûng giaû lieàn ñeán nhaø ñoù, hoûi ngöôøi cha:
- Coâ gaùi naøy laø con cuûa oâng phaûi khoâng?
Ñaùp:
- Con gaùi cuûa toâi ñoù.
Laïi hoûi:
- OÂng coù theå gaû cho toâi khoâng?
Ñaùp:
- Vaâng, coù theå ñöôïc.
OÂng tröôûng giaû hoûi:
- OÂng caàn ñoøi bao nhieâu cuûa?
Ngöôøi cha cuûa coâ gaùi traû lôøi:
- Trao cho toâi traêm ngaøn löôïng vaøng.
OÂng tröôûng giaû beøn trao ñuû soá. Cha cuûa coâ gaùi trang ñieåm cho con mình.
Töø nöôùc Uaát-thieàn hoï trôû veà Ba-la-naïi. Lieân Hoa Saéc nhìn thaáy lieàn coù caûm töôûng nhö ñang nhìn ñöùa con gaùi mình. Coâ gaùi naøy thaáy
Lieân Hoa Saéc cuõng vôùi yù nghó laø meï mình. Hai ngöôøi gaàn guõi nhau thôøi gian laâu, Lieân Hoa Saéc chaûi ñaàu cho ngöôøi nöõ kia vaø hoûi:
- Coâ em laø ngöôøi nöôùc naøo? Con gaùi nhaø ai?
Ngöôøi nöõ kia traû lôøi:
- Em laø ngöôøi nöôùc Uaát-thieàn.
Lieân Hoa Saéc laïi hoûi:
- Nhaø ôû choã naøo? Ñöôøng naøo? Cöûa ngoõ xoay veà höôùng naøo? Cha meï laø ai?
Ngöôøi nöõ kia traû lôøi:
- Nhaø cuûa em ôû choã noï, choã kia, vaân vaân. Cha em teân nhö vaäy nhö vaäy.
Lieân Hoa Saéc laïi hoûi:
SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1159

- Meï cuûa em hoï gì? Nöõ ñaùp: - Em khoâng bieát meï. Chæ nghe ngöôøi ta noùi meï teân laø Lieân Hoa Saéc. Boû nhaø ñi luùc em coøn nhoû. Luùc aáy, Lieân Hoa Saéc loøng töï nghó: Ñaây chính laø con cuûa ta. Naøng töï oaùn traùch mình, - OÂi! Thaân ngöôøi nöõ ñeå laøm gì? Taïi sao ngaøy nay, meï vaø con laïi cuøng laáy moät choàng? Lieân Hoa Saéc lieàn boû nhaø ra ñi. Khi Lieân Hoa Saéc ñeán vöôøn Truùc khu Ca-lan-ñaø nôi thaønh La- duyeät, Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñang noùi phaùp cho voâ soá ñaïi chuùng vaây quanh. Töø xa thaáy Ñöùc Theá Toân töôùng maïo ñoan chaùnh, caùc caên tòch tònh, ñaït ñöôïc cheá ngöï toái thöôïng nhö con voi chuùa ñaõ thuaàn, nhö nöôùc loùng trong, khoâng coù buïi dô, Lieân Hoa Saéc phaùt taâm hoan hyû, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân roài ñöùng qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân tuaàn töï noùi phaùp vi dieäu, noùi veà boá thí, veà trì giôùi, veà sanh thieân vaø cheâ traùch duïc laø baát tònh; taùn thaùn söï xuaát ly. Ñöùc Theá Toân noùi veà boán Thaùnh ñeá: Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo, phaân bieät ñaày ñuû. Baáy giôø, töø choã ngoài, Lieân Hoa Saéc ñaït ñöôïc phaùp nhaõn tònh. Ví nhö taám luïa traéng môùi vaø saïch, khoâng coù buïi baån, deã nhuoäm maøu saéc. Lieân Hoa Saéc ñaëng phaùp thanh tònh cuõng laïi nhö vaäy; thaáy phaùp, ñaéc phaùp, ñaéc thaønh quaû chöùng, beøn böôùc leân phía tröôùc, baïch Phaät: - Nguyeän Ñöùc Theá Toân cho con xuaát gia, ôû trong phaùp cuûa Phaät, tu haïnh thanh tònh. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - OÂng daãn Lieân Hoa Saéc naøy ñeán choã Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà, cho pheùp coâ xuaát gia. Toân giaû A-nan lieàn vaâng lôøi Ñöùc Phaät daïy, daãn Lieân Hoa Saéc ñeán choã Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà noùi: - Ñöùc Theá Toân coù daïy, Baø haõy ñoä ngöôøi phuï nöõ naøy xuaát gia. Lieân Hoa Saéc lieàn ñöôïc cho pheùp xuaát gia. Moät thôøi gian sau ñoù, Lieân Hoa Saéc nhôø noå löïc tö duy ngaøy caøng tinh taán, neân chöùng ñaëng A-la-haùn, ñaït ñöôïc ñaïi thaàn löïc.396 Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo-ni truï nôi choã khoâng nhaøn,397 nhöng Lieân Hoa Saéc Tyø-kheo-ni ngoài rieâng trong moät khu röøng khaùc398 tö duy.

390. Trong caùc taøi lieäu Pali, Uppavattā Therī noåi tieáng veà boán bieän taøi voâ ngaïi (panisambhidā) vaø bieán hoaù thaàn thoâng (iddhivikubbana). 391. Khoâng nhaøn xöù . Röøng hay a-lan-nhaõ. Luùc naøy Phaät chöa qui ñònh Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc soáng trong röøng (ni baát truï lan-nhaõ). 392. Nguõ phaàn 4, tr.25b29: Trong röøng An-ñaø vieân. Taïi ñaây, moät ngöôøi Baø-la-moân leõn vaøo thaát

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1160

Nôi truù xöù cuûa Lieân Hoa Saéc, laïi coù teân ñaàu lónh cuûa boïn cöôùp thöôøng ôû taïi ñoù. Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc chaáp trì oai nghi leã tieát, khoan thai, neân teân ñaàu lónh giaëc thaáy vaäy lieàn sanh thieän taâm. Thôøi gian sau ñoù, töôùng giaëc baét ñöôïc nhieàu thòt heo. AÊn xong coøn dö, goùi laïi ñem treo treân nhaùnh caây vaø noùi: Trong röøng naøy, neáu coù Sa- moân, Baø-la-moân naøo, coù ñaïi thaàn löïc thì laáy ñem ñi. Tuy noùi nhö vaäy, nhöng taâm thì vì Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc nhôø thieân nhó nghe, thieân nhaõn thanh tònh thaáy, neân duøng taám luïa traéng goùi thòt heo treo leân nhaùnh caây. Saùng ngaøy noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni: - Caùc con ñeán nôi choã ñoù. Treân nhaùnh

caây, coù caùi goùi baèng luïa traéng, trong ñoù coù thòt heo. Laáy mang veà. Coâ aáy lieàn ñeán laáy veà, ñöa cho Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc. Tyø- kheo Lieân Hoa Saéc baûo naáu, roài ñeán giôø aên, töï tay mình ñem leân treân nuùi Kyø-xaø-quaät, daâng leân cuùng döôøng caùc Tyø-kheo Thöôïng toïa. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo maëc chieác taêng-giaø-leâ cuõ raùch vaù chaèm. Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc thaáy vaäy, phaùt taâm töø maãn, lieàn hoûi vò Tyø- kheo: - Thöa Ñaïi ñöùc! Sao Ngaøi maëc chieác taêng-giaø-leâ cuõ raùch ñeán theá? Vò Tyø-kheo aáy traû lôøi: - Ñaïi tyû! Ñaây laø phaùp phaûi dieät taän, neân teä haïi nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc ñang khoaùc chieác taêng-giaø-leâ quí giaù, neân thöa vôùi vò Tyø-kheo aáy: - Thöa Ñaïi ñöùc! Con xin cuùng chieác y naày cho Ñaïi ñöùc. Ñaïi ñöùc cho con xin chieác y hieän Ñaïi ñöùc ñang maëc coù ñöôïc khoâng? Vò Tyø-kheo aáy traû lôøi: - Ñöôïc. Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc lieàn côûi y taêng-giaø-leâ trao cho Tyø-kheo vaø laáy chieác y cuõ raùch cuûa Tyø-kheo maëc vaøo. Sau ñoù, Lieân Hoa Saéc maëc chieác y cuõ raùch naøy ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân roài ñöùng qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát maø coá hoûi Lieân Hoa Saéc: - Taïi sao coâ maëc chieác y cuõ raùch ñeán theá? Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc lieàn ñem nhaân duyeân treân baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo: - Naày Lieân Hoa Saéc! Coâ khoâng neân laøm nhö vaäy. Nhö lai cho pheùp

cuûa Lieân Hoa Saéc, cöôõng hieáp luùc baø ñang nguû. Giaät mình thöùc daäy, baø vaän thaàn thoâng bay ñi. Ngöôøi Baø-la-moân rôi töø treân giöôøng xuoáng ñòa nguïc. Pali: röøng Andhavana.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1161

coâ chöùa giöõ naêm y nguyeân veïn beàn chaéc.399 Ngoaøi ra coøn dö, môùi tuøy yù tònh thí hoaëc cho ngöôøi. Taïi sao vaäy? Vì ngöôøi nöõ maëc y phuïc thöôïng haïng coøn chöa toát, huoáng chi laø maëc y xaáu. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø coá hoûi Tyø-kheo kia: - Thaät söï oâng coù nhaän y töø Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc chaêng? Vò Tyø-kheo kia thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch vò Tyø-kheo kia: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi nhaän y töø Tyø-kheo-ni? Quôû traùch roài, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ngöôøi naøy laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo bieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaäy: Tyø-kheo naøo, thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni,400 Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 2. Nhöõng ngoaïi leä: Khi Ñöùc Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, caùc Tyø- kheo ñeàu sôï neân caån thaän khoâng daùm nhaän laáy y töø nôi Tyø-kheo-ni thaân quyeán. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni thaân quyeán. Taïi sao vaäy? Neáu khoâng phaûi thaân quyeán thì khoâng theå truø löôïng ñöôïc laø neân laáy hay khoâng neân laáy; hoaëc toát, hoaëc xaáu, hoaëc cuõ, hoaëc môùi. Neáu

laø thaân quyeán thì truø löôïng ñöôïc, bieát hoï coù khaû naêng hay khoâng, neân nhaän khoâng neân nhaän, hoaëc toát, hoaëc xaáu, hoaëc cuõ, hoaëc môùi. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö treân roài, thì baáy giôø, trong Kyø- hoaøn, hai boä Taêng401 nhaän ñöôïc y cuùng döôøng, cuøng chia. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän nhaàm y cuûa Tyø-kheo-ni, Tyø-kheo-ni

393. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc baän y raùch, vaø phaûi ñuû 5 y: Ngoaøi 3 y nhö Tyø-kheo, coøn coù theâm taêng-kyø-chi (Pali: Samkacchika, yeám che ngöïc) vaø aùo taém. 394. Pali: Bhikkhuniyā hatthato cīvaram panigganheyya, nhaän y töø chính tay Tyø-kheo-ni. 395. Hai boä Taêng: Taêng Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni taêng.

nhaän nhaàm y cuûa Tyø-kheo. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni môùi ñem y ñeán trong Taêng-giaø-lam, thöa vôùi Tyø-kheo: - Toâi ñem y naày ñeán trao cho Ñaïi ñöùc, Ñaïi ñöùc trao y cuûa Ñaïi ñöùc cho toâi. Caùc Tyø-kheo baûo: - Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp chuùng toâi thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay veà sau, cho pheùp trao ñoåi y. Muoán noùi giôùi phaûi noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, tröø ñoåi chaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chaúng phaûi thaân quyeán:402 chaúng phaûi cha meï thaân quyeán cho ñeán baûy ñôøi khoâng thaân. Thaân quyeán:403 cha meï thaân quyeán cho ñeán baûy ñôøi thaân quyeán. Y: Coù möôøi loaïi nhö ñaõ noùi ôû treân. Ñoåi chaùc:404 Duøng y ñoåi y, duøng y ñoåi phi y, hoaëc duøng phi y ñoåi y, hoaëc duøng kim ñoåi laáy oáng ñoàng, hoaëc dao, hoaëc chæ... cho ñeán moät vieân thuoác ñeå ñoåi y. Neáu Tyø-kheo naøo, thoï nhaän y töø nôi Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, tröø ñoåi chaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Vaät Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät- kieát-la. Khi xaû cho Taêng, neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái, chaáp tay, taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát ngöôøi thoï saùm neân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø...., ñaõ thoï nhaän

396. Thaân lyù . Pali: aññātikāya. 397. Caên baûn 18: Thaân toäc; giaûi thích: Cha meï cuûa hai ngöôøi ñeàu coù quan heä thaân toäc töø baûy ñôøi. 398. Haùn: Maäu dòch . Pali: Pārivattaka, trao ñoåi, giao dòch, khoâng haøm yù buoân baùn ñoåi chaùc. Ñöôïc pheùp trao ñoåi vôùi nhau trong naêm chuùng: Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Sa-di, Sa-di-ni, Thöùc-xoa- ma-na. Cf. Vin.iii. 209.

y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naày teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân ñaùp: - Xin vaâng. Taêng neân traû laïi y cho Tyø-kheo naày lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma ñeå trao. Taêng neân sai moät Tyø-kheo coù khaû naêng taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., ñaõ thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng; Taêng chaáp thuaän traû laïi y cho Tyø- kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Taêng nay ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày teân laø... Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem y naøy traûi laïi cho Tyø-kheo coù teân naøy thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho y cho Tyø-kheo kia teân laø... roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Tröôùc Taêng, ñaõ xaû y roài, maø Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi traû y, neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc ñem laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc luoân cho cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni thaân quyeán, hoaëc ñoåi chaùc. Vì Taêng vì Phaät ñoà maø laáy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. V. NHÔØ PHI THAÂN LYÙ NI GIAËT Y CUÕ405 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Toân giaû Ca-löu-ñaø-di coù nhan saéc ñoan chaùnh.

399. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 4. Pali: Nissaggiya 4, punacīvaradhovāpa. Vin. iii. 205ff.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1164

Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø cuõng laïi ñoan chaùnh. Ca-löu-ñaø-di ñeå yù Thaâu-lan-nan-ñaø. Thaâu-lan-nan-ñaø cuõng ñeå yù Ca-löu-ñaø-di. Ñeán giôø khaát thöïc, Ca-löu-ñaø-di khoaùc y, böng baùt, ñeán choã Thaâu- lan-nan-ñaø, ngoài ngay tröôùc maët, ñeå loä hình. Tyø-kheo-ni cuõng laïi ngoài ñeå loä hình. Hai beân nhìn nhau vôùi duïc taâm. Moät luùc sau, Ca-löu-ñaø-di xuaát ñoà baát tònh, laøm baån an-ñaø-hoäi. Thaâu-lan-nan-ñaø thaáy vaäy noùi: - Ñaïi ñöùc ñöa caùi y ñaây, toâi giaët cho. Ca-löu-ñaø-di lieàn thay ñöa cho. Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø nhaän ñöôïc y, ñeán choã vaéng duøng ngoùn tay laáy ñoà baát tònh cho vaøo mieäng, roài laïi laáy moät ít cho vaøo trong ñöôøng tieåu tieän, sau ñoù coù thai. Caùc Tyø- kheo-ni thaáy vaäy hoûi: - Coâ khoâng bieát hoå theïn, ñaõ laøm haïnh baát tònh. Thaâu-lan-nan-ñaø noùi: - Ñaïi tyû! Toâi khoâng phaûi khoâng coù hoå theïn. Toâi khoâng phaïm tònh haïnh. Caùc Tyø-kheo-ni noùi: - Neáu coâ khoâng phaïm tònh

haïnh thì taïi sao coù thai? Caùc Tyø-kheo- ni khoâng phaïm tònh haïnh sao hoï laïi khoâng coù thai? Baáy giôø, Thaâu-lan-nan-ñaø môùi ñem söï vieäc ñaõ xaûy ra trình baøy roõ raøng vôùi caùc Tyø-kheo-ni. Trong soá caùc Tyø-kheo-ni nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, vì nhaân duyeân naøy hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: - Sao Toân giaû laïi nhôø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø laøm vieäc nhö vaäy? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Baáy giôø, Ñöùc Phaät vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù thaät oâng ñaõ nhôø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø laøm vieäc nhö vaäy chaêng? Ca-löu-ñaø-di thöøa nhaän laø coù. Ñöùc Phaät duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi nhôø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø laøm vieäc nhö vaäy? Quôû traùch xong, Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

- Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaäy: - Tyø-kheo naøo, khieán Tyø-kheo-ni giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo cheá giôùi nhö vaäy roài, sau ñoù caùc Tyø-kheo ñeàu sôï, caån thaän khoâng daùm khieán Tyø-kheo-ni thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo khieán Tyø-kheo-ni thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp... Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khieán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chaúng phaûi thaân quyeán: Nhö treân ñaõ giaûi. Thaân quyeán: Cuõng nhö vaäy. Y cuõ: Laø chæ caàn moät laàn maëc qua. Y: Noùi möôøi loaïi nhö treân. Neáu Tyø-kheo khieán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp, (Tyø-kheo) phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Baûo giaët, nhuoäm, ñaäp, nhöng coâ ni chæ giaët nhuoäm maø khoâng ñaäp, (Tyø-kheo) phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, moät Ñoät-kieát-la. Baûo giaët, nhuoäm, ñaäp maø coâ ni giaët, khoâng nhuoäm maø ñaäp, phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, moät Ñoät-kieát-la. Baûo giaët, nhuoäm, ñaäp, nhöng coâ ni khoâng giaët maø nhuoäm ñaäp, (Tyø-kheo) phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, moät Ñoät-kieát-la. Baûo giaët, nhuoäm, ñaäp, nhöng ni khoâng giaët, khoâng nhuoäm, khoâng ñaäp, (Tyø-kheo) phaïm ba Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo khieán Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët nhuoäm, ñaäp y cuõ, (Tyø-kheo) phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baûo Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y môùi, (Tyø-kheo) phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät- kieát-la. Khi xaû cho Taêng, neân

ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1166

giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu saùt ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ khieán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát vò thoï saùm phaûi baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., ñaõ khieán Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thu- aän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân ñaùp: - Xin vaâng. Taêng neân traû y laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma, nhö vaày: Taêng sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng; Taêng chaáp thuaän, ñem y naày traû laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng; Taêng chaáp thuaän ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao y cho Tyø-kheo teân laø... roài. Taêng ñaõ ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaày. Trong Taêng vò Tyø-kheo naøy ñaõ xaû y roài, neáu Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi traû laïi, coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng traû laïi, maø chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc ñoát, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, hoaëc maëc luoân cho raùch, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù laø phaïm.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1167

Söï khoâng phaïm: Trao y cuõ cho ni thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp; hoaëc vì ngöôøi beänh maø giaët, nhuoäm, ñaäp; hoaëc vì Taêng, Phaät ñoà giaët nhuoäm ñaäp; hoaëc möôïn y ngöôøi khaùc giaët, nhuoäm, ñaäp thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.406 VI. XIN Y NÔI NHAØ PHI THAÂN LYÙ407 A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Xin y töø phi thaân lyù: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät gia chuû,408 vaøo buoåi

saùng, thaéng coã xe, cuøng ñoaøn tuøy tuøng ñeán coâng vieân, roài quay xe trôû laïi Tinh xaù Kyø-hoaøn; ñeå xe beân ngoaøi cöûa ngoõ Kyø-hoaøn, ñi boä vaøo gaëp Baït-nan-ñaø Thích töû; leã kính, hoûi chaøo. Roài ngoài phía tröôùc maët maø nghe phaùp. Baït-nan-ñaø Thích Töû laø ngöôøi bieän taøi, trí tueä, noùi phaùp kheùo leùo. OÂng noùi phaùp cho gia chuû naøy nghe döôùi nhieàu hình thöùc khaùc nhau, khai hoùa, khuyeán khích, khieán gia chuû sanh loøng hoan hyû. Gia chuû nghe phaùp roài, lieàn noùi vôùi Baït-nan-ñaø: - Toân giaû caàn gì, xin cho bieát. Baït-nan-ñaø traû lôøi: - Khoâng caàn gì caû. Söï thænh caàu naøy cuõng laø söï cuùng döôøng roài. Gia chuû laïi noùi: - Xin Ngaøi cöù noùi. Neáu caàn duøng thöù gì, khoâng neân aùi ngaïi. Baït-nan-ñaø noùi: - Thoâi! Thoâi! Khoâng phieàn hoûi nöõa. Giaû söû toâi coù ñieàu caàn thì gia chuû cuõng khoâng theå cho ñöôïc ñaâu. Gia chuû laïi noùi: - Xin Ngaøi cöù noùi. Toâi seõ theo söï caàn duøng maø cung caáp cho. Luùc aáy, gia chuû naøy maëc chieác aùo luïa traéng, roäng daøi, quyù giaù. Baït-nan-ñaø noùi: - Chieác y oâng ñang maëc, coù theå cho toâi. Toâi caàn chieác y ñoù. Gia chuû traû lôøi: - Saùng mai ñeán nhaø, toâi seõ trao cho Ngaøi. Baït-nan-ñaø noùi: - Toâi ñaõ noùi vôùi oâng tröôùc roài, “Giaû söû toâi coù ñieàu caàn thì Gia chuû

400. Baûn Haùn, heát quyeån 6. 401. Pali, Nissaggiya 6 aññātakaviññatti, Vin. iii. 210. 402. Pali: Setthiputta, con trai cuûa moät nhaø phuù hoä.

cuõng khoâng theå cho ñöôïc ñaâu.” Ñieàu ñoù baây giôø ñuùng nhö toâi ñaõ noùi. Gia chuû thöa: - Toâi cho Ngaøi chöù chaúng phaûi laø khoâng cho. Nhöng ngaøy mai haõy ñeán, toâi seõ cho y naøy. Hoaëc cho caùi khaùc coøn toát hôn nöõa. Baây giôø, neáu côûi chieác y naøy daâng cho Ngaøi thì cuõng ñöôïc, nhöng toâi khoâng theå khoâng coù y maø vaøo thaønh Xaù-veä. Baït-nan-ñaø noùi: - Thoâi! Thoâi! Toâi khoâng caàn nöõa. Khi aáy, gia chuû noåi giaän, khoâng vui, lieàn côûi y xeáp laïi trao cho Baït-nan-ñaø vaø noùi: - Toâi ñaõ thöa vôùi Ñaïi ñöùc laø ngaøy mai haõy ñeán, toâi seõ cho y naøy, hoaëc cho caùi khaùc coøn toát hôn nöõa. Nhöng Ñaïi ñöùc khoâng tin, khieán cho baây giôø toâi chæ quaán moät chieác y409 maø vaøo thaønh Xaù-veä. Roài, gia chuû ra khoûi Tinh xaù Kyø-hoaøn, leân xe, chæ quaán moät chieác y maø vaøo thaønh. Ngöôøi giöõ cöûa thaáy vaäy lieàn hoûi oâng gia chuû: - OÂng töø ñaâu veà? Bò ai cöôùp y? OÂng gia chuû baûo: - Vöøa bò giaëc cöôùp trong Kyø-hoaøn. Laäp töùc ngöôøi giöõ cöûa lieàn vôù ngay dao gaäy, ñònh ñi ñeán Kyø-hoaøn. Gia chuû noùi: - Thoâi! Thoâi! Khoûi phaûi ñi. Ngöôøi giöõ cöûa hoûi: - Taïi sao vaäy? Baáy giôø, gia chuû thuaät roõ nhaân duyeân. Caùc cö só nghe qua ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû mong caàu nhieàu, khoâng bieát ñuû, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù chaùnh phaùp gì? Sao laïi ñoøi cho kyø ñöôïc chieác aùo maø gia chuû ñang maëc treân thaân? Ñaøn-vieät cuùng döôøng tuy khoâng nhaøm chaùn nhöng ngöôøi thoï nhaän phaûi bieát ñuû chöù. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: Sao Thaày laïi ñoøi cho kyø ñöôïc chieác aùo quyù giaù maø oâng gia chuû ñang maëc treân ngöôøi? Baáy giôø,

caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân môùi taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi Baït-nan-ñaø:

403. Töùc chæ coøn quaán moät chieác xaø-roâng maø thoâi, ñeå mình traàn.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1169

- Coù thaät oâng ñoøi cho ñöôïc chieác aùo maø oâng gia chuû ñang maëc treân ngöôøi hay khoâng? Baït-nan-ñaø thöa: - Baïch Theá Toân, coù nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi ñoøi xin cho kyø ñöôïc chieác y maø oâng gia chuû ñang maëc treân mình? Ñöùc Phaät quôû traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Baït-nan-ñaø laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaäy: - Tyø-kheo naøo, xin y nôi cö só, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, caùc Tyø- kheo ñeàu sôï, caån thaän khoâng daùm xin y nôi cö só thaân quyeán. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc Tyø-kheo xin y nôi cö só thaân quyeán, khoâng phaïm. Töø nay veà sau muoán noùi giôùi, neân noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, xin y nôi cö só chaúng phaûi thaân quyeán, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 2. Tyø-kheo y bò cöôùp: Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo ôû nöôùc Caâu-taùt-la haï an cö xong, ngaøy möôøi laêm töï töù roài, ngaøy möôøi saùu mang y caàm baùt ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Vì ban ngaøy naéng noùng, caùc Tyø-kheo khoâng theå ñi ñöôïc, môùi ñi ban ñeâm. Hoï bò laïc vaøo ñöôøng döõ vaø gaëp oå cöôùp. Chuùng vöøa cöôùp ñoaït ñöôïc cuûa ngöôøi moät soá cuûa caûi lôùn ñem veà ñoù. Boïn cöôùp gaëp Tyø-kheo nôi ñöôøng döõ, beøn hoûi: - Caùc oâng ñeán ñaây tìm chuùng toâi phaûi khoâng? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Khoâng phaûi chuùng toâi ñi tìm caùc oâng. Chuùng toâi vöøa haï an cö ôû nöôùc Caâu-taùt-la xong, ngaøy möôøi laêm töï töù roài, neân ngaøy möôøi saùu mang y caàm baùt muoán ñeán gaëp Ñöùc Theá Toân. Töø ñoù ñeán ñaây. Ban ngaøy bò naéng noùng, chuùng toâi ñi khoâng ñöôïc; ñi ban ñeâm môùi bò laïc ñöôøng neân ñeán ñaây, chöù khoâng phaûi ñi tìm caùc oâng. Boïn giaëc hoûi:

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1170

- Neáu caùc oâng khoâng ñi tìm chuùng toâi thì taïi sao ñi con ñöôøng naøy?

Haù khoâng muoán haïi chuùng toâi sao?

Chuùng noùi xong lieàn ñaùnh caùc Tyø-kheo gaàn cheát vaø cöôùp laáy y baùt. Caùc Tyø-kheo phaûi traàn truoàng maø ñi; ñeán ñöùng ngoaøi coång Kyøhoaøn. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy noùi:

- Quyù vò laø Ni-kieàn-töû loõa hình, khoâng ñöôïc vaøo trong Kyø-hoaøn.

Caùc Tyø-kheo kia noùi:
- Chuùng toâi chaúng phaûi Ni-kieàn-töû. Maø laø Sa-moân Thích töû.
Khi aáy, Toân giaû Öu-ba-ly ñang kinh haønh caùch ñoù khoâng xa, caùc Tyø-kheo ñeán hoûi Toân giaû:
- Hieän coù moät ñaùm ngöôøi traàn truoàng ñang ñöùng ngoaøi cöûa ngoõ.
Chuùng toâi noùi, "Caùc Toân giaû laø Ni-kieàn-töû, chôù vaøo tònh xaù Kyø-hoaøn."
Nhöõng ngöôøi aáy noùi, "Chuùng toâi khoâng phaûi Ni-kieàn-töû maø laø Sa-moân Thích töû."
Roài caùc Tyø-kheo noùi vôùi Toân giaû Öu-ba-ly:
- Toân giaû neân ra xem, coi thöû hoï laø ai?
Toân giaû lieàn ra ngoaøi coång, hoûi: Quyù vò laø ai?
Ñaùp: Chuùng toâi laø Sa-moân Thích töû.
Laïi hoûi:
- Quyù vò bao nhieâu tuoåi?
Ñaùp:
- Chuùng toâi chöøng aáy tuoåi.
Laïi hoûi:
- Quyù vò thoï giôùi khi naøo?
Ñaùp:
- Chuùng toâi thoï giôùi naêm aáy.
Laïi hoûi:
- Hoøa thöôïng cuûa quyù vò laø ai?
Ñaùp:
- Hoøa thöôïng cuûa chuùng toâi hieäu laø nhö vaäy.
- Taïi sao quyù vò laïi traàn truoàng?
Caùc Tyø-kheo lieàn trình baøy ñaày ñuû nhaân duyeân ñaõ xaûy ra. Khi aáy, Toân giaû Öu-ba-ly trôû laïi choã caùc Tyø-kheo noùi:
- Nhöõng vò ñoù chaúng phaûi laø Ni-kieàn-töû maø laø Sa-moân Thích töû.
Roài Toân giaû Öu-ba-ly baûo caùc Tyø-kheo ñoù:
- Caùc Thaày neân taïm möôïn y ñeå maëc. Chôù neân traàn truoàng ñeán gaëp Ñöùc Theá Toân.
Caùc Tyø-kheo lieàn möôïn y maø khoaùc vaøo, roài ñeán choã Ñöùc Theá

Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân an uûi vaø hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôi thaân ñöôïc an oån khoâng? Ñi ñöùng coù ñöôïc hoøa hôïp an laïc khoâng? Khoâng vì söï aên uoáng maø khoå chaêng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc, chuùng con thaân ñöôïc an oån. Ñi ñöùng coù ñöôïc hoøa hôïp an laïc. Khoâng vì söï aên uoáng maø khoå. Chuùng con ôû nöôùc Caâu-taùt-la an cö xong, töï töù roài, mang y caàm baùt, muoán ñeán thaêm

hoûi Ñöùc Theá Toân. Ban ngaøy vì naéng noùng khoâng ñi ñöôïc, ñi ban ñeâm neân bò laïc ñöôøng, gaëp boïn aên cöôùp... Trình roõ nhaân duyeân ñaày ñuû nhö treân vôùi Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø- kheo: - Caùc oâng laøm vieäc sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Caùc oâng laø ngöôøi ngu si, taïi sao traàn truoàng maø ñi? Neáu traàn truoàng maø ñi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy neân duøng coû meàm hay laù caây che mình, ñeán chuøa gaàn nhaát. Tröôùc heát, coù y dö thì neân laáy ñeå maëc. Neáu khoâng coù thì hoûi caùc Tyø-kheo quen bieát, coù y dö neân möôïn ñeå maëc. Neáu baïn quen bieát khoâng coù y, neân hoûi trong Taêng coù y naøo coù theå chia. Neáu coù thì chia, coøn khoâng coù thì neân hoûi coù ngoïa cuï hay khoâng? Neáu coù ngoïa cuï thì ñöa, neáu khoâng coù ñöa cho thì töï mình môû kho xem coù meàn, ñoà traûi ñaát, ñieäp, chaên... trích laáy, caét thaønh y duøng ñeå töï che thaân, roài ra ngoaøi maø ñi xin y. Khi aáy caùc Tyø-kheo caån thaän, sôï khoâng daùm ñem vaät töø choã naøy ñeán choã khaùc. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp. Baáy giôø, Tyø-kheo y bò cöôùp, y bò maát, y bò chaùy, y bò troâi, vì caån thaän sôï khoâng daùm maëc y cuûa Taêng. Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp maëc. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc y roài, khoâng traû laïi choã cuõ cho Taêng. Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. Neáu nhaän ñöôïc y roài neân giaët nhuoäm, chaèm vaù, an trí laïi choã cuõ. Neáu khoâng an trí laïi choã cuõ thì nhö phaùp maø trò. Baáy giôø, coù Tyø-kheo y bò cöôùp, y bò maát, y bò chaùy, y bò troâi, caån thaän sôï khoâng daùm ñeán nôi cö só, vôï cö só khoâng thaân quyeán xin y. Ñöùc Phaät daïy: Neáu y bò maát, y bò cöôùp, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi thì ñöôïc pheùp ñeán nôi cö só hay vôï cö só khoâng thaân quyeán xin y. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, xin y töø cö só hay vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán,

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1172

Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, töø tröôøng hôïp ñaëc bieät.410 Tröôøng hôïp ñaëc bieät laø neáu Tyø-kheo y bò cöôùp, y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi.411 Ñaây laø tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thaân quyeán, chaúng phaûi thaân quyeán: Nhö treân ñaõ giaûi. Cö só, vôï cö só: Cuõng ñaõ noùi ôû treân. Y: Coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ trình baøy. Neáu Tyø-kheo naøo xin y töø cö só, vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, töø tröôøng hôïp ñaëc bieät. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho taêng, neân ñeán trong Taêng troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ xin y töø cö só, vôï cö só chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát ngöôøi nhaän saùm hoái phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ xin y töø cö só, vôï cö só chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø

lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái neân noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Thaày neân töï traùch taâm mình! Traû lôøi: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho ngöôøi naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, ñöïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ xin y töø cö só, vôï cö só chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch.

404. Nguyeân Haùn: Tröø dö thôøi . Pali: añña tra samayā. 405. Pali, giôùi vaên: acchinnacīvaro vā, nattacīvaro vāâ, y bò cöôùp vaø y bò huûy hoaïi. Phaàn giaûi thích noùi, bò huûy hoaïi hoaëc do löûa chaùy, do nöôùc cuoán, chuoät moái gaëm, hay sôøn raùch vì baän nhieàu.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1173

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ xin y töø cö só, vôï cö só chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao y cho Tyø-kheo coù teân... roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Phaïm nhaân xaû y trong Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät- kieát-la. Khi hoaøn y laïi, coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu khoâng hoaøn laïi, maø chuyeån laøm tònh khí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc maëc luoân cho raùch, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Y bò ñoaït, y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi, ñöôïc pheùp xin y töø cö só, vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán, hoaëc xin nôi ngöôøi ñoàng xuaát gia, hoaëc xin vì ngöôøi khaùc, hay ngöôøi khaùc xin vì mình. Hoaëc khoâng mong caàu maø ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. VII. NHAÄN Y QUAÙ PHAÀN412 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn sau khi gaëp boïn cöôùp cöôùp maát y. Baáy giôø, coù Öu-baø-taéc nghe coù soá ñoâng Tyø-kheo ñeán Tinh xaù Kyø- hoaøn sau khi gaëp boïn cöôùp cöôùp maát y, lieàn ñem nhieàu y toát ñeán choã caùc Tyø-kheo, hoûi: - Vöøa roài nghe coù caùc Tyø-kheo bò maát y ñeán ñaây, laø nhöõng vò naøo? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Chính chuùng toâi. Vaäy hoûi coù vieäc gì? Vò Öu-baø-taéc thöa: - Chuùng con nghe caùc Tyø-kheo gaëp giaëc cöôùp, cöôùp maát y, ñaõ ñeán nôi Kyø-hoaøn naày, neân ñem nhöõng y naøy ñeán daâng cuùng caùc Ñaïi ñöùc bò maát y. Xin caùc Ngaøi tuøy yù nhaän.

406. Pali, Nissaggiya 7, tatuttari, Vin.iii. 213.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1174

Caùc Tyø-kheo noùi: - Thoâi! Thoâi! Thænh caàu nhö theá ñaõ laø cuùng döôøng roài. Chuùng toâi ñaõ ñuû ba y, khoûi phaûi nhaän nöõa. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe theá, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Naøy caùc Ñaïi ñöùc, caùc Ngaøi ñuû ba y roài, sao khoâng nhaän ñeå cho chuùng toâi, hay laø cho ngöôøi khaùc. Caùc cö só ñaõ vì caùc Tyø-kheo bò maát y neân ñem y ñeán cuùng. Caùc Tyø-kheo ñuû ba y roài laïi nhaän y cuûa cö só roài cho nhoùm saùu Tyø-kheo vaø ngöôøi khaùc. Baáy giôø, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàn traùch caùc Tyø-kheo: Cö só nôi Xaù-veä ñaõ vì caùc Tyø-kheo bò maát y neân ñem y ñeán cuùng. Caùc vò ñuû ba y roài, taïi sao laïi laáy y cuûa hoï ñem cho nhoùm saùu Tyø-kheo vaø caùc ngöôøi khaùc? Hieàm traùch xong, Tyø-kheo thieåu duïc ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem (610a1) nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo laïi. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, coù thaät caùc ngöôi ñaõ ñuû ba y maø nhaän y cuûa ngöôøi, ñem cho nhoùm saùu Tyø-kheo vaø caùc ngöôøi khaùc khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm vieäc sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Cö só Xaù-veä ñaõ vì caùc Tyø-kheo bò maát y neân ñem y ñeán cuùng, taïi sao caùc ngöôi ñuû ba y roài laïi nhaän y cuûa hoï ñeå cho nhoùm saùu Tyø-kheo vaø caùc ngöôøi khaùc? Quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, y bò maát, y bò cöôùp, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi, neáu coù cö só, vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán, ñem cho nhieàu y yeâu caàu tuøy yù nhaän. Tyø-kheo aáy neân bieát ñuû maø nhaän. Neáu nhaän quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.
B. GIÔÙI TÖÔÙNG

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1175

Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chaúng phaûi thaân quyeán: Cö só, vôï cö só. Y: Coù möôøi loaïi cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Neáu maát moät y, khoâng neân nhaän. Neáu maát hai y coøn laïi moät y hai lôùp, ba lôùp, boán lôùp, thì neân thaùo ra laøm taêng-giaø-leâ, uaát-ña-la-taêng hay an-ñaø-hoäi. Neáu ba y ñeàu bò maát thì Tyø-kheo aáy neân tri tuùc maø nhaän y. Tri tuùc coù hai nghóa: Tri tuùc cuûa ngöôøi taïi gia vaø tri tuùc cuûa ngöôøi xuaát gia. - Tri tuùc cuûa ngöôøi taïi gia: Tuøy theo khaû naêng cuûa ngöôøi baïch y cho y maø nhaän. - Tri tuùc cuûa ngöôøi xuaát gia: Töùc ba y vaäy. Neáu cö só yeâu caàu tuøy yù,413 cuùng nhieàu y cho Tyø-kheo, hoaëc y mòn, hoaëc y moûng, hoaëc y khoâng beàn chaéc thì neân xeáp laïi hai lôùp, ba lôùp, boán lôùp ñeå may. Treân vai neân xeáp moät mieáng ñeå ngaên moà hoâi vaø laøm khaâu

hoaøn. Neáu coøn dö, haõy noùi vôùi cö só, vaûi naøy coøn dö, neân caét laøm gì? Neáu ngöôøi ñaøn-vieät baûo, khoâng phaûi toâi vì vaán ñeà maát y daâng cuùng, maø do töï nguyeän, xin ñöôïc daâng cuùng cho Ñaïi ñöùc. Vò kia muoán nhaän thì cöù nhaän. Neáu Tyø-kheo nhaän y quaù möùc tri tuùc, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc soá ñoâng, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû, khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ nhaän y quaù möùc tri tuùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., ñaõ nhaän quaù möùc tri tuùc cuûa y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi thoï saùm hoái. Vò thoï saùm neân noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toäi laø: - Thaày neân töï traùch loøng mình! Tyø-kheo phaïm toäi traû lôøi: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

407. Töï töù thænh . Pali: abhihatthum pavāreyya.

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän quaù möùc tri tuùc cuûa y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän quaù möùc tri tuùc cuûa y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Baây giôø, Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo aáy. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo aáy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän trao laïi y cho Tyø-kheo coù teân laø... roài. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao laïi y cho Tyø-kheo coù teân laø... roài. Vì im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo aáy ñaõ xaû y trong Taêng roài maø Taêng khoâng traû laïi, Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Khi hoaøn laïi, coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng hoaøn laïi maø chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá yù laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc maëc maõi cho raùch, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu tri tuùc nhaän, hoaëc döôùi möùc tri tuùc, hoaëc cö só cuùng nhieàu y, hoaëc mòn moûng, khoâng beàn chaéc xeáp hai, ba, boán lôùp may thaønh y, ñaët moät mieáng ngaên moà hoâi, may khaâu hoaøn. Neáu y (vaûi) coøn dö, noùi vôùi cö só: Vaûi coøn dö, laøm gì? Neáu cö só noùi: Khoâng phaûi toâi vì maát y maø cuùng, do toâi töï nguyeän muoán daâng cuùng cho Ñaïi ñöùc. Hoï noùi nhö vaäy, Tyø-kheo caàn thì nhaän, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm

ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. VIII. KHUYEÂN CÖ SÓ TAÊNG GIAÙ Y414 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo khaát thöïc, ñeán giôø, ñaép y, böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø cö só xin thöùc aên, nghe vôï choàng cö só cuøng baøn tính, Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta. Neân ñem soá tieàn ñeå mua y vôùi giaù nhö vaäy, mua y nhö vaäy ñem ñeán daâng cuùng cho Tyø-kheo kia. Tyø-kheo khaát thöïc roài trôû veà Taêng-giaø-lam, gaëp Baït-nan- ñaø Thích töû, baûo:

408. Pali, Nissaggiya 8, upakkhana, Vin.iii. 213

- Chöa coù ngöôøi naøo trong gioøng hoï Cuø-ñaøm coù ñaïi phöôùc ñöùc nhö ngaøi. Baït-nan-ñaø Thích töû lieàn hoûi: - Toâi coù vieäc gì maø noùi toâi laø ngöôøi phöôùc ñöùc? Vò Tyø-kheo khaát thöïc traû lôøi: - Toâi vaøo trong thaønh khaát thöïc, nghe vôï choàng cö só cuøng baøn tính nhö vaày, “Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta. Neân ñem soá tieàn ñeå mua y vôùi giaù nhö vaäy, mua y nhö vaäy ñem ñeán daâng cuùng.” Baït-nan-ñaø lieàn hoûi: - Coù ñuùng nhö vaäy hay chaêng? Vò Tyø-kheo aáy traû lôøi: - Ñuùng nhö vaäy. Baït-nan-ñaø laïi hoûi: - Nhaø cö só kia ôû choã naøo, cöûa höôùng naøo? Tyø-kheo khaát thöïc traû lôøi: - Nhaø cö só aáy ôû choã ñoù, cöûa ngoõ xoay veà höôùng ñoù. Baït-nan-ñaø lieàn noùi vôùi Tyø-kheo khaát só: - Vaâng, ngöôøi ñoù laø baïn thaân quen cuûa toâi xöa kia, laø ñaøn-vieät thöôøng cuùng döôøng toâi, ñuùng nhö lôøi cuûa thaày noùi. Saùng sôùm hoâm sau, Baït-nan-ñaø ñaép y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø cö só noùi: - Coù phaûi Cö só muoán cho toâi y khoâng? Cö só noùi: - Toâi coù baøn tính rieâng nhö vaäy. Baït-nan-ñaø noùi vôùi cö só: - Neáu muoán cho toâi y thì neân may daøi, roäng, loaïi beàn chaéc, toát ñeïp môùi ñuùng loaïi y toâi thoï trì. Neáu khoâng ñuùng, toâi khoâng nhaän, thì may laøm gì. Luùc aáy, cö só kia lieàn cô hieàm: - Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, nhieàu mong caàu khoâng bieát chaùn, beân ngoaøi töï xöng raèng “Toâi bieát chaùnh phaùp”; nhöng laïi cöôõng böùc ngöôøi, ñoøi hoûi y toát. Nhö vaäy laøm gì coù chaùnh phaùp? Ngöôøi cho tuy khoâng bieát nhaøm chaùn nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát ñuû chöù. Ngöôøi ta baøn tính rieâng tö maø laïi rình nghe laø sao! Luùc aáy, coù Tyø-kheo khaát thöïc nghe, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Taïi sao laïi cöôõng böùc ngöôøi ñoøi cho ñöôïc y toát nhö vaäy? Tyø-kheo khaát thöïc lieàn ra khoûi thaønh, veà ñeán trong Taêng-giaø-lam,

ñem nhaân duyeân naøy ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Trong soá ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Taïi sao Thaày cöôõng böùc ngöôøi, ñoøi cho ñöôïc y toát nhö vaäy? Hieàm traùch xong, vò aáy ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp

Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao ñeán ngöôøi cöôõng böùc ñoøi cho ñöôïc y toát nhö vaäy? Quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy laàn ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa... cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, coù cö só, hay vôï cö só ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø- kheo, nghó: “Mua y nhö theá cho Tyø-kheo coù teân nhö theá.” Tyø-kheo aáy lieàn ñeán nhaø cö só noùi nhö vaày: “Laønh thay cö só, neân vì toâi mua y nhö vaäy, nhö vaäy.” Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø coù cö só muoán daâng cuùng y theo yù muoán cuûa Tyø-kheo, neân hoûi: - Ñaïi ñöùc caàn loaïi y naøo? Tyø-kheo aáy nghi ngaïi, khoâng daùm traû lôøi. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu cö só yeâu caàu Tyø-kheo tuøy yù, thì neân traû lôøi. Laïi coù cö só muoán cuùng cho Tyø-kheo y quyù giaù, maø Tyø-kheo kia laø vò thieåu duïc tri tuùc, khoâng caàn loaïi y ñaïi quyù giaù naøy, maø muoán caàn loaïi y khoâng quyù giaù. Tyø-kheo kia yù nghi ngaïi khoâng muoán noùi leân yù cuûa mình. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo thieåu duïc tri tuùc yeâu caàu loaïi y khoâng quyù giaù. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù cö só, hay vôï cö só415 ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø- kheo, nghó: “Mua y nhö theá cho Tyø-kheo coù teân nhö theá.” Tyø-kheo aáy tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù maø ñeán nhaø cö só noùi nhö vaày: “Laønh

409. Pali, theâm yeáu toá: aññatakassa gahapatissa vā gahapatāniyā, cö só hay vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán.

thay cö só, neân vì toâi mua y nhö vaäy, nhö vaäy.” Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Cö só, vôi cö só: Cuõng nhö tröôùc ñaõ giaûi. Tieàn saém y:416 giaù tieàn ñeå saém y, hoaëc vaøng baïc, traân chaâu, löu ly, voû soø, ngoïc thaïch, anh laïc, vaøng y. Y: Coù möôøi loaïi nhö tröôùc ñaõ noùi. Caàu xin:417 Coù hai caùch. Moät laø caàu xin tieàn ñeå mua y, hai laø caàu xin y. - Caàu xin soá tieàn ñeå may y: Ñaøn-vieät cuùng ñeå may y vôùi giaù lôùn chöøng aáy maø caàu xin theâm, duø chæ moät phaàn möôøi saùu tieàn. - Caàu xin y: Noùi vôùi ngöôøi cö só, may phaùp y daøi, roäng nhö vaäy, cho ñeán duø xin theâm moät sôïi chæ. Tyø-kheo naày tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù maø ñeán caàu y quyù giaù daøi roäng, neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Caàu maø khoâng nhaän ñöôïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù cuùng döôøng y maø ñeán caàu y quyù

giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài neân saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái tröôùc heát phaûi baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù cuùng döôøng y, maø ñeán caàu y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi nhaän söï saùm hoái. Vò nhaän söï saùm hoái neân baûo Tyø-kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm cuûa mình!

410. Y giaù . Pali: Cīvaracetāpannam, vaät ngang giaù cho y; giaûi thích: Vaøng, baïc, ngoïc ngaø, traân chaâu; hoaëc maûnh vaûi, hoaëc chæ, hoaëc goøn. 411. Caàu ù. Töø ñöôïc giaûi thích, khoâng coù trong giôùi vaên. Pali: Vikappam āpajjeyya, ñeà nghò.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1180

Tyø-kheo phaïm toäi noùi: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma, nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù khi cuùng döôøng y maø ñeán caàu y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng hoaøn y naøy laïi cho Tyø-kheo coù teân... ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo coù teân... naøy tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù khi cuùng döôøng y, maø ñeán caàu y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao laïi y cho Tyø-kheo teân laø... roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo naày ñoái vôùi trong Taêng ñaõ xaû y roài maø Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi ñang traû coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng traû laïi, maø chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coù laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát hay maëc maõi cho raùch, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc ñoù coù yeâu caàu tuøy yù neân ñeán caàu xin, tri tuùc, mong caàu toái thieåu; ñeán caàu mong nôi thaân quyeán; ñeán caàu xin nôi ngöôøi xuaát gia, hoaëc vì ngöôøi mong caàu hay ngöôøi vì mình mong caàu; hoaëc khoâng caàu maø ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. IX. KHUYEÂN HAI NHAØ TAÊNG GIAÙ Y418 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khaát thöïc, ñeán giôø, ñaép y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc; theo thöù töï ñeán nhaø moät cö só, nghe hai vôï choàng cö

412. Pali, Nissaggiya 9, dutiya-upakkhana, Vin.iii. 217.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1181

só cuøng baøn: Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta. Neân mua y nhö vaäy daâng cuùng. Laïi nghe moät nhaø cö só khaùc, hai vôï choàng cuõng cuøng baøn: Baït-nan-ñaø laø baïn quen bieát tröôùc kia cuûa ta. Neân mua y nhö vaäy ñeå daâng cuùng. Baáy giôø, vò Tyø-kheo khaát thöïc kia, khi khaát thöïc xong, ra khoûi thaønh Xaù-veä, trôû veà ñeán trong Taêng-giaø-lam, thaáy Baït-nan-ñaø Thích töû lieàn noùi: - Toân giaû laø ngöôøi ñaïi phöôùc ñöùc. Baït-nan-ñaø hoûi: - Vì vieäc gì maø thaày goïi toâi laø ngöôøi ñaïi phöôùc ñöùc? Tyø-kheo khaát thöïc traû lôøi: - Vöøa roài toâi vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc, theo thöù töï ñeán moät nhaø cö só, nghe hai vôï choàng cuøng baøn, “Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta. Neân mua y nhö vaäy daâng cuùng.” Laïi nghe moät nhaø cö syõ khaùc, hai vôï choàng cuõng cuøng baøn, “Baït-nan-ñaø laø baïn quen bieát tröôùc kia cuûa ta. Neân mua y nhö vaäy ñeå daâng cuùng.” Baït-nan-ñaø lieàn hoûi: - Coù chaéc nhö vaäy khoâng? Vò Tyø-kheo khaát thöïc noùi: - Chaéc. Baït-nan-ñaø laïi hoûi: - Nhaø cuûa cö só aáy ôû choã naøo? Cöûa höôùng naøo? Vò Tyø-kheo khaát só traû lôøi: - Nhaø ôû choã ñoù, cöûa höôùng ñoù. Baït-nan-ñaø nghe xong lieàn noùi vôùi vò Tyø-kheo kia: - Ñuùng vaäy, ñoù laø nhaø ñaøn-vieät cuûa toâi, thöôøng cuùng döôøng cung caáp cho toâi. Saùng ngaøy sau, Baït-nan-ñaø ñaép y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø cuûa hai cö só noùi: - Quyù vò coù yù ñònh muoán cho toâi y phaûi khoâng? Caùc cö só traû lôøi: - Trong choã rieâng tö toâi coù baøn tính nhö vaäy. Thích töû Baït-nan-ñaø noùi: - Neáu muoán cho toâi y thì coù theå chung laïi may moät y, roäng daøi, beàn chaéc theo kieåu toâi thoï trì cho toâi. Neáu khoâng ñuùng kieåu toâi thoï trì thì chaúng phaûi laø thöù toâi caàn. Cö só nghe nhö vaäy lieàn cuøng nhau cô hieàm: - Baït-nan-ñaø Thích töû khoâng bieát ñuû, khoâng coù taøm quyù, beân ngoaøi

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1182

töï xöng raèng “Toâi bieát chaùnh phaùp”; nhöng laïi tham caàu khoâng bieát ñuû. Nhö vaäy laøm gì coù chaùnh phaùp? Ngöôøi cho tuy khoâng bieát nhaøm chaùn nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát ñuû chöù. Ngöôøi ta baøn tính rieâng tö maø laïi rình nghe laø sao! Baáy giôø, Tyø-kheo khaát thöïc nghe nhö vaäy, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Taïi sao ñeán ngöôøi cöôõng böùc ñoøi y? Luùc aáy, Tyø-kheo khaát thöïc noï ra khoûi thaønh, ñeán Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: Taïi sao ñeán ngöôøi cöôõng böùc ñoøi y? Quôû traùch roài, vò aáy ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, trình baøy ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc chaúng neân laøm. Sao laïi ñeán ngöôøi cöôõng böùc ñoøi hoûi y? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Baït-nan-ñaø naøy laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû

phaïm giôùi naøy laàn ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù hai cö só hay vôï cö só ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø- kheo, ñeàu noùi: “Ta ñeå daønh tieàn may y nhö vaäy daâng cuùng cho Tyø-kheo coù teân nhö vaäy.” Tyø-kheo aáy ñeán hai nhaø cö só, noùi nhö vaày: “Laønh thay, ñeå daønh tieàn nhö vaäy, nhö vaäy ñeå saém y cho toâi. Haõy chung laïi laøm moät caùi y.” Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, coù cö só daâng cuùng y theo yù muoán cuûa Tyø-kheo, hoûi: - Ngaøi caàn thöù y naøo? Tyø-kheo nghi ngaïi khoâng daùm traû lôøi. Phaät daïy: - Neáu cö só yeâu caàu Tyø-kheo tuøy yù, thì Tyø-kheo neân traû lôøi. Baáy giôø, caùc cö só vì Tyø-kheo may y quyù giaù ñeå cuùng, maø Tyø-kheo ñoù laø vò thieåu duïc tri tuùc, khoâng muoán maëc y quyù giaù, caàn chieác y khoâng quyù giaù, maø Tyø-kheo nghi ngaïi khoâng daùm noùi leân yù muoán cuûa mình,

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1183

Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo thieåu duïc tri tuùc ñöôïc noùi leân yù muoán cuûa mình veà y khoâng quyù giaù baèng. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù hai cö só hay vôï cö só419 ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø-kheo, ñeàu noùi: “Ta ñeå daønh tieàn may y nhö vaäy daâng cuùng cho Tyø- kheo coù teân nhö vaäy.” Tyø-kheo aáy tröôùc chöa nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù cuûa cö só, maø ñeán hai nhaø cö só, noùi nhö vaày: “Laønh thay, ñeå daønh tieàn nhö vaäy, nhö vaäy ñeå saém y cho toâi. Haõy chung laïi laøm moät caùi y.” Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Cö só, vôï cö só, y giaù, y, tìm caàu ñeàu nhö tröôùc ñaõ giaûi. Neáu Tyø-kheo tröôùc ñoù khoâng nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán tìm caàu y quyù giaù, roäng lôùn, nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu ñeán ñoøi maø khoâng ñöôïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., tröôùc ñoù khoâng nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán tìm caàu, ñöôïc y quyù giaù phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát, vò nhaän saùm hoái neân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng neân laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc ñoù khoâng nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán tìm caàu, ñöôïc y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài sau ñoù môùi thoï saùm hoái. Vò thoï saùm neân baûo Tyø-kheo kia: - Haõy töï traùch taâm mình! Vò Tyø-kheo phaïm toâi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo kia lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

413. Pali, theâm yeáu toá: Khoâng phaûi thaân quyeán.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1184

- Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc ñoù khoâng nhaän söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán ñoøi hoûi ñöôïc y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû y laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc ñoù khoâng nhaän söï yeâu caàu tuøy yù, ñeán ñoøi hoûi ñöôïc y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem y naøy traû loaïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao y cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naày ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo naøy xaû y giöõa Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hay töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, taát caû nhö vaäy ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Vò aáy tröôùc ñoù coù nhaän söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán ñoøi hoûi. Hoaëc ñoái vôùi y quyù giaù maø ñoøi xin y khoâng quyù giaù. Hoaëc ñeán thaân lyù caàu xin, ñeán ngöôøi xuaát gia caàu xin, hoaëc vì ngöôøi khaùc caàu xin y, hay ngöôøi khaùc vì mình caàu xin y, hoaëc khoâng caàu xin maø töï ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. X. YEÂU SAÙCH GIAÙ Y QUAÙ HAÏN420 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, trong thaønh La-duyeät coù moät vò Ñaïi thaàn laø thaân höõu cuûa Baït-nan-ñaø Thích töû, thöôøng tôùi lui vôùi nhau, ñaõ sai söù ñem soá tieàn may y ñeán choã Baït-nan-ñaø Thích töû daën: - Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta, ta thöôøng kính troïng. Haõy ñem soá tieàn saém y naøy mua y nhö vaäy daâng cuùng. Ngöôøi söù giaû ñem soá tieàn saém y ñeán trong Taêng-giaø-lam choã ôû cuûa Baït-nan-ñaø, thöa nhö vaày: - Laønh thay! Ngaøi laø ngöôøi ñaïi phöôùc.

414. Pali, Nissggiya 10, rājasikkhāpadam, Vin.iii. 219.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1185

Baït-nan-ñaø hoûi: - Coù vieäc gì ngöôøi noùi toâi laø ñaïi phöôùc ñöùc? Söù giaû thöa: - Trong thaønh La-duyeät coù vò Ñaïi thaàn sai toâi ñem soá tieàn saém y naøy ñeán mua y nhö vaäy daâng cuùng cho ngaøi. Baït-nan-ñaø hoûi: - Coù thaät vaäy khoâng? Söù giaû thöa: - Coù thaät. Baït-nan-ñaø lieàn hoûi: - Nhaø vò Ñaïi thaàn ôû choã naøo? Cöûa ngoõ veà höôùng naøo? Söù giaû thöa: - Nhaø vò Ñaïi thaàn ôû choã ñoù, cöûa ngoõ veà höôùng ñoù. Baït-nan-ñaø nghe xong, noùi: - Ñuùng nhö lôøi cuûa oâng noùi, Ñaïi thaàn aáy laø baïn quen bieát xöa kia cuûa toâi, laø ñaøn-vieät thöôøng cuùng döôøng thöøa söï toâi. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä laïi coù moät tröôûng giaû

quen thaân cuøng Baït-nan-ñaø, thöôøng lui tôùi. Baït-nan-ñaø daãn ngöôøi söù giaû aáy vaøo trong thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø oâng tröôûng giaû kia noùi: - Trong thaønh La-duyeät coù moät vò Ñaïi thaàn sai ngöôøi söù naøy ñem y giaù naøy ñeán cho toâi ñeå may y. Xin oâng vui loøng giöõ giuøm. OÂng tröôûng giaû lieàn nhaän giöõ giuøm. Moät thôøi gian sau ñoù, vò Ñaïi thaàn hoûi ngöôøi söù giaû: - Tröôùc ñaây ta ñaõ baûo ngöôi ñem soá tieàn saém y cuùng cho Baït-nanñaø. Baït-nan-ñaø ñaõ vì ta maëc chieác y aáy chöa? Ngöôøi söù giaû thöa: - Khoâng thaáy Baït-nan-ñaø maëc. Vò Ñaïi thaàn lieàn baûo söù giaû ñeán noùi vôùi Baït-nan-ñaø: - Tröôùc ñaây toâi coù sai söù ñem soá tieàn saém y ñeán cuùng cho Ngaøi. Roát cuoäc Ngaøi khoâng maëc y cuûa toâi; Ngaøi duøng noù laøm gì? Nay xin ñöôïc nhaän laïi. Khi Baït-nan-ñaø nghe noùi nhö vaäy lieàn voäi vaøng ñeán nhaø oâng tröôûng giaû, noùi: - Tröôùc ñaây toâi coù göûi soá tieàn saém y. Nay toâi caàn y, neân ñi may y cho toâi. Thôøi gian aáy, trong thaønh Xaù-veä, caùc vò tröôûng giaû laïi baän hoïp, maø tröôùc ñoù ñaõ coù quy cheá, ai khoâng hoïp phaûi bò phaït naêm traêm tieàn.421

415. Pali: Paññāsam baddho, phaït 50. Ñöôïc giaûi thích laø phaït 50 kahāpana (tieàn vaøng).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1186

OÂng tröôûng giaû thöa: - Theo noäi quy cuûa ñaïi hoäi thì ai khoâng ñeán hoïp phaûi bò phaït naêm traêm tieàn. Baây giôø, toâi xin pheùp ñeán hoïp. Ñaïi ñöùc chôø moät chuùt, toâi hoïp xong seõ trôû veà. Ñaïi ñöùc ñöøng ñeå cho toâi bò phaït naêm traêm tieàn. Baït-nan-ñaø noùi: - Khoâng ñöôïc. Tröôùc heát, oâng neân ñem soá tieàn saém y ñi may y cho toâi. Baáy giôø, oâng tröôûng giaû ñaønh phaûi ñem soá tieàn saém y vì Baït-nan- ñaø maø may thaønh y. Baáy giôø, phieân hoïp ñaõ maõn, oâng tröôûng giaû bò phaït naêm traêm tieàn vì khoâng döï hoïp. OÂng tröôûng giaû cô hieàm: Sa-moân Thích töû ñaõ laøm cho hoäi nghò phaït toâi naêm traêm tieàn. Baáy giôø, caùc cö só trong thaønh Xaù-veä khoâng tin Phaät phaùp cuøng nhau cô hieàm:(613a1) “Sa-moân Thích töû khoâng bieát tri tuùc, khoâng coù taøm quyù, beân ngoaøi töï xöng laø ta bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy thì laøm gì coù chaùnh phaùp? Hoï laøm cho oâng tröôûng giaû khoâng ñeán hoïp bò phaït naêm traêm tieàn. Töø nay veà sau, chuùng ta khoâng neân gaàn guõi leã baùi, chaøo hoûi thöøa söï cuùng döôøng. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Baït-nan-ñaø: “Sao Thaày khieán cho ñaïi hoäi phaït oâng tröôûng giaû naêm traêm tieàn?” Roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy Baït-nan-ñaø, sao laïi laøm cho oâng tröôûng giaû bò ñaïi hoäi phaït naêm traêm tieàn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu.

Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, hoaëc vua, hoaëc Ñaïi thaàn, hoaëc Baø-la-moân, hoaëc cö só, hay vôï cö só, sai söù mang tieàn saém y ñeán Tyø-kheo baûo: "Haõy mang soá tieàn saém y nhö vaäy cho Tyø-kheo coù teân nhö vaäy." Ngöôøi söù giaû kia ñeán choã Tyø-kheo, noùi vôùi Tyø-kheo: "Ñaïi ñöùc, nay tieàn saém y naøy ñöôïc gôûi ñeán ngaøi, ngaøi haõy nhaän." Tyø-kheo aáy neân noùi vôùi ngöôøi kia: "Toâi khoâng ñöôïc pheùp nhaän tieàn may y naøy, khi naøo caàn y hôïp thôøi vaø

thanh tònh toâi seõ nhaän." Vò söù kia neân hoûi Tyø-kheo: "Ñaïi ñöùc coù ngöôøi chaáp söï khoâng?" Tyø-kheo caàn y neân noùi: "Coù", vaø chæ ngöôøi daân trong Taêng-giaø-lam, hoaëc Öu-baø-taéc, noùi: "Ñoù laø ngöôøi chaáp söï cuûa Tyø-kheo, thöôøng chaáp söï cho caùc Tyø-kheo." Baáy giôø söù giaû ñeán choã ngöôøi chaáp söï, trao soá tieàn saém y roài, trôû laïi choã Tyø-kheo, noùi nhö vaày: "Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ trao soá tieàn saém y cho ngöôøi chaáp söï maø Ñaïi ñöùc chæ ñoù, khi naøo Ñaïi ñöùc caàn, ñeán ñoù seõ ñöôïc y." Tyø-kheo khi caàn y neân ñeán choã ngöôøi chaáp söï, hoaëc hai laàn, ba laàn ñeå cho hoï nhôù laïi, hoaëc baèng caùch noùi: "Toâi caàn y." Hoaëc hai laàn, hoaëc ba laàn khieán cho hoï nhôù laïi. Neáu nhaän ñöôïc y thì toát. Baèng khoâng ñöôïc y thì boán laàn. Naêm laàn, saùu laàn, ñöùng im laëng tröôùc hoï. Neáu boán laàn, naêm laàn, saùu laàn ñöùng im laëng tröôùc ngöôøi ñoù maø nhaän ñöôïc y thì toát; baèng khoâng ñöôïc y maø coá caàu quaù giôùi haïn ñoù, neáu ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu khoâng ñöôïc y thì töï chính mình, hoaëc sai söù ñeán choã ngöôøi xuaát tieàn saém y noùi: "Tröôùc ñaây, ngaøi sai söù mang tieàn saém y cho Tyø-kheo coù teân nhö vaäy; Tyø-kheo aáy cuoái cuøng khoâng nhaän ñöôïc y; ngaøi neân laáy laïi, ñöøng ñeå maát." Nhö vaäy laø hôïp thöùc.422 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vua: Ngöôøi ñöôïc töï taïi, khoâng thuoäc quyeàn cuûa ai. Ñaïi thaàn: Ngöôøi taû höõu cuûa vua. Baø-la-moân: Coù huyeát thoáng Baø-la-moân.423 Cö só: Chæ nhöõng ngöôøi taïi gia, töø vua, Ñaïi thaàn cuûa vua, Baø-la- moân. Vôï cö só: Cuõng laø ngöôøi phuï nöõ taïi gia. Tieàn saém y: Nhö ñaõ noùi treân. Y coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ noùi. Nhôù laïi: Khieán cho ngöôøi chaáp söï, hoaëc taïi nhaø, hoaëc nôi chôï, hay choã laøm vieäc, ñeán ñoù hai, ba laàn, noùi: Nay toâi caàn y. Xin may y cho toâi. Ñoù goïi laø laøm nhôù laïi. Neáu hai, ba laàn laøm cho hoï nhôù, ñöôïc y thì toát; khoâng ñöôïc y thì boán, naêm, saùu laàn ñeán ñoù, ñöùng im laëng tröôùc hoï. Ñöùng tröôùc maët: Ñoái vôùi ngöôøi chaáp söï, hoaëc taïi nhaø, hoaëc taïi chôï, hay nôi laøm vieäc, ñeán ñöùng im laëng tröôùc hoï. Neáu ngöôøi chaáp söï hoûi: Vì nhaân duyeân gì, Ngaøi ñöùng ñaây vaäy? Tyø-kheo neân traû lôøi: Ñieàu ñoù oâng töï bieát. Neáu ngöôøi kia noùi, toâi khoâng bieát. Neáu coù ngöôøi naøo khaùc bieát

416. Pali: ayam tattha samīcī, ñaây laø ñieàu hôïp caùch. Vaø giaûi thích: ayam tattha anudhammatā, ôû ñaây ñieàu naøy tuøy thuaän phaùp taùnh. Baûn Haùn ñoïc: ayam tattha samayam. 417. Pali: Brāhmano nāma jātiyā brāhmano.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1188

vieäc naøy, Tyø-kheo noùi: Ngöôøi ñoù bieát vieäc naøy. Neáu Tyø-kheo leân tieáng moät laàn thì töø hai laàn im laëng. Leân tieáng hai laàn thì töø boán laàn im laëng. Leân tieáng ba laàn thì töø saùu laàn im laëng. Neáu Tyø-kheo quaù hai, ba laàn leân tieáng, quaù saùu laàn im laëng ñeå ñoøi; ñoøi ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., quaù ba laàn noùi ñeå ñoøi y, quaù saùu laàn ñöùng im laëng ñeå ñöôïc y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát, ngöôøi nhaän saùm phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ quaù ba laàn noùi ñoøi y, quaù saùu laàn ñöùng im laëng ñeå ñöôïc y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm neân noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Haõy töï traùch taâm mình! Tyø-kheo phaïm toäi traû lôøi: - Xin vaâng. Taêng phaûi traû y naøy laïi cho Tyø-kheo ñoù baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ quaù ba laàn noùi ñoøi y, quaù saùu laàn ñöùng nín thanh ñeå ñöôïc y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän traû laïi y cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ quaù ba laàn ñoøi y, quaù saùu laàn ñöùng nín thanh ñeå ñöôïc y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y naøy laïi cho Tyø-kheo coù teân... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng, vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo phaïm toäi ñaõ xaû y giöõa Taêng nhö vaäy roài maø Taêng khoâng hoaøn laïi thì maéc Ñoät-kieát-la. Ngöôøi naøo baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1189

Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc maëc nhieàu laàn cho raùch, ñeàu phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, sa si, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ba laàn noùi ñoøi maø ñöôïc y, saùu laàn ñöùng im laëng ñöôïc y. Neáu khoâng ñöôïc y, töï mình ñeán, hoaëc sai ngöôøi ñeán choã ngöôøi cuùng tieàn saém y, noùi, tröôùc ñaây ngöôøi sai söù ñem tieàn saém y ñeán cho Tyø-kheo coù teân laø... cuoái cuøng Tyø-kheo aáy khoâng nhaän ñöôïc y, ngöôøi coù theå ñeán laáy laïi, ñöøng ñeå maát. Neáu ngöôøi kia noùi: Toâi ñaõ cuùng, khoâng laáy laïi. Tyø-kheo naøy neân caàn coù thôøi gian, duøng lôøi

nhoû nheï phöông tieän ñoøi ñöôïc y thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XI. NGOAÏ CUÏ BAÈNG TÔ TAÈM424 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong ñòa phaän nöôùc Khoaùng daõ.425 Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm ngoïa cu426ï môùi baèng tô taèm taïp.427 Hoï ñoøi xin loaïi tô chöa thaønh, hay ñaõ thaønh; hoaëc ñaõ nhuoäm hay chöa nhuoäm; hoaëc thöù môùi hay thöù cuõ. Hoï ñeán nhaø nuoâi taèm noùi: - Chuùng toâi caàn tô.428 Nhaø nuoâi taèm traû lôøi: - Ñôïi thôøi gian taèm chín haõy ñeán. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñöùng beân vöøa ñôïi vöøa xem. Hoï ñöùng xem khi keùn bò phôi, vaø con nhoäng cuûa taèm ñang gaây thaønh tieáng. Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, haïi maïng chuùng sanh. Beân ngoaøi töï xöng raèng ta tu theo chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì laøm gì coù chaùnh phaùp. Ñoøi hoûi cho ñöôïc keùn taèm ñeå laøm ngoïa cuï môùi! Hoï quôû traùch vieäc laøm treân, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, hieàm traùch nhoùm saùu

418. Pali, Nissaggiya 11, kosiya, Vin.iii. 223 419. Khoaùng Daõ quoác . Pali: Ānavī. 420. Ngoaï cuï Pali: Santhata, ñoà traûi loùt: Chieáu, thaûm, hay mieáng vaûi. Caùc boä khaùc: Phu cuï . 421. Taïp daõ taøm . Pali: Kosiyamissakam santhata, ngoïa cuï chen taïp vôùi luïa. 422. Nguyeân Haùn: Mieân ; boâng goøn. Pali: Caùc Tyø-kheo naøy ñeán nhaø nuoâi taèm (kosiyakāraka) ñeà nghò: Luoäc taèm (bāhu … pacatha) cho hoï xin ñeå laáy tô laøm chaên traûi.

Tyø-kheo: Sao laïi phaûi ñoøi xin keùn ñeå laøm ngoïa cuï môùi? Quôû traùch nhö treân roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng laïi ñoøi xin keùn taèm ñeå may ngoïa cuï môùi? Quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi baèng loaïi tô taèm taïp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Taïp:429 Laø loaïi loâng meàm, hoaëc kieáp-boái, caâu-giaù-la, coû nhuõ ñieäp, hoaëc soâ-ma, hoaëc gai.430 Tyø-kheo töï mình duøng loaïi tô taèm taïp laøm ngoïa cuï môùi maø thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, khoâng thaønh phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baûo ngöôøi khaùc laøm maø thaønh, cuõng phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; laøm khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Mình vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät naøy neân xaû. Khi xaû neân duøng buùa hoaëc rìu baèm nhoû troän vôùi buøn treùt leân vaùch hay thoa nôi ñaát. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la.

Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ñöôïc vaät ñaõ thaønh, hoaëc duøng buùa chaët baèm nhoû hoøa vôùi buøn, hoaëc treùt leân vaùch hay nôi ñaát thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

423. Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 21: Tyø-kheo laøm ngoïa cuï baèng kieâu-xa-da ; vaø giaûi thích: Kieâu-xa-da laø tô (nguyeân Haùn, mieân : Boâng goøn) ñöôïc laøm töø con taèm. Taêng kyø 9, Ni-taùt-kyø

thi-da . Caên baûn 20: Duøng tô taèm soáng (daõ taøm ty) laøm phu cuï. 13: Tyø-kheo laáy kieâu-xaù-da taïp vôùi loâng deâ thuaàn ñen laøm phu cuï. Thaäp tuïng 24: Kieâu-

424. Kieáp-boái (Pali: Kappāsa, boâng goøn), caâu-giaù-la (Pali: Koseyya, tô luïa, vaûi quyeán), coû nhuõ dieäp, hoaëc soâ-ma (Pali: Khoma, ma boá, vaûi gai), hoaëc gai.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1191

XII. NGOAÏ CUÏ TOAØN ÑEN431 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû laàu caùc, beân caïnh soâng Di haàu, Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, caùc Leâ-xa Töû ôû Tyø-xaù-ly432 phaàn lôùn laøm haïnh taø daâm. Hoï duøng loâng deâ toaøn maøu ñen433 laøm aùo434 choaøng kín thaân theå, ñi ban ñeâm khieán cho ngöôøi khoûi thaáy. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo thaáy vaäy lieàn baét chöôùc laáy loâng deâ toaøn ñen laøm ngoïa cuï baèng giaï.435 Caùc Leâ-xa thaáy vaäy, thaûy ñeàu noùi: - Naøy Ñaïi ñöùc, chuùng toâi trong aùi duïc, vì daâm duïc neân duøng aùo giaï baèng loâng deâ maøu ñen, chöù caùc ngaøi duøng loaïi giaï loâng deâ maøu ñen laøm gì? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù; hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: “Sao caùc Thaày baét chöôùc Leâ-xa duøng loaïi daï loâng deâ maøu ñen?” Quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng laïi baét chöôùc Leâ-xa duøng loaïi daï loâng deâ maøu ñen? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy laàn ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi baèng loâng deâ toaøn ñen, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà.

425. Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 22. Taêng kyø 9, Ni-taùt-kyø 11. Pali, Nissaggiya 12, suddhakānaka, Vin. iii. 223 426. Tyø-xaù-ly Leâ-xa Töû Ù. Pali khoâng coù chi

tieát naøy. 427. Haùn: Thuaàn haéc nhu döông mao . Khang hy: Nhu döông, töùc hoà döông (moät loaïi deâ cuûa ngöôøi Hoà). Pali: Suddhakānakānan enakalomānam, loâng de thuaàn ñen; enaka, moät loaïi sôn döông. 428. Haùn: Chieân ; vaät duïng beän baèng da thuù hay giaï. Ñaây chæ aùo choaøng baèng giaï. 429. Chieân ngoïa cuï . Xem cht. 14, Ni-taùt-kyø 10.

B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Loâng toaøn ñen: Hoaëc maøu ñen töi nhieân,436 hoaëc maøu ñen do nhuoäm. Tyø-kheo töi mình laøm ngoïa cuï môùi baèng loâng deâ toaøn ñen maø thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; laøm khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Khieán ngöôøi laøm; thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät- kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söi phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn ñen, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò thoï saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn ñen, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söi saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài, sau ñoù môùi thoï saùm. Khi thoï saùm neân noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toäi: - Haõy töi traùch taâm mình! Phaïm nhaân thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát- ma, nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söi vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn maøu ñen, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, hoaøn laïi ngoaï cuï cho Tyø- kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... ñaõ laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn maøu ñen, phaïm Xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem ngoïa cuï naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem toaï cuï naøy hoaøn traû cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò

430. Haùn: Sanh haéc . Pali: jātiyā kālakam

naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo phaïm toäi ñaõ xaû ngoïa cuï trong Taêng, neáu Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi traû laïi coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laáy laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc ñem traûi

maõi cho hö raùch ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni phaïm, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni phaïm, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh, hoaëc caét roïc cho hö hoaïi, hoaëc moûng xeáp laøm hai lôùp, hoaëc duøng laøm meàn, hoaëc laøm goái, hoaëc laøm toïa cuï vuoâng nhoû, hoaëc laøm daï ñeå naèm, hoaëc laøm ñoà loùt beân trong caùi bình baùt, hoaëc laøm caùi bao ñöïng dao, hoaëc laøm bít taát, hoaëc laøm khaên truøm aám, hoaëc laøm khaên goái giaøy deùp... ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XIII. NGOÏA CUÏ QUAÙ PHAÀN437 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm ngoïa cuï môùi baèng loâng deâ toaøn traéng.438 Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù, khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû. Beân ngoaøi töï xöng ta tu theo chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy laøm gì coù chaùnh phaùp! Sao laïi laøm ngoïa cuï môùi baèng loâng deâ toaøn traéng, in tuoàng nhaø vua, hay Ñaïi thaàn cuûa vua? Baáy giôø, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc bieát ñuû, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø- kheo: - Sao caùc Thaày laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn traéng? Quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, roài quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: 431. Ngoïa cuï . Caên baûn 21 (T23n1442, tr.736b4): Phu cuï #où#ß Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 23 (T.1421, tr.35a24); Taêng kyø 9, Ni-taùt-kyø 12. Pali, Nissaggiya 13, dve bhāgā suddha-kānakānam, Vin. iii. 226ff. 432. Thuaàn baïch döông mao . Nguõ phaàn, nt.,Thaäp tuïng, Caên baûn, nt.: Thuaàn haéc nhu döông mao . Pali: Suddhakānakānam enakalomānam, loâng deâ toaøn ñen.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1194

- Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc ngöôi laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn traéng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naày ñaàu tieân. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi thì neân duøng hai phaàn loâng deâ toaøn maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng, phaàn thöù tö maøu xaùm. Neáu Tyø- kheo khoâng duøng hai phaàn ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù tö xaùm maø laøm ngoïa cuï môùi, Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Traéng: Traéng töï nhieân, hoaëc nhuoäm thaønh traéng. Loâng saéc xaùm:439 Loâng nôi ñaàu, nôi tai, nôi chaân, hoaëc caùc nôi khaùc coù maøu xaùm. Tyø-kheo muoán laøm ngoïa cuï boán möôi baùt-la,440 loâng deâ, thì phaûi hai möôi baùt-la maøu toaøn ñen, möôøi baùt-la maøu traéng, vaø

möôøi baùt-la maøu xaùm. Muoán laøm ngoïa cuï ba möôi baùt-la, thì phaûi möôøi laêm baùt-la maøu toaøn ñen, coøn möôøi laêm baùt-la thì phaân nöûa toaøn maøu traéng, phaân nöûa toaøn maøu xaùm. Muoán laøm ngoïa cuï hai möôi baùt-la, thì phaûi möôøi baùt-la maøu toaøn ñen, naêm baùt-la maøu traéng, naêm baùt-la maøu xaùm. Neáu Tyø-kheo khoâng laøm ngoïa cuï môùi baèng hai phaàn maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng, phaàn thöù tö maøu xaùm maø thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Sai ngöôøi laøm maø thaønh thì phaïm Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hay moät ngöôøi,

433. Haùn: Mang saéc . Thích töø khoâng coù trong giôùi vaên. Nguõ phaàn 5 (T22n1421, tr.35b04), Thaäp tuïng 4 (T23n1435, tr.48b11): Ñeä töù phaàn haï ; ñöôïc giaûi thích: Haï, chæ loâng ñaàu, loâng buïng, loâng goùt chaân. Â. Caên baûn 21 (T23n1442, tr.736b09): Ñeä töù phaàn thoâ , giaûi thích: Thoâ, chæ loâng ñaàu, loâng buïng vaø loâng chaân. Pali: Catuttham gocariyānam, phaàn thöù tö maøu naâu ñoû (haït saéc). 434. Baùt-la . Nguõ phaàn nt., Thaäp tuïng nt.: Ba-la . (Pali: Pala, ñôn vò troïng löôïng) Caên baûn 21 (T23n1442, tr.736b16): Thí duï, ngoïa cuï naëng 10 caân, thì 5 caân toaøn ñen, 2,5 caân traéng vaø 2,5 caân thoâ. Cf. Pali (Vin.iii.227): 2 tūla (caân) ñen, 1 tūla traéng, 1 tūla naâu ñoû.

khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, côûi boû giaøy deùp, troáng vai beân höõu, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái höõu chaám ñaát, chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., laøm ngoïa cuï môùi khoâng duøng hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù tö xaùm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát vò nhaän saùm phaûi taùc baùch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï môùi khoâng duøng hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng, phaàn thöù tö maøu xaùm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï saùm hoái cuûa Tyø- kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm phaûi noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm mình! Tyø-kheo phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát- ma, nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï môùi, khoâng duøng hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù tö xaùm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï khoâng duøng hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù tö xaùm,

phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Baây giôø, Taêng ñem ngoïa cuï naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem ngoïa cuï naøy traû laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo phaïm toäi xaû ngoïa cuï cho Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû thì ngöôøi aáy phaïm Ñoät- kieát-la; hoaëc chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc duøng ñeå traûi maõi cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-

kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu laøm ngoïa cuï môùi hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng, phaàn thöù tö maøu xaùm. Hoaëc maøu traéng khoâng ñuû, duøng maøu xaùm buø vaøo, hoaëc laøm toaøn maøu xaùm. Hoaëc ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh. Hoaëc caét roïc cho hö hoaïi. Hoaëc laøm cho hoaïi saéc. Hoaëc laøm goái, laøm aùo loùt, laøm ñeäm. Hoaëc laøm aùo loùt ñeå naèm. Hoaëc laøm toïa cuï nhoû vuoâng. Hoaëc laøm khaên bao bình baùt. Hoaëc laøm ñaõy ñöïng dao. Hoaëc laøm bít taát. Hoaëc laøm khaên truøm cho aám. Hoaëc laøm khaên goùi giaøy deùp, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XIV. NGOÏA CUÏ DÖÔÙI SAÙU NAÊM441 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cheâ ngoïa cuï hoaëc daøy, hoaëc moûng; hoaëc naëng, hoaëc nheï. Hoï khoâng xaû ngoïa cuï cuõ, laïi laøm ngoïa cuï môùi. Hoï thöôøng tìm kieám ngoïa cuï veà doàn chöùa raát nhieàu. Baáy giôø, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cheâ traùch nhoùm saùu Tyø- kheo: Sao quyù vò cheâ ngoïa cuï cuõ hoaëc nheï, hoaëc naëng, hoaëc moûng, hoaëc daøy; roài khoâng xaû caùc caùi cuõ laïi laøm caùi môùi, nhieàu nhö vaäy? quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng moïi phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao nhoùm saùu Tyø-kheo naøy cheâ ngoïa cuï hoaëc laø nheï, hoaëc naëng, hoaëc moûng, hoaëc daày; roài laøm ngoïa cuï môùi, doàn chöùa quaù nhieàu nhö vaäy? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø naøy veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo cheá giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi.

435. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 24, (T.1421, tr.35b). Pali: Nissaggiya 14, santhanachabbassāni, Vin. iii. 227.

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi, phaûi thoï trì cho ñeán saùu naêm. Neáu chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû, maø laïi laøm caùi môùi, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy, baáy giôø, coù Tyø-kheo maéc beänh caøn tieâu,442 maø caùi ngoïa cuï phaán taûo quaù naëng. Vò aáy coù chuùt nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, thaàm nghó: Ñöùc Theá Toân ñaõ cheá giôùi: “Tyø-kheo naøo laøm ngoïa cuï môùi phaûi thoï trì cho ñeán saùu naêm. Neáu chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû ngoïa cuï cuõ maø laïi laøm ngoïa cuï môùi, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.” Nay, coù chuùt nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, maø ta maéc beänh caøn tieâu, ngoïa cuï naøy quaù naëng, ta phaûi tính theá naøo ñaây? Tyø-kheo aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc! Nay, toâi coù chuùt nhaân duyeân phaûi du haønh trong nhaân gian, maø toâi maéc phaûi beänh caøn tieâu. Ngoïa cuï phaán taûo quaù naëng, khoâng theå mang theo ñöôïc. Ñaïi ñöùc vì toâi baïch leân Ñöùc Theá Toân. Neáu Theá Toân daïy theá naøo, toâi seõ phuïng haønh theá aáy. Caùc Tyø-kheo nghe noùi nhö vaäy roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp caùc Tyø-kheo, baûo: - Töø nay veà sau, cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia phaùp baïch nhò yeát-ma. Tyø-kheo kia phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., coù chuùt nhaân duyeân, muoán du haønh trong nhaân gian maø maéc beänh caøn tieâu. Ngoïa cuï phaán taûo quaù naëng, khoâng theå mang theo ñöôïc. Nay toâi ñeán xin Taêng yeát-ma laøm ngoïa cuï môùi. Xin nhö vaäy ba laàn. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng laøm yeát ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., muoán du haønh trong nhaân gian maø maéc beänh caøn tieâu. Coù ngoïa cuï phaán taûo naëng. Nay ñeán xin Taêng yeát-ma laøm ngoïa cuï môùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng trao cho Tyø-kheo naøy phaùp yeát-ma laøm ngoïa cuï môùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., muoán du

436. Xem Ni-taùt-kyø 2, cht. 24.

haønh trong nhaân gian, maø maéc beänh caøn tieâu. Vì coù ngoïa cuï phaán taûo quaù naëng neân nay ñeán xin Taêng yeát-ma may ngoïa cuï môùi. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo coù teân... yeát-ma may ngoïa cuï môùi. Tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng trao cho Tyø-kheo coù teân... phaùp yeát-ma may ngoïa cuï môùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, trao cho Tyø-kheo coù teân... phaùp yeát-ma may ngoïa cuï môùi roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy, töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi, phaûi thoï trì cho ñeán saùu naêm. Neáu

chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû, maø laïi laøm caùi môùi, töø Taêng yeát-ma, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo chöa ñuû saùu naêm, khoâng boû caùi cuõ maø laïi laøm caùi ngoïa cuï môùi, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Laøm maø khoâng thaønh, phaïm Ñoät- kieát-la. Sai ngöôøi khaùc laøm thaønh thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Vì ngöôøi maø laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû caùi ngoïa cuï cuõ maø laïi laøm caùi ngoïa cuï môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái töôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû ngoïa cuï cuõ, maø laïi laøm caùc ngoïa cuï môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài, sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Khi nhaän saùm, vò aáy neân noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm! Vò phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-

ma, nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû caùi ngoïa cuï cuõ maø laïi laøm caùi môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû laïi ngoïa cuï cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû ngoïa cuï cuõ, maø laïi laøm caùi môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay, Taêng ñem ngoïa cuï naøy, traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc töôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ñem ngoïa cuï naày, traû laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, traû ngoïa cuï cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo phaïm toäi nhö vaäy, ñoái giöõa Taêng xaû ngoïa cuï roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laáy chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc traûi maõi cho hö hoaïi, hoaëc laøm phi ngoïa cuï, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Taêng cho pheùp. Ñuû saùu naêm, hoaëc chöa ñuû saùu naêm maø xaû caùi cuõ, laøm caùi môùi, hoaëc laø khoâng coù neân laøm, hoaëc ngöôøi khaùc laøm cho, hoaëc ñöôïc vaät ñaõ thaønh thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XV. TOÏA CUÏ KHOÂNG HOAÏI SAÉC443 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû

trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân sai ngöôøi laáy thöùc aên veà.444 Theo thöôøng phaùp cuûa chöa Phaät, sau khi caùc Tyø-kheo ñi thoï thöïc, thì Ñöùc Phaät ñi khaép caùc phoøng. Ngaøi thaáy toïa cuï cuõ vaát boû böøa baõi khaép

437. Toïa cuï . khaên traûi ñeå ngoài. Pali: Nisīdana (ni-sö-ñaøn). Caên baûn 21: Phu cuï . Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 25 (T22n1421, tr.35c13). Pali: Nissaggiya 15, nisīdanadubbatta-karana, Vin. iii. 230. 438. Thænh thöïc . Thaäp tuïng 7 (T23n1435, tr.49b16): Nghinh thöïc phaàn . Cö só thænh Phaät vaø caùc Tyø-kheo ñeán nhaø thoï thöïc. Phaät ñeå caùc Tyø-kheo ñi, Ngaøi ôû laïi tinh xaù. Moät Tyø-kheo mang thöùc aên veà cho Phaät. Caên baûn 21 (T23n1442, tr.737b23): Thuû thöïc Pali, Vin.iii. 230: Phaät ñoäc cö ba thaùng, khoâng gaëp baát cöù ai, tröø Tyø-kheo toáng thöïc.

nôi, hoaëc nôi oân thaát, hoaëc trong nhaø giaùo thoï, hoaëc choã ñi kinh haønh, hoaëc treân ñaù röûa chaân, hoaëc treân ñoáng ñaát ôû tröôùc cöûa, hoaëc treân caây noïc, hoaëc treân moùc aùo,445 hoaëc nôi giaù y, hoaëc treân giöôøng giaây, giöôøng caây, hoaëc treân gheá ñaåu, hoaëc ôû treân ñaát, khoâng coù ngöôøi thu doïn. Ñöùc Theá Toân thaáy vaäy, nghó: Caùc Tyø-kheo cheâ toïa cuï, hoaëc naëng, hoaëc nheï, hoaëc moûng, hoaëc daøy. Khoâng boû caùi cuõ maø laïi laøm caùi môùi, tích tuï toïa cuï nhieàu quaù, vaát boû böøa baõi khaép nôi, khoâng ngöôøi thu doïn. Nay Ta neân laøm theá naøo ñeå caùc Tyø-kheo duøng laïi toïa cuï cuõ. Ngaøi laïi nghó: Ta neân cho pheùp caùc Tyø-kheo khi laøm toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng toïa cuï cuõ vuoâng vöùc baèng moät gang tay, may leân caùi môùi, cho hoaïi saéc. Ñöùc Theá Toân duøng côm xong, vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo: - Vöøa roài, sau khi chuùng Taêng ñi thoï thænh, Ta ñi khaép caùc phoøng, thaáy caùc toïa cuï cuõ vaát boû böøa baõi khaép nôi, khoâng coù ngöôøi thu doïn. Ta thaáy vaäy, nghó raèng, caùc Tyø-kheo hoaëc baûo toïa cuï toâi naëng, hoaëc baûo nheï; hoaëc baûo moûng, hoaëc baûo daøy; khoâng xaû toïa cuï cuõ, maø laïi laøm toïa cuï môùi. Nhöõng caùi cuõ vaát boû böøa baõi khaép nôi, khoâng ngöôøi thu doïn. Thaáy vaäy, Ta nghó: Laøm theá naøo ñeå caùc Tyø-kheo duøng laïi toïa cuï cuõ? Ta laïi nghó, nay, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo khi laøm toïa cuï môùi, neân laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi ñeå cho hoaïi saéc. Do ñoù, cho pheùp caùc Tyø-kheo khi laøm toïa cuï môùi, neân laáy caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi, ñeå cho hoaïi saéc. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo khi may toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ vuoâng vöùc moät gang tay may leân treân caùi môùi, cho hoaïi saéc. Nhöng khi hoï may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe thaáy ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo khi may toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng cuûa caùi

cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi ñeå cho hoaïi saéc, maø quyù vò laøm caùi môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi? Hieàm traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû

439. Long nha quyeát . Xem, Thaäp tuïng (T.1435, tr.60c22): Töôïng nha daëc ..

traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao ta vì caùc Tyø-kheo cheá giôùi: “Tyø-kheo laøm toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc.” Maø caùc oâng may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa... cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, may toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi, cho hoaïi saéc. Neáu may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi, cho hoaïi saéc, Ni-taùt-kyø-ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo naøo muoán may toïa cuï môùi, baáy giôø, neáu toïa cuï cuõ chöa hö, chöa bò raùch loã, thì neân söûa sang giaët nhuoäm, keùo cho thaúng, caét roïc moät mieáng vuoâng vöùc baèng moät gang tay, ñaët vaøo chính giöõa, hay ngoaøi bieân, may leân treân caùi môùi ñeå cho hoaïi saéc. Neáu Tyø-kheo khoâng laáy moät mieáng cuõ may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc, maø chæ may caùi môùi; neáu may thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; may khoâng thaønh, phaïm Ñoät- kieát-la. Khieán ngöôøi khaùc laøm maø thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Vì ngöôøi laøm, thaønh khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng.

Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân cho hoaïi saéc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toâi: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Phaïm nhaân thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû toïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát- ma, nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng baïch nhò yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., ñaõ may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân cho hoaïi saéc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû toïa cuï laïi cho Tyø-kheo naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân cho hoaïi saéc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem toïa cuï naày traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem toïa cuï naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, traû toïa cuï laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo phaïm toäi xaû toïa cuï cho Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laáy chuyeån laøm tònh thí hoaëc töï mình thoï, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc ngoài maõi cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Caét laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc. Hoaëc ngöôøi aáy khoâng coù, ñöôïc may caùi môùi. Hoaëc ngöôøi khaùc vì mình may. Hoaëc ñöôïc caùi ñaõ laøm thaønh roài. Hoaëc may caùi hoaøn toaøn cuõ thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1203

XVI. QUAÛY LOÂNG DEÂ446 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû,447 treân ñöôøng ñi nhaän ñöôïc nhieàu loâng deâ, coät treân ñaàu caây tröôïng quaûy ñi. Caùc cö só thaáy vaäy cô hieàm: “Sao Sa-moân Thích töû laïi ñi mua baùn loâng deâ?” Vaø hoûi: “Ñaïi ñöùc, loâng deâ naøy coù baùn khoâng?” Caùc Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi naøy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan- ñaø: “Sao laáy loâng deâ coät vaøo ñaàu tröôïng, quaûy ñi doïc ñöôøng?” Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc

khoâng neân laøm. Sao laïi quaûy loâng deâ ñi treân ñöôøng ñeå cho cö só cheâ traùch? Ñöùc Theá Toân duøng moïi phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naày ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khi ñi ñöôøng ñöôïc loâng deâ, neáu khoâng coù ngöôøi mang, töï mình ñöôïc mang ñi cho ñeán ba do tuaàn. Neáu khoâng coù ngöôøi mang, töï mình mang ñi quaù ba do tuaàn, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo treân ñöôøng ñi, hoaëc taïi truù xöù, nhaän ñöôïc loâng deâ, neáu caàn thì laáy. Neáu khoâng coù ngöôøi mang, töï mình ñöôïc pheùp mang ñi, cho ñeán ba do tuaàn. Neáu coù ngöôøi mang thì neân noùi vôùi ngöôøi aáy: “Nay

440. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 26. Pali: Nissaggiya 16: enakalomaharana. 441. Baït-nan-ñaø Thích töû Ù. Caên baûn 21: OÂ-ba-nan-ñaø, töùc Pali: Upananda, doøng hoï Thích-ca, thuoäc nhoùm saùu Tyø-kheo (Chabbaggiya). Pali. Vin. iii. 233: Moät Tyø-kheo ñi töø Kosala ñeán Saâvatthi.

toâi coù vaät naøy, nhôø mang giuùp toâi ñeán choã ñoù.” Trong khoaûng naày, Tyø-kheo khoâng ñöôïc tieáp tay mang. Neáu tieáp tay mang phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baûo Tyø-kheo-ni mang, quaù ba do tuaàn, phaïm Ñoät-kieát-la; neáu baûo Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, mang quaù ba do tuaàn, phaïm Ñoät-kieát- la. Tröø loâng deâ, mang caùc vaät khaùc nhö: Caâu-giaù-la, coû nhuõ dieäp, soâ ma, ma, xí-la-baø-ny,448 maø mang quaù ba do tuaàn phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu quaûy caùc vaät khaùc nôi ñaàu tröôïng maø ñi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ quaûy loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ quaûy loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm phaûi noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Ñöông söï thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû loâng deâ laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ quaûy (gaùnh) loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng. Taêng chaáp thuaän, traû loâng deâ laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. -

Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ quaûy loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem loâng deâ naøy, traû laïi cho Tyø-kheo naày. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ñem loâng deâ naày traû laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi.

442. Caâu-giaù-la , coû nhuõ dieäp Ù, soâ ma , ma , xí-la-baø-ny . Caùc loaïi y.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1205

- Taêng ñaõ chaáp thuaän traû loâng deâ laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày roài. Taêng chaáp thuaän, neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo ñaõ xaû giöõa Taêng roài maø khoâng traû laïi, Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Hoaëc chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc duøng maõi cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu mang ñi cho ñeán ba do tuaàn, hoaëc döôùi ba do tuaàn. Hoaëc coù ngöôøi mang giuùp, baûo hoï mang ñeán choã ñoù, maø khoaûng aáy mình khoâng mang giuùp. Sai Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa- di-ni gaùnh ñi ba do tuaàn. Hoaëc loâng mòn, giaây baèng loâng ñeå trang söùc, loâng ñaàu, loâng treân coå, loâng chaân. Hoaëc laøm maõo laøm khaên truøm cho aám. Hoaëc goùi giaøy deùp. Taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XVII. NHÔØ CHAÛI LOÂNG DEÂ449 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû giöõa Thích-sí-saáu450 trong vöôøn Ni-caâu-luaät, Ca-duy-la-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm toïa cuï môùi baèng loâng deâ, sai Tyø- kheo-ni giaët, nhuoäm, chaûi. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà vì nhuoäm, neân tay bò dính thuoác nhuoäm. Baø ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi: - Cuø-ñaøm-di, sao tay cuûa Dì coù maøu saéc gioáng nhö thôï nhuoäm vaäy? Cuø-ñaøm-di baïch Phaät: - Nhoùm saùu Tyø-kheo muoán laøm toïa cuï môùi, neân ñem loâng deâ ñeán, baûo chuùng con giaët nhuoäm chaûi, cho neân tay bò nhôùp. Baø ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài trôû veà choã ôû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Coù thaät caùc oâng laøm toïa cuï môùi, sai Tyø-kheo-ni giaët, nhuoäm,

443. Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 27 (T22n1421, tr.36a26). Pali: Nissaggiya 17, elākaloma-dhovāpana, Vin. iii. 234ff. 444. Thích-sí-saáu . Pali: Sakkesu viharati Kapilavatthusmim Nngodhārāme, giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích, trong tinh xaù caây Ña, Ca-tyø-la-veä.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1206

chaûi hay khoâng? Nhoùm saùu Tyø-kheo thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi

phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi baûo Tyø-kheo-ni giaët nhuoäm chaûi loâng deâ? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naày ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, sai Tyø-kheo-ni giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, caùc Tyø- kheo ñeàu coù söï nghi ngaïi, khoâng daùm sai Tyø-kheo-ni thaân quyeán giaët nhuoäm chaûi loâng deâ. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp thaân lyù ñöôïc giaët, nhuoäm, chaûi. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo kieát giôùi:.. Tyø-kheo naøo, sai Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo, chaúng phaûi thaân lyù, thaân lyù: Cuõng nhö treân ñaõ giaûi. Neáu Tyø-kheo naøo, sai Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, phaïm ba Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu sai giaët, nhuoäm, chaûi maø ngöôøi kia chæ giaët, nhuoäm chöù khoâng chaûi thì phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà vaø moät Ñoät-kieát-la. Sai giaët, nhuoäm, chaûi; ngöôøi kia giaët, khoâng nhuoäm maø chaûi; (Tyø- kheo) phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà vaø moät Ñoät-kieát-la. Sai ngöôøi giaët, nhuoäm, chaûi; ngöôøi kia khoâng giaët maø nhuoäm, chaûi, (Tyø-kheo) phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà vaø moät Ñoät-kieát-la. Sai giaët, nhuoäm, chaûi; ngöôøi kia khoâng giaët, nhuoäm, chaûi, (Tyø- kheo) phaïm Ñoät-kieát-la. Sai Sa-di-ni, Thöùc-xoa-ma-na chaúng phaûi thaân quyeán giaët nhuoäm

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1207

ñaäp, phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái, vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi Tyø- kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Phaïm nhaân thöa: - Xin vaâng. Taêng phaûi traû loâng deâ laïi cho Tyø-kheo naày baèng baïch nhò yeát-ma, nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët nhuoäm chaûi loâng deâ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän hoaøn loâng deâ laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày

teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët nhuoäm chaûi loâng deâ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem loâng deâ naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ñem loâng deâ naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao loâng deâ laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Giöõa Taêng, Tyø-kheo aáy xaû loâng deâ roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát- la. Neáu chuyeån tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc duøng maõi, hoaëc coá yù laøm cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1208

Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni ñeàu Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Sai Tyø-kheo-ni thaân quyeán giaët nhuoäm chaûi. Hoaëc vì ngöôøi beänh giaët nhuoäm chaûi. Hoaëc vì chuùng Taêng, vì Phaät, vì thaùp, giaët nhuoäm chaûi. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XVIII. CAÀM GIÖÕ VAØNG BAÏC451 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät. Baáy giôø, trong thaønh naøy coù moät vò Ñaïi thaàn voán laø baïn quen thaân tröôùc kia cuûa Baït-nan-ñaø.452 Moät hoâm noï, vò Ñaïi thaàn nhaän ñöôïc nhieàu thòt heo, lieàn baûo ngöôøi vôï: - Baït-nan-ñaø Thích töû laø thaân höõu cuûa toâi. Neân ñeå phaàn thòt cho ngöôøi. Ngöôøi vôï theo leänh cuûa choàng, lieàn ñeå phaàn thòt cho Baït-nan-ñaø. Hoâm aáy laø ngaøy tieát hoäi cuûa moïi ngöôøi ôû thaønh Vöông-xaù neân coù toå chöùc caùc thöù kyõ nhaïc, suoát ñeâm khoâng nguû. Baáy giôø, maáy ñöùa con cuûa vò Ñaïi thaàn cuõng ôû trong soá ngöôøi ñoù. Vì suoát ñeâm khoâng nguû, chuùng ñoùi vaø meät, neân hoûi meï: Thòt heo coøn khoâng? Meï cuûa chuùng baûo: - Heát roài. Chæ coøn phaàn cuûa Baït-nan-ñaø hoï Thích thoâi. Caùc con lieàn ñöa tieàn cho meï vaø noùi: - Meï caàm tieàn naøy, saùng ngaøy ra chôï mua laïi phaàn thòt cho Baït- nan-ñaø. Coøn phaàn thòt ñoù cho chuùng con. Meï cuûa chuùng laáy tieàn vaø trao phaàn thòt cho chuùng. Saùng sôùm, Baït-nan-ñaø ñaép y, böng baùt, ñeán nhaø vò Ñaïi thaàn, ngoài nôi choã doïn saün. Baáy giôø, vôï cuûa vò Ñaïi thaàn thöa: - Hoâm qua, gia ñình coù nhaän ñöôïc nhieàu thòt heo. OÂng tröôûng giaû baûo toâi, “Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn cuõ cuûa toâi. Neân ñeå daønh phaàn thòt cho ngöôøi.” Theo leänh cuûa choàng, toâi coù ñeå phaàn thòt cho Ñaïi ñöùc. Nhöng khi hoâm, gaëp ngaøy tieát hoäi, maáy ñöùa con toâi thöùc khuya ñoùi buïng, neân ñeán ñoøi phaàn thòt ñoù. Chuùng ñöa toâi naêm tieàn vaø baûo: “Saùng ngaøy, ra chôï mua phaàn thòt laïi cho Baït-nan-ñaø. Coøn phaàn thòt ñoù cho chuùng con.” Toâi ñaõ trao thòt cho chuùng noù. Soá tieàn naøy, baây giôø, toâi seõ

445. Pali, Nissaggiya 18, jātarūparajata, Vin. 111. 236. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 30 (T22n1421, tr.37a27). 446. Xem Ni-taùt-kyø 16 treân.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1209

ra chôï mua laïi phaàn thòt nhö vaäy. Ñaïi ñöùc coù theå chôø moät chuùt. Baït-nan-ñaø lieàn hoûi: - Chuùng vì toâi ñöa tieàn phaûi khoâng? - Vaâng, chuùng noù coù ñöa. - Nhö vì toâi, thì ñöa soá tieàn ñoù cho toâi. Khoûi caàn mua thòt. Baáy giôø, vôï cuûa vò Ñaïi thaàn lieàn ñaët tieàn xuoáng ñaát cho Baït-nan- ñaø. Baït-nan-ñaø nhaän ñöôïc tieàn naøy roài, ñem gôûi nôi hieäu buoân quen vaø ñi. Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû mua baùn tieàn taøi. Ñem tieàn gôûi nôi hieäu buoân roài ñi. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe noùi ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: - Sao Thaày töï tay nhaän tieàn, ñem gôûi nôi hieäu buoân, roài ñi? Cuõng luùc aáy, vua cuøng caùc Ñaïi thaàn hoäi hôïp nhau, baøn luaän: Sa- moân Thích töû ñöôïc naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn. Sa-moân Thích töû khoâng caàn phaûi xaû boû vaøng baïc hoaëc tieàn, traân chaâu, baûo chaâu, anh laïc vaø sanh töôïng.453 Baáy giôø, trong phoøng hoïp coù vò Ñaïi thaàn, teân laø Chaâu Keá,454 noùi vôùi caùc Ñaïi thaàn: - Khoâng neân noùi nhöõng lôøi naøy: “Sa-moân Thích töû ñöôïc pheùp naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn, khoâng xaû boû traân baûo chaâu anh.” Taïi sao vaäy? Chính vì toâi ñaõ ñöôïc nghe töø ñöùc Nhö Lai daïy: “Sa-moân Thích töû khoâng ñöôïc pheùp naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn.” Sa-moân Thích töû xa lìa traân baûo, chaâu anh. Baáy giôø, vò Ñaïi thaàn Chaâu Keá coù oai theá, coù khaû naêng trình baøy kheùo leùo, khieán moïi ngöôøi hoan hyû tin hieåu. Sau ñoù, Chaâu Keá lieàn choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû, roài thöa: - Nhöõng ñieàu con noùi nhö vaäy, ñoái vôùi giaùo phaùp coù sai traùi hay khoâng? Ñöùc Phaät baûo Ñaïi thaàn: - Ñuùng nhö ñieàu oâng noùi, ôû trong chaùnh phaùp coù nhieàu lôïi ích. Khoâng coù gì sai traùi. Taïi sao vaäy? Sa-moân Thích töû khoâng ñöôïc pheùp naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn. Sa-moân Thích töû xa lìa traân baûo, chaâu anh, khoâng duøng noù ñeå trang söùc laøm ñeïp. Nay oâng neân bieát, neáu naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn, khoâng xa lìa chaâu anh, traân baûo, thì cuõng seõ

447. Sanh töôïng; chæ vaøng nguyeân, chöa cheá bieán. Pali: jātarūpa.. 454. Caên baûn 21 (T23n1442, tr.740a20): Baûo Keá Ø. Taêng kyø 10 (T22n1425, tr.310c7): Chu- la tuï laïc chuû . Cf. Pali, Manicūna-sutta, S.iv. 325, Vin.ii.296.

thoï duïng nguõ duïc. Neáu thoï duïng nguõ duïc thì chaúng phaûi laø phaùp cuûa Sa-moân Thích töû. - Naøy Ñaïi thaàn! OÂng neân bieát, neáu thaáy Sa-moân Thích töû naøo goïi Ta laø Thaày maø caàm vaøng baïc hoaëc tieàn, traân baûo thì quyeát ñònh bieát raèng ñoù chaúng phaûi laø phaùp cuûa Sa-moân Thích töû. Ta coù noùi nhö vaày: “Neáu Tyø-kheo naøo, vì laøm thaát, caàn caây goã tranh tre v.v... thì ñöôïc pheùp nhaän. Nhöng khoâng neân vì töï thaân maø nhaän.” 455 - Ñaïi thaàn neân bieát, maët trôøi, maët traêng coù boán tai hoaïn khieán cho khoâng saùng, khoâng trong saïch, khoâng coù khaû naêng chieáu soi, cuõng khoâng coù oai thaàn. Boán caùi tai hoaïn ñoù laø gì? Laø A-tu-la,456 khoùi, maây, buïi muø. Ñoù laø nhöõng ñaïi hoaïn cuûa maët trôøi, maët traêng. Neáu gaëp nhöõng hoaïn naøy thì maët trôøi, maët

traêng khoâng saùng, khoâng trong saïch, khoâng coù khaû naêng chieáu soi, cuõng khoâng coù oai thaàn. Laïi cuõng nhö vaäy, Sa- moân, Baø-la-moân cuõng coù boán caùi tai hoaïn khieán cho khoâng saùng, khoâng saïch, khoâng coù khaû naêng soi chieáu, cuõng khoâng coù oai thaàn. Boán tai hoaïn ñoù laø gì? Neáu Sa-moân, Baø-la-moân khoâng boû uoáng röôïu, khoâng boû daâm duïc, khoâng boû duøng tay naém vaøng baïc, khoâng boû söï soáng taø maïng. Ñoù goïi laø boán ñaïi hoaïn cuûa Sa-moân, Baø-la-moân. Noù coù khaû naêng khieán cho Sa-moân, Baø-la-moân khoâng saùng, khoâng saïch, khoâng coù khaû naêng soi chieáu, cuõng khoâng coù oai thaàn. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng vôùi haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø, roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy trình leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi töï tay naém caàm tieàn, ñem gôûi hieäu buoân, roài ñi? Quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

455. Chæ thoï nhaän tieàn baïc. Pali, S.iv. 325: Na... kenaci pariyāyena jātarūparajatam sāditabbam, tuyeät ñoái khoâng thoï nhaän vaøng baïc. 456. Töùc nhaät thöïc hay nguyeät thöïc.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1211

Tyø-kheo naøo, töï tay caàm tieàn, hoaëc vaøng, baïc, hoaëc baûo ngöôøi caàm, hoaëc nhaän töø döôùi ñaát,457 Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tieàn: Treân coù vaên töôïng. Tyø-kheo töï tay caàm vaøng baïc hoaëc tieàn, baûo ngöôøi caàm, hoaëc nhaän töø nôi ñaát, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Vaät naøy neân xaû. Trong ñaây, xaû nhö vaày: Neáu ôû ñoù coù ngöôøi giöõ vöôøn tin caäy, hoaëc Öu-baø-taéc, thì neân noùi vôùi hoï: Vaät naày khoâng thích hôïp vôùi toâi, oâng bieát cho. Neáu ngöôøi aáy laáy caát, roài trao laïi cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo neân vì phaåm vaät cuûa thí chuû maø nhaän. Nhaän roài baûo tònh nhaân caát. Neáu ñöôïc tònh y, baùt, oáng ñöïng kim, ni-sö-ñaøn neân ñem trao ñoåi ñeå thoï trì. Neáu Öu-baø-taéc kia nhaän roài trao cho Tyø-kheo tònh y, baùt, hoaëc ni-sö-ñaøn, hay oáng ñöïng kim thì neân nhaän ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia laáy roài maø khoâng traû laïi thì neân khieán caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho oâng. OÂng neân trao vaät aáy laïi cho Tyø-kheo kia. Neáu ngöôøi kia laáy roài khoâng traû laïi, maø caùc Tyø-kheo khaùc khoâng noùi thì mình neân töï ñeán noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho oâng. Nay oâng neân trao cho Taêng, cho thaùp, cho Hoøa thöôïng, cho ñoàng Hoøa thöôïng, cho A-xaø-leâ, cho ñoàng A-xaø-leâ, cho caùc cöïu tri thöùc, hoaëc hoaøn laïi nôi ngöôøi chuû kia. Neáu

khoâng noùi vôùi ngöôøi kia: Haõy bieát caùi naøy. Haõy nhìn caùi naøy;458 phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu coù noùi, haõy bieát caùi naøy, haõy nhìn caùi naøy. Hoaëc coù ngöôøi giöõ vöôøn, hay Öu-baø-taéc coù tín taâm, noùi vôùi hoï: Vaät naày khoâng thích hôïp; toâi khoâng neân nhaän. OÂng neân bieát cho. Ngöôøi kia nhaän roài, hoaøn laïi cho Tyø-kheo. Tyø-kheo neân vì thí chuû nhaän, roài trao cho tònh nhaân caát. Sau, neáu caàn ñöôïc y, baùt tònh, oáng ñöïng kim, ni-sö-ñaøn, thì ñem trao ñoåi ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia laáy roài, trao cho y baùt tònh, hoaëc toïa cuï, hoaëc oáng ñöïng kim, thì neân nhaän ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia khoâng chòu trao cho y thì neân nhôø caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho oâng. OÂng neân trao vaät aáy laïi cho Tyø-kheo kia.

457. Nguõ phaàn: Hoaëc phaùt taâm nhaän. Pali: upanikkhittam vā sādeyya, nhaän ñeå gôûi (kyù thaùc). Caùc boä coù ñieåm baát ñoàng raát teá nhò khi giaûi thích ñieàu luaät naøy. 458. Haùn: Tri thò khaùn thò ; töông töï Pali: āvuso, imam jānāhi, -
Naøy oâng, haõy nhaän bieát caùi naøy. Khi xaû vaät phaïm, neáu coù tònh nhaân hay cö só ñi ñeán, Tyø-kheo noùi nhö vaày, töùc laø nhaéc ngöôøi aáy caát soá tieàn ñeå ôû ñoù maø Tyø-kheo khoâng ñöôïc pheùp caàm naém. Cuõng khoâng ñöôïc sai khieán ngöôøi aáy nhaän vaø caát giöõ hoä.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1212

Neáu ngöôøi kia laáy roài khoâng traû laïi, maø caùc Tyø-kheo khaùc khoâng noùi thì mình neân töï ñeán noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho oâng. Nay oâng neân trao cho Taêng, cho thaùp, cho Hoøa thöôïng, cho ñoàng Hoøa thöôïng, cho A-xaø-leâ, cho ñoàng A-xaø-leâ, cho caùc cöïu tri thöùc, hoaëc hoaøn laïi nôi ngöôøi chuû kia. Khoâng neân ñeå maát phaåm vaät cuûa tín thí. Taát caû nhö vaäy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XIX. KINH DOANH TAØI BAÛO459 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi La-duyeät-kyø. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø ñeán hieäu buoân, duøng tieàn ñoåi tieàn, roài mang ñi. Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû duøng tieàn ñoåi tieàn, raønh ngheà mua baùn. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc, tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù hieàm traùch Baït-nan-ñaø: Sao laïi ñem tieàn ñoåi tieàn, roài mang ñi? Chö Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi duøng tieàn ñeå ñoåi tieàn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo

kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, kinh doanh tieàn taøi baûo vaät, döôùi moïi hình thöùc, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân.

459. Pali: Nissaggiya 19: rūpiyasanvohāra. Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 29 (T22n1421, tr.36c21). Taêng kyø, Ni-taùt-kyø 20 (T22n1425, tr.312c03). Caên baûn 22 (T23n1442, tr.741c21): Xuaát naïp caàu lôïi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1213

Kinh doanh döôùi moïi hình thöùc:460 Duøng vaøng thaønh461 ñoåi vaøng thaønh; ñoåi vaøng chöa thaønh ñoåi vaøng ñaõ thaønh; vaøng chöa thaønh ñoåi baïc thaønh; baïc chöa thaønh, ñoåi baïc ñaõ thaønh; chöa thaønh; baïc nöûa nöûa chöa thaønh ñoåi laáy tieàn. Duøng vaøng chöa thaønh ñoåi vaøng thaønh; ñoåi vaøng chöa thaønh, ñoåi vaøng ñaõ thaønh chöa thaønh; ñoåi baïc thaønh, ñoåi baïc chöa thaønh; ñoåi baïc ñaõ thaønh vaø chöa thaønh, ñoåi tieàn. Duøng vaøng ñaõ thaønh chöa thaønh ñoåi vaøng thaønh; ñoåi vaøng chöa thaønh, ñoåi vaøng ñaõ thaønh chöa thaønh; ñoåi baïc thaønh, ñoåi baïc chöa thaønh; ñoåi baïc ñaõ thaønh vaø chöa thaønh, ñoåi tieàn. Duøng baïc ñaõ thaønh, ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Duøng baïc chöa thaønh ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Duøng baïc chöa thaønh ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Duøng baïc ñaõ thaønh chöa thaønh ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Duøng tieàn ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Tieàn:462 Coù taùm loaïi: Tieàn vaøng, tieàn baïc, tieàn thieác, tieàn ñoàng, tieàn baïch laïp, tieàn chì thieác, tieàn caây, tieàn hoà giao. Neáu Tyø-kheo naøo, kinh doanh caùc loaïi baûo vaät döôùi moïi hình thöùc, duøng vaøng thaønh ñoåi vaøng thaønh, cho ñeán ñoåi tieàn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Vaät naày phaûi xaû. Phöông thöùc xaû: Neáu ngöôøi giöõ vöôøn, hoaëc Öu-baø-taéc coù loøng tin, neân noùi vôùi hoï: Vaät naày khoâng thích hôïp vôùi toâi. OÂng bieát cho! Neáu ngöôøi kia nhaän roài hoaøn laïi cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo neân vì thí chuû maø thoï, roài baûo tònh nhaân caát. Sau ñoù, neáu caàn tònh y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim thì ñem ñoåi ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia nhaän roài, trao cho Tyø-kheo y baùt tònh, toïa cuï, oáng ñöïng kim, thì neân thoï trì. Neáu ngöôøi kia nhaän roài maø khoâng traû laïi cho Tyø-kheo thì neân nhôø caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho ngöôøi. Ngöôøi neân hoaøn vaät aáy laïi cho Tyø-kheo kia. Neáu Tyø-kheo khaùc noùi maø hoï vaãn khoâng traû thì mình töï ñeán noùi: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho ngöôøi. Nay ngöôøi neân trao cho Taêng, cho thaùp, cho Hoøa thöôïng, cho ñoàng Hoøa thöôïng, cho A-xaø-leâ, cho ñoàng A-xaø-leâ, cho cöïu tri thöùc thaân, hoaëc hoaøn laïi cho ngöôøi chuû cuõ. Taïi sao vaäy? Vì khoâng muoán maát phaåm vaät cuûa thí chuû. Neáu Tyø-kheo khoâng noùi vôùi ngöôøi kia: Haõy xem caùi naøy! Haõy nhaän

460. Haùn: Chuûng chuûng . Thaäp tuïng (T23n1435, tr.51c13): Chuûng chuûng duïng baûo . Pali (Vin.iii.239): Nānappakārakam, giaûi thích: Katampi akatampa katākatampi, ñaõ ñöôïc cheá bieán thaønh caùc thöù trang söùc, hoaëc chöa ñöôïc

cheá bieán, hoaëc nöûa cheá bieán nöûa chöa cheá bieán. 461. Vaøng thaønh vaø vaøng chöa thaønh, Haùn: Thaønh kim, vò thaønh kim ,; Thaäp tuïng: Taùc baát taùc. Pali, nt.: Katam, akatam: Ñaõ ñöôïc cheá bieán thaønh nöõ trang vaø chöa ñöôïc cheá bieán 462. Pali: rūpiya, chæ chung vaøng vaø baïc; giaûi thích: Satthuvatto (vaøng roøng) kahāpano (tieàn vaøng) lohamasaki (tieàn ñoàng) dārumasako (tieàn goã) jatumasako (tieàn hoà giao).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1214

bieát caùi naøy! phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu noùi vôùi ngöôøi: Haõy bieát caùi naøy! Haõy nhìn caùi naøy! Hoaëc coù noùi vôùi ngöôøi giöõ vöôøn, hay noùi Öu-baø-taéc tín taâm: Vaät naày khoâng thích hôïp vôùi toâi. OÂng bieát cho! Neáu ngöôøi kia nhaän roài hoaøn laïi cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo neân vì thí chuû maø thoï, roài baûo tònh nhaân caát. Sau ñoù, neáu caàn tònh y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim thì ñem ñoåi ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia nhaän roài, trao cho Tyø-kheo y baùt tònh, toïa cuï, oáng ñöïng kim, thì neân thoï trì. Neáu ngöôøi kia nhaän roài maø khoâng traû laïi cho Tyø-kheo thì neân nhôø caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho ngöôøi. Ngöôøi neân hoaøn vaät aáy laïi cho Tyø-kheo kia. Neáu Tyø-kheo khaùc noùi maø hoï vaãn khoâng traû thì mình töï ñeán noùi: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho ngöôøi. Nay ngöôøi neân trao cho Taêng, cho Thaùp, cho Hoøa thöôïng, cho ñoàng Hoøa thöôïng, cho A-xaø-leâ, cho ñoàng A-xaø-leâ, cho cöïu tri thöùc thaân, hoaëc hoaøn laïi cho ngöôøi chuû cuõ. Taïi sao vaäy? Vì khoâng muoán maát phaåm vaät cuûa thí chuû. Neáu duøng tieàn ñoåi duïng cuï anh laïc vì Phaät, Phaùp, Taêng; hoaëc duøng ñoà anh laïc ñoåi tieàn vì Phaät, Phaùp, Taêng, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XX. BUOÂN BAÙN463 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû, taïi nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi ñeán moät thoân khoâng coù truù xöù.464 Khi ñeán trong thoân, ñem göøng soáng ñoåi thöùc aên. AÊn xong roài ñi. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuõng ñang taïi Caâu-taùt-la du haønh trong nhaân gian, roài ñeán trong thoân khoâng truù xöù ñoù. Ñeán giôø, ñaép y, böng baùt, vaøo thoân khaát thöïc, tuaàn töï tôùi nôi nhaø baùn côm, ñöùng im laëng. Ngöôøi baùn côm thaáy vaäy baûo: - Ñaïi ñöùc, muoán caàn caùi gì? Toân giaû traû lôøi: - Cö só, toâi caàn thöùc aên.

463. Pali (Vin.iii.242): Nissaggiya 20, kayavikkaya.. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 28. Taêng kyø, Ni-taùt- kyø 19. 464. Haùn: (nhaát) Voâ truù xöù thoân ; chæ thoân khoâng coù chuøa cuûa Taêng. Khoâng roõ laø töø chung hay teân thoân. Caùc baûn khoâng coù chi tieát naøy.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1215

Ngöôøi kia noùi: - Ñöa vaät coù giaù ra ñaây. Toân giaû ngaïc nhieân noùi: - Ñöøng noùi nhö vaäy. Ñieàu ñoù chuùng toâi khoâng neân laøm... Ngöôøi baùn côm noùi: - Vöøa roài Baït-nan-ñaø duøng göøng soáng ñoåi thöùc aên. AÊn roài ñi. Sao Ñaïi ñöùc noùi khoâng laøm vieäc aáy? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghe noùi nhö vaäy laáy laøm xaáu hoå, khoâng noùi gì. Khaát thöïc xong, veà ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Trong luùc aáy, trong thaønh Xaù-veä coù moät ngoaïi ñaïo, ñöôïc moät chieác y quyù giaù, loøng töï nghó: Ta caàn gì caùi y quyù giaù naøy? Nay ta neân ñoåi y khaùc. Laïi nghó tieáp, nôi naøo ta coù theå ñoái y? Chæ coù Sa-moân Thích töû öa maëc y ñeïp. Chaéc hoï coù theå ñoåi. Nghó xong lieàn ñem chieác y ñeán trong Taêng-giaø-lam, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi muoán ñoåi y naøy. Vò naøo muoán ñoåi thì ñoåi. Baït-nan-ñaø nghe vaäy lieàn noùi: - Saùng mai ñem ñeán ñaây! Toâi seõ trao ñoåi y vôùi oâng. Baït-nan-ñaø laø ngöôøi raát kheùo tay veà may söûa y. Ngay ñeâm aáy, ñem y cuõ giaët, nhuoäm, uûi, laøm cho y saùng suûa nhö môùi. Saùng ngaøy, ngoaïi ñaïo ñem y ñeán trong Taêng-giaø-lam, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Vò naøo muoán ñoåi y thì ñoåi. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø lieàn ñem y cuûa mình ra giôùi thieäu noùi vôùi ngoaïi ñaïo: - Toâi duøng y naøy ñoåi cho oâng, oâng ñöa y cuûa oâng cho toâi ñöôïc khoâng? Ngoaïi ñaïo traû lôøi: - Ñöôïc. Hai beân trao ñoåi. Ngoaïi ñaïo nhaän ñöôïc y ñem veà trong vöôøn nôi cö truù cuûa mình, ñöa cho caùc ngoaïi ñaïo xem vaø noùi: - Caùc baïn neân bieát, toâi ñem chieác y ñang maëc ñoåi laáy y naày ñaây. Trong soá ngoaïi ñaïo, coù ngöôøi coù trí tueä noùi: - Baïn bò ngöôøi ta löøa roài. Taïi sao vaäy? Y cuûa baïn ñang maëc toát, roäng, daøi, beàn chaéc. Coøn y naøy laø y cuõ; vì kheùo uûi, söûa soaïn, neân troâng qua thaáy saùng suûa, in nhö y môùi theá thoâi. Ngoaïi ñaïo aáy nghe xong, lieàn ñem chieác y vöøa ñoåi, vaøo trong Taêng-giaø-lam, noùi vôùi Baït-nan-ñaø: - Toâi traû laïi y oâng. OÂng traû laïi y toâi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1216

Baït-nan-ñaø noùi: - Ñaõ ñoåi roài thì thoâi, khoâng ñöôïc hoaøn traû laïi. Ngoaïi ñaïo noùi: - Y cuûa toâi môùi vaø toát, roäng, daøi, beàn chaéc; coøn y cuûa oâng cuõ vaø xaáu ñöôïc uûi söûa soaïn nhö y môùi maø thoâi. Baït-nan-ñaø noùi: - Ñaõ ñoåi roài döùt khoaùt toâi khoâng hoaøn laïi. Ngoaïi ñaïo kia cô hieàm: - Y cuûa toâi maø toâi ñoøi laïi khoâng ñöôïc hay sao? Y cuûa toâi môùi, toát, roäng, daøi, beàn chaéc. Y cuûa oâng cuõ, xaáu. Taïi sao cuøng laø ngöôøi xuaát gia vôùi nhau, ñoåi y cho nhau maø hoaøn laïi khoâng ñöôïc? Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quí, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: Sao laïi duøng göøng soáng ñeå ñoåi thöùc aên ñeå aên? Sao laïi cuøng vôùi ngoaïi ñaïo ñoåi y maø khoâng cho hoaøn laïi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp caùc Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi laáy göøng ñoåi thöùc aên ñeå aên; laïi cuøng ngoaïi ñaïo ñoåi y maø khoâng cho hoaøn laïi? Ñöùc Theá Toân

duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Töø naøy veà sau, cho pheùp naêm chuùng xuaát gia trao ñoåi qua laïi. Khi ñoåi thaåm ñònh, khoâng neân quaù cao thaáp vôùi nhau nhö pheùp ngoaøi chôï buùa. Khoâng ñöôïc cuøng ngöôøi khaùc ñoåi chaùc, maø neân khieán tònh nhaân laøm vieäc aáy. Neáu hoï caàn ñoåi laïi, neân hoaøn laïi cho hoï. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa... cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, kinh doanh maäu dòch döôùi moïi hình thöùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Kinh doanh maäu dòch döôùi moïi hình thöùc: Duøng thôøi döôïc ñoåi thôøi döôïc, duøng (thuoác) coù thôøi haïn ñoåi (thuoác) phi thôøi haïn, duøng (thuoác) coù

thôøi haïn ñoåi (thuoác) baûy ngaøy, duøng (thuoác) coù thôøi haïn ñoåi (thuoác) suoát ñôøi, duøng (thuoác) coù thôøi haïn ñoåi ba-lôïi-ca-la. Duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi (thuoác) phi thôøi haïn, duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi thaát nhaät döôïc, duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi (thuoác) suoát ñôøi, duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi ba-lôïi-ca-la, duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi (thuoác) coù thôøi haïn. Duøng (thuoác) baûy ngaøy ñoåi (thuoác) baûy ngaøy, duøng (thuoác) baûy ngaøy... cho ñeán (thuoác) phi thôøi haïn cuõng nhö vaäy. Duøng (thuoác) suoát ñôøi ñoåi (thuoác) suoát ñôøi, cho ñeán ñoåi (thuoác) baûy ngaøy cuõng nhö vaäy. Duøng ba-lôïi-ca-la ñoåi ba-lôïi-ca-la cho ñeán ñoåi taän hình thoï cuõng nhö vaäy. Baùn: Trò giaù moät tieàn, nhieàu laàn (traû giaù) leân hay xuoáng. Baùn leân giaù: Trò giaù moät tieàn, noùi giaù ba tieàn. Baùn cao giaù: Trò giaù moät tieàn, noùi giaù naêm tieàn. Mua cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo kinh doanh maäu dòch, döôùi moïi hình thöùc maø nhaän ñöôïc lôøi, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng nhaän ñöôïc lôøi, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, Ñoät-kieát-la. Khi xaû, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ kinh doanh moïi thöù, ñöôïc taøi vaät, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát, vò nhaän saùm hoái phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ kinh doanh moïi thöù, ñöôïc taøi vaät, phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Khi nhaän saùm phaûi baûo phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn laïi vaät ñoù cho Tyø-kheo naày baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ kinh doanh moïi thöù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng

chaáp thuaän, traû laïi vaät cho Tyø-kheo coù teân naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ kinh doanh moïi thöù, ñöôïc taøi vaät, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay, Taêng ñem vaät naày traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem vaät naày traû laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû vaät laïi cho Tyø-kheo naày roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñöông söï ñaõ xaû giöõa Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, Ñoät-kieát-la. Khi traû coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, hoaëc duøng maõi, hoaëc duøng vaøo vieäc khaùc, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Cuøng naêm chuùng xuaát gia trao ñoåi, töï mình xeùt ñònh khoâng quaù cheânh leäch nhö boïn nhaø buoân. Khoâng cuøng ngöôøi khaùc ñoåi chaùc, hoaëc sai tònh nhaân ñoåi chaùc, hoaëc hoï hoái, cho hoï ñoåi laïi. Hoaëc duøng söõa ñoåi daàu, duøng daàu ñoåi söõa. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.465 XXI. CHÖÙA BAÙT DÖ466 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa baùt. Caùi naøo toát thì hoï trì, caùi naøo khoâng toát thì ñeå ñoù. Thöôøng tìm toøi baùt toát nhö vaäy caát chöùa thaønh nhieàu. Baáy giôø, coù caùc cö só ñeán tham quan caùc phoøng. Thaáy nhoùm saùu Tyø-kheo467 chöùa caát nhieàu baùt. Thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû mong caàu khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát taøm quyù. Beân ngoaøi töï xöng raèng, Ta bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù gì laø chaùnh phaùp? Caát chöùa nhieàu baùt nhö nôi cöûa haøng cuûa thôï ñoà goám. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh

465. Baûn Haùn, heát quyeån 8. 466. Pali, Nissaggiya 21, atirekapatta, Vin. iii. 240. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 20. 467. Ñoaïn sau, noùi laø Baït-nan-ñaø.

ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao chöùa baùt, caùi toát thì thoï trì, caùi xaáu ñeå ñoù, thöôøng tìm caàu baùt môùi chöùa caát thaønh nhieàu? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi chöùa baùt, caùi toát thì thoï trì, caùi xaáu ñeå ñoù, thöôøng tìm caàu baùt môùi chöùa caát thaønh nhieàu? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Baït-nan-ñaø laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù

nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noù nhö vaày: Tyø-kheo naøo, chöùa baùt dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, Toân giaû A-nan nhaän ñöôïc chieác baùt quyù giaù cuûa nöôùc Toâ-ma,468 yù muoán daâng cuùng cho Ñaïi Ca-dieáp vì Ñaïi Ca-dieáp thöôøng duøng loaïi baùt cuûa nöôùc naøy. Khi aáy, Ñaïi Ca-dieáp khoâng ôû ñoù. Toân giaû nghó: Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, "Tyø-kheo naøo chöùa baùt dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà." Nay ta nhaän ñöôïc chieác baùt quyù giaù cuûa nöôùc Toâ-ma, muoán daâng cuùng cho ngaøi Ñaïi Ca-dieáp, song ngaøi khoâng coù ôû ñaây. Khoâng bieát laøm theá naøo. Toân giaû A-nan ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Baïch Theá Toân, Theá Toân ñaõ vì Tyø-kheo kieát giôùi: "Tyø-kheo naøo chöùa baùt dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà." Maø nay con vöøa nhaän ñöôïc chieác baùt quyù giaù cuûa nöôùc Toâ-ma, muoán daâng cuùng cho Ñaïi Ca-dieáp, song Ñaïi Ca-dieáp khoâng coù ôû ñaây, con khoâng bieát laøm theá naøo. Ñöùc Theá Toân hoûi Toân giaû A-nan:

468. Toâ-ma quoác . Moät trong 16 ñaïi quoác thôøi Phaät, theo lieät keâ cuûa Trung A-haøm 55 (T1n26, tr.772b17). Lieät keâ naøy khoâng ñoàng nhaát vôùi Tröôøng A-haøm 5 (Kinh Xaø-ni-sa), vaø caùc baûn Pali (A.vii.43 v.v.). Phieân Phaïn ngöõ 8 (T54n2130, tr.1035a18): Toâ-ma, dòch laø Nguyeät . Baùt saûn xuaát taïi nöôùc Toâ-ma ñöôïc xem laø 1 trong 6 loaïi baùt hôïp phaùp.

- Ñaïi Ca-dieáp bao laâu seõ veà? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Sau möôøi ngaøy, Ñaïi Ca-dieáp seõ veà. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, duøng voâ soá phöông tieän tuøy thuaän noùi phaùp, khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø nghieâm chænh, thieåu duïc tri tuùc vaø nhöõng vò öa xuaát ly, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa baùt dö cho ñeán möôøi ngaøy. Neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, chöùa baùt dö, khoâng tònh thí,469 ñöôïc pheùp chöùa trong haïn möôøi ngaøy. Quaù haïn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Baùt: Coù saùu loaïi: Baùt thieác, baùt nöôùc Toâ-ma, baùt nöôùc OÂ-giaø-la,470 baùt nöôùc Öu-giaø-xa,471 baùt ñen, baùt ñoû.472 Ñaïi theå coù hai loaïi: Baùt baèng thieác vaø baùt baèng ñaát.473 Baùt lôùn chöùa ba ñaáu, baùt nhoû chöùa moät ñaáu röôõi.474 Ñaây laø dung löôïng cuûa baùt, neân thoï trì nhö vaäy, neân tònh thí. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, chöùa ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong möôøi ngaøy ñeàu thaønh Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai khoâng nhaän ñöôïc, ngaøy thöù ba nhaän ñöôïc, ngaøy thöù tö nhaän ñöôïc, nhö vaäy cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong chín ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc, ngaøy thöù ba khoâng nhaän ñöôïc475 (nhö vaäy chuyeån laàn

xuoáng ñeán ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai, ngaøy

469. Caên baûn 22: Khoâng phaân bieät. Xem cht. 14, Ni-taùt-kyø 1. Pali khoâng coù chi tieát naøy. 470. OÂ-giaø-la quoác ; ñòa danh saûn xuaát baùt. Pali khoâng ñeà caäp. Coù theå Pali laø Ugga- nigama, moät thò traán trong Vöông quoác Kosala. 471. Öu-giaø-xa quoác ; ñòa danh chöa roõ. 472. Pali: Baùt coù hai loaïi, ba côõ, nhö baûn Haùn, nhöng khoâng noùi xuaát xöù cuûa baùt. Caùc boä khaùc cuõng khoâng noùi xuaát xöù nhö Töù phaàn. 473. Thieát baùt, neâ baùt ?. Pali: ayopatta, mattikapatta. 474. Pali, Vin.iii. 243, baùt coù ba côõ. Lôùn, löôïng moät ānhaka côm; trung, moät ānhaka côm; nhoû, moät pattha. Thaäp tuïng 7 (T.1435, tr. 53b): Côõ lôùn, ba baùt-tha côm; côõ nhoû, moät baùt-tha. 475. Tieåu chuù trong baûn Haùn.

thöù ba khoâng nhaän ñöôïc, ngaøy thöù tö nhaän ñöôïc, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong taùm ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng nhaän ñöôïc; ngaøy thöù naêm nhaän ñöôïc (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù naêm nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong baûy ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù saùu nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong saùu ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng nhaän ñöôïc (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong naêm ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc

baùt; ngaøy thöù taùm nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù taùm nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1222

ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong boán ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm khoâng nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm khoâng nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, soá baùt nhaän ñöôïc trong ba ngaøy ñeán ngaøy möôøi moät khi bình minh xuaát hieän ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, khoâng nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong hai ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong moät ngaøy, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt khoâng tònh thí; ngaøy thöù hai ñöôïc baùt tònh thí, ngaøy thöù ba ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc baùt khoâng tònh thí, ñeán ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong chín ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1223

Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc baùt khoâng tònh thí. Ngaøy thöù ba ñöôïc baùt tònh thí. Ngaøy thöù tö ñöôïc baùt khoâng tònh thí (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc baùt khoâng tònh thí,vaø tònh thí, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Sai cho ngöôøi (ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Hoaëc maát (caâu vaên cuõng nhö treân*). Hoaëc coá laøm cho hö hoaïi (caâu vaên cuõng nhö vaäy*). Hoaëc laøm phi baùt (caâu vaên cuõng nhö vaäy*). Hoaëc khôûi yù thaân höõu laáy (caâu vaên cuõng nhö treân*). Hoaëc queân ñi (caâu vaên cuõng nhö treân*). Taát caû ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu baùt phaïm Ni-taùt-kyø maø khoâng xaû, laïi ñoåi baùt khaùc thì phaïm moät Ni-taùt-kyø vaø moät Ñoät-kieát-la. Baùt phaïm Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät- kieát-la. Khi xaû, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng leân thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ chöùa baùt dö, quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû baùt roài phaûi saùm hoái, vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài môùi nhaän söï saùm hoái cuûa vò kia. Neân noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Haõy töï traùch taâm mình! Vò aáy thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn baùt laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû baùt laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû baùt laïi

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1224

cho Tyø-kheo naøy, caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû baùt laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû laïi baùt cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu ñaõ xaû baùt trong Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát- la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, vò aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc laøm phi baùt, hoaëc duøng thöôøng xuyeân,476 taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Trong möôøi ngaøy. Hoaëc tònh thí. Hoaëc sai cho ngöôøi. Hoaëc töôûng bò cöôùp ñoaït, bò maát, bò phaù hö, bò nöôùc cuoán troâi thì khoâng phaïm. Neáu baùt bò ñoaït, bò maát, bò chaùy, bò nöôùc cuoán

troâi neân laáy duøng, hoaëc ngöôøi khaùc cho duøng. Hoaëc Tyø-kheo nhaän gôûi baùt qua ñôøi, hoaëc ñi xa, hoaëc thoâi tu, hoaëc bò giaëc cöôùp, hoaëc gaëp aùc thuù haïi, hoaëc bò nöôùc cuoán troâi, khoâng sai cho ngöôøi. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXII. ÑOÅI BAÙT MÔÙI477 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû baùt bò vôõ, neân vaøo thaønh Xaù-veä noùi vôùi moät cö só: - OÂng bieát cho. Baùt toâi bò vôõ. OÂng haõy giuùp toâi. Baáy giôø, coù cö só noï lieàn vaøo trong chôï mua caùi baùt cuùng cho. Baït- nan-ñaø laïi ñeán nhaø cö só khaùc cuõng noùi: - Baùt toâi bò vôõ. OÂng haõy giuùp toâi. Caùc cö só kia cuõng lieàn ñeán chôï mua baùt cuùng döôøng. Baït-nan-ñaø bò vôõ moät caùi baùt maø caàu tìm nhieàu baùt ñeå chöùa caát. Sau ñoù, moät thôøi gian caùc cö só coù cô hoäi gaëp nhau. Coù moät cö só noùi vôùi caùc cö só khaùc: - Toâi ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Caùc cö só hoûi: - Nhôø vieäc gì maø baïn ñöôïc phöôùc voâ löôïng? Ñaùp: - Toân giaû Baït-nan-ñaø bò vôõ caùi baùt. Toâi mua caùi baùt cuùng cho, neân

476. Cho choùng hö. Xem Ni-taùt-kyø 1. 477. Pali, Nissaggiya 22, ūnapañcabandhana. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 19.

ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Caùc cö só moãi ngöôøi ñeàu töï noùi: - Chuùng toâi cuõng ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Caùc cö só khaùc hoûi: - Do nhaân duyeân gì quyù vò ñeàu ñöôïc phöôùc voâ löôïng? Caùc cö só traû lôøi: - Baït-nan-ñaø bò beå caùi baùt, chuùng toâi cuõng ñeán chôï mua baùt cuùng cho Baït-nan-ñaø. Caùc cö só cô hieàm noùi: - Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù, mong caàu khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû. Beân ngoaøi töï xöng raèng, “Ta bieát chaùnh phaùp.” Nhö vaäy thì coù chaùnh phaùp gì? Bò vôõ moät caùi baùt maø tìm caàu nhieàu baùt ñeå chöùa caát. Ñaøn-vieät tuy cuùng döôøng khoâng nhaøm chaùn maø ngöôøi thoï nhaän phaûi bieát ñuû chöù! Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: Sao thaày bò vôõ moät caùi baùt laïi tìm caàu nhieàu baùt ñeå chöùa caát? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu maët leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân taäp hôïp caùc Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi beå moät caùi baùt maø tìm caàu nhieàu baùt ñeå chöùa caát? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Baït-nan-ñaø naøy laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, chöùa baùt traùm döôùi naêm choã khoâng chaûy ræ, maø tìm xin baùt môùi, vì muoán ñeïp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo kia neân

ñeán trong Taêng ñeå xaû, laàn löôït cho ñeán laáy caùi baùt

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1226

toái haï478 trao cho, khieán thoï trì cho ñeán khi vôõ; ñoù laø ñieàu hôïp thöùc.479 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Naêm choã traùm: Khoaûng caùch giöõa hai choã traùm baèng hai ngoùn tay. Tyø-kheo naøo baùt bò beå döôùi naêm choã traùm maø khoâng chaûy ræ, laïi tìm caàu baùt môùi, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu traùm ñuû naêm choã maø khoâng ræ chaûy laïi tìm caàu baùt môùi, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng trong truù xöù ñoù. Neân ñeán giöõa Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., baùt ñaõ bò beå, döôùi naêm choã traùm chöa ræ chaûy, laïi xin baùt môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., baùt ñaõ bò beå döôùi naêm choã traùm chöa ræ chaûy, laïi xin baùt môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm mình! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Baùt cuûa vò Tyø-kheo naøy neáu laø loaïi baùt quyù giaù toát thì neân caát laïi, vaø laáy caùi baùt keùm nhaát trao cho vò aáy, baèng baïch nhò yeát-ma, neân trao nhö vaày: Trong Taêng sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:480

478. Pali: yo ca tassā bhikkhuparisāya pattapariyanto, toái haï baùt cuûa chuùng Tyø-kheo ñoù. Nguõ phaàn 5 (T. 1421, tr.34a), Thaäp tuïng 8 (T. 1435, tr.54b), Caên baûn 22 (T. 1442, tr.745c): Chuùng trung toái haï baùt. 479. Nguyeân Haùn: Thöû thò thôøi . Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Thò phaùp öng nhó. Caên baûn: Thöû thò kyø phaùp.
Pali: ayam tattha sāmīcī, ñoù laø tieán trình hôïp thöùc; giaûi thích: ayam tattha anudhammatā, ñieàu ñoù laø söï tuyø thuaän phaùp taùnh trong ñaây. 480. Thaäp tuïng, nt., goïi laø yeát-ma Taêng sai - haønh maõn thuûy baùt nhaân, ngöôøi thöïc hieän nghi thöùc baùt ñaày nöôùc. Töùc Taêng sai Tyø-kheo ñoåi baùt. Ñöa baùt phaïm xaû, vì laø toát nhaát, cho Thöôïng toïa lôùn nhaát. Neáu Thöôïng toïa nhaän baùt môùi naøy, laáy baùt cuõ cuûa Thöôïng toïa trao cho vò Thöôïng toïa keá. Laàn löôït xuoáng ñeán toái haï toïa. Cho ñeán khi, trong chuùng khoâng ai muoán ñoåi nöõa, thì laáy baùt ñöôïc ñoåi cuoái cuøng trao cho Tyø-kheo phaïm xaû. Pali goïi ñaây laø yeát-ma Taêng sai ngöôøi nhaän baùt ñeå ñoåi (bhikkhu pattagāhāpako).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1227

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., baùt ñaõ bò beå döôùi naêm choã traùm khoâng ræ chaûy, laïi xin baùt môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, trao baùt cho Tyø-kheo coù teân naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe!

Tyø-kheo naøy teân laø..., baùt ñaõ bò beå döôùi naêm choã traùm khoâng ræ chaûy, laïi xin baùt môùi, phaïm xaû ñoïa, ñaõ xaû cho Taêng. Nay Taêng trao baùt laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao baùt laïi cho Tyø-kheo coù teân laø... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù, xin haõy noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao baùt laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baùt cuûa Tyø-kheo kia neân ñem taùc baïch roài hoûi Taêng, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem baùt naøy theo thöù töï hoûi Thöôïng toïa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài neân ñem baùt trao cho Thöôïng toïa. Neáu Thöôïng toïa muoán nhaän baùt (môùi) naøy thì trao cho, roài laáy baùt (cuõ) cuûa Thöôïng toïa trao cho vò keá. Neáu trao cho Tyø-kheo kia thì Tyø-kheo kia neân nhaän. Khoâng neân vì hoä trì chuùng Taêng maø khoâng nhaän. Cuõng khoâng neân vì nhaân duyeân naøy maø thoï trì baùt toái haï; neáu thoï trì thì phaïm Ñoät-kieát-la.481 Neáu vò Thöôïng toïa thöù hai laáy chieác baùt naøy thì neân laáy chieác baùt cuûa vò Thöôïng toïa thöù hai trao cho vò Thöôïng toïa thöù ba. Neáu trao cho Tyø-kheo kia thì Tyø-kheo kia neân nhaän, khoâng neân vì hoä trì chuùng Taêng maø khoâng nhaän, vaø khoâng neân vì nhaân duyeân naøy maø thoï trì baùt xaáu nhaát; neáu thoï trì thì phaïm Ñoät-kieát-la. Nhö vaäy laàn löôït cho ñeán vò haï toïa. Hoaëc ñem baùt cuûa Tyø-kheo naøy traû laïi cho Tyø-kheo naøy; hoaëc ñem baùt vò toái haï trao cho. Khi trao, neân baïch nhò yeát-ma ñeå trao. Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng ñem baùt cuûa vò toái haï naøy trao cho

481. Vaên hôi toái. Tham khaûo Pali: Na ca tassa anuddayatāya na gahetabbo. yo na ganheyya, āpatti dukkanassa, - (vò keá tieáp) khoâng neân vì söï thöông töôûng vò aáy (?) maø khoâng nhaän. Ai khoâng nhaän, phaïm Ñoät-kieát-la. Caâu vaên Pali cuõng khoâng roõ, vì ñaïi töø tassa coù theå chæ Tyø-kheo phaïm xaû, cuõng coù theå chæ cho vò Thöôïng toïa vöøa ñoåi baùt. Baûn dòch Anh hieåu nghóa thöù hai. Nhöng hieåu nghóa thöù nhaát, thì Tyø-kheo naøy khoâng nhaän baùt, ñeå cuoái cuøng Tyø-kheo phaïm xaû vaãn nhaän ñöôïc baùt toát nhö yù muoán. Vì vaäy, Tyø-kheo naøo khoâng nhaän vì lyù do naøy phaïm Ñoät- kieát-la.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1228

Tyø-kheo coù teân... thoï trì cho ñeán khi vôõ. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng ñem caùi baùt cuûa vò toái haï naøy trao cho Tyø-kheo coù teân... thoï trì cho ñeán khi vôõ. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao baùt cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao baùt cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo kia neân giöõ gìn baùt naøy khoâng ñöôïc ñeå choã ñaù gaïch coù theå rôi, khoâng ñöôïc ñeå döôùi caây gaäy döïng ñöùng vaø döôùi con dao döïng ñöùng, khoâng ñöôïc ñeå döôùi vaät treo, khoâng ñöôïc ñeå giöõa ñöôøng ñi, khoâng ñöôïc ñeå treân hoøn ñaù, khoâng ñöôïc ñeå döôùi goác caây coù traùi, khoâng

ñöôïc ñeå choã ñaát khoâng baèng phaúng. Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng moät tay maø naém hai caùi baùt, tröø coù keâ ngoùn tay ôû giöõa. Khoâng ñöôïc duøng moät tay caàm hai caùi baùt maø môû cöûa, tröø phi coù chuù yù. Khoâng ñöôïc ñeå trong ngöôõng cöûa, döôùi caùnh cöûa. Khoâng ñöôïc ñeå döôùi giöôøng daây, giöôøng caây, tröø ñeå taïm. Khoâng ñöôïc ñeå trung gian giöõa giöôøng daây vaø giöôøng caây. Khoâng ñöôïc ñeå ñaàu goùc cuûa giöôøng caây vaø giöôøng daây, tröø ñeå taïm. Khoâng ñöôïc ñöùng maø quaäy baùt cho ñeán ñuû ñeå khieán baùt bò vôõ. Tyø-kheo kia khoâng ñöôïc coá taâm laøm cho baùt hö hoaïi, khoâng ñöôïc coá yù khieán cho maát hoaëc coá laøm cho hö hoûng. Khoâng neân duøng laøm phi baùt.482 Xaû baùt ôû trong Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ai baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc coá laøm maát, laøm hoûng, duøng laøm phi baùt hay duøng thöôøng xuyeân,483 taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Naêm choã traùm bò ræ chaûy. Hoaëc döôùi naêm choã traùm maø ræ chaûy, tìm caàu baùt môùi. Hoaëc ñeán xin nôi thaân lyù, nôi ngöôøi xuaát gia, vì ngöôøi khaùc xin, ngöôøi khaùc vì mình xin. Hoaëc khoâng xin maø ñöôïc. Hoaëc hoï cuùng cho Taêng, theo thöù töï ñöôïc. Hoaëc mình coù phöông tieän mua ñeå chöùa. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

482. Phi baùt duïng Õ; söû duïng khoâng ñuùng chöùc naêng cuûa baùt. 483. Cho choùng vôõ.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1229

XXIII. XIN CHÆ SÔÏI484 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû muoán may Taêng-giaø-leâ, neân vaøo thaønh, ñeán nhaø moät cö só, noùi: - OÂng bieát khoâng? Toâi muoán may Taêng-giaø-leâ, neân caàn chæ sôïi. Cö só lieàn cuùng chæ sôïi. Baït-nan-ñaø laïi ñeán caùc nhaø cö só khaùc, cuõng noùi: Toâi muoán may Taêng-giaø-leâ, neân caàn chæ sôïi. Baït-nan-ñaø xin khaép moïi nôi nhö vaäy, thu hoaïch ñöôïc moät soá löôïng chæ sôïi raát nhieàu neân nghó: Luùc khaùc, ôû nôi khaùc, ta laïi xin chæ sôïi nöõa, ñeå ñuû may Taêng-giaø-leâ. Y phuïc cuûa Tyø-kheo khoù coù ñöôïc, ta neân saém luoân ba y. Nay ta neân ñem soá chæ sôïi naøy baûo thôï deät, deät ba y. Nghó xong lieàn ñem chæ ñeán choã thôï deät, töï tay xe chæ, töï ñöùng coi thôï deät. Caùc cö só thaáy vaäy cô hieàm: - Caùc oâng xem kìa, Baït-nan-ñaø Thích töû töï xe chæ, töï ñöùng coi thôï deät deät ba y. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: Sao laïi tìm caàu nhieàu chæ sôïi, roài khieán thôï deät deät ba y; töï tay xe chæ, töï ñöùng coi thôï deät deät ? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa

ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi tìm caàu nhieàu chæ sôïi, töï tay xe sôïi, töï ñöùng coi thôï deät, deät ba y? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, töï mình xin chæ sôïi, khieán thôï deät khoâng phaûi thaân

484. Pali, Nissaggiya 26: Suttaviññatti. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 11. Taêng kyø, Ni-taùt-kyø 26. Thaäp tuïng, Caên baûn, Ni-taùt-kyø 23.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1230

quyeán deät laøm ba y, Ni-taùt-kyø ba-daät- ñeà.485 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Töï mình xin: Chính mình xin khaép nôi. Chæ sôïi: Coù möôøi loaïi,486 nhö treân töùc laø chæ deät möôøi loaïi y nhö treân. Thôï deät khoâng phaûi thaân quyeán, ngöôøi cho chæ chaúng phaûi thaân quyeán: Khoâng phaûi thaân quyeán487 thì phaïm. Thôï deät chaúng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ hoaëc thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Thôï deät chaúng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ laø thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Hoaëc thôï deät laø thaân quyeán, hoaëc khoâng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Hoaëc thôï deät laø thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ hoaëc laø thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Hoaëc thôï deät laø thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Thôï deät laø thaân quyeán; ngöôøi cho chæ chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Thôï deät laø thaân quyeán; ngöôøi cho chæ hoaëc thaân quyeán hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Neáu Tyø-kheo töï mình xin chæ khieán thôï deät y, phaïm xaû ñoïa. Neáu xem thôï deät deät, hoaëc töï mình deät, hoaëc töï mình quay chæ, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû, ñöông söï neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toaï, kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ töï mình caàu xin nhieàu chæ sôïi, khieán thôï deät deät y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch nhö

485. Pali: Tantavāyehi, bôûi nhöõng ngöôøi thôï deät, khoâng phaân bieät thaân lyù hay khoâng thaân lyù. 486. Pali: Saùu loaïi chæ ñeå deät saùu loaïi y cho pheùp. Nguõ phaàn cuõng khoâng phaân bieät. 487. Caùc baûn Toáng-Nguyeân-Minh khoâng coù caâu laëp naøy.

vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ töï mình caàu xin nhieàu chæ sôïi khieán thôï deät deät y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài môùi thoï saùm, neân noùi vôùi Tyø-kheo: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ tìm caàu nhieàu chæ sôïi khieán thôï deät khoâng phaûi thaân quyeán deät y, phaïm xaû ñoaï. Nay xaû cho Taêng, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ tìm caàu nhieàu chæ sôïi, khieán thôï deät chaúng phaûi thaân quyeán deät y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân.... naøy. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù neân noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñöông söï ñaõ xaû y giöõa Taêng roài, Taêng khoâng traû y laïi phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï mình laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Thôï deät laø thaân quyeán, ngöôøi cho chæ laø thaân quyeán. Hoaëc töï mình deät caùi ñaõy ñöïng baùt, ñaõy ñöïng giaøy deùp, ñöïng kim, hoaëc laøm daây löng ngoài thieàn. Hoaëc laøm daây löng thöôøng, hoaëc laøm maõo, laøm bít taát, laøm khaên truøm cho aám, hoaëc khaên goùi. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXIV. CHÆ DAÃN THÔÏ DEÄT488

488. Pali: Nissaggiya 27, Mahāpeskāra. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 12. Taøng kyø, Ni-taùt-kyø 27.

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät cö só laø baïn quen tri thöùc cuûa Baït-nan-ñaø Thích töû, ñem chæ toát, baûo thôï deät, deät chieác y nhö vaäy, nhö vaäy ñeå cuùng cho Baït-nan-ñaø Thích töû. Cö só ñöa chæ cho thôï deät roài, coù vieäc caàn ñi qua thoân khaùc. Ngöôøi thôï deät kia ñeán trong Taêng-giaø-lam noùi vôùi Baït-nan-ñaø Thích töû: - Ñaïi ñöùc, chöa töøng coù ngöôøi naøo ñöôïc phöôùc nhö ngaøi. Baït-nan-ñaø hoûi: - Chuyeän gì maø bieát toâi laø ngöôøi coù phöôùc ñöùc? OÂng thôï deät noùi: - Ngöôøi cö só coù teân moã ñem soá chæ naøy ñeán toâi, noùi: “Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen cuûa toâi, oâng vì toâi

deät laøm (625a1) y nhö vaäy, nhö vaäy ñeå cuùng cho ngaøi". Do ñoù toâi bieát Ñaïi ñöùc laø ngöôøi coù phöôùc ñöùc. Baït-nan-ñaø laïi hoûi: - Coù thaät nhö vaäy khoâng? OÂng thôï deät, deät traû lôøi: - Thaät nhö vaäy. Baït-nan-ñaø noùi: - Neáu muoán deät y cho toâi thì phaûi deät cho roäng, daøi, ñeïp, beàn chaéc, tæ mæ, môùi ñuùng laø y toâi thoï trì. Neáu khoâng phaûi laø thöù y maø toâi caàn thoï trì thì toâi khoâng caàn. OÂng thôï deät noùi: - Loaïi y nhö Ñaïi ñöùc noùi thì soá chæ naøy khoâng ñuû ñeå deät thaønh y. Baït-nan-ñaø noùi: - OÂng cöù deät, toâi seõ tìm theâm chæ ñem ñeán cho ñuû. Saùng hoâm aáy, Baït-nan-ñaø ñaép y böng baùt ñeán nhaø cö só, ngoài treân choã ngoài doïn saün, roài noùi vôùi vôï cö só: - Tröôùc ñaây oâng cö só coù ñem chæ ñeán thôï deät baûo deät y cho toâi, nay soá chæ aáy khoâng ñuû ñeå deät. Vôï cö só nghe noùi lieàn ñem caùi röông ñöïng chæ ra vaø noùi vôùi Baït- nan-ñaø: - Caàn nhieàu hay ít tuøy yù ngaøi cöù laáy. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø löïa laáy nhöõng thöù chæ toát theo yù muoán cuûa mình, roài ñem ñeán thôï deät noùi: - Toâi ñaõ cung caáp ñuû soá chæ nhö ñaõ höùa. OÂng cöù deät thaønh y cho toâi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1233

Thôï deät baûo: - Neáu deät theo kieåu y maø Ñaïi ñöùc noùi, thì phaûi traû theâm tieàn coâng cho toâi. Baït-nan-ñaø noùi: - OÂng cöù deät nhö vaäy. Toâi seõ traû theâm tieàn coâng. Baáy giôø, thôï deät deät y xong, ñem ñeán cho vôï cö só. Cuõng luùc aáy, oâng cö só vöøa töø nôi khaùc veà, hoûi vôï: - Tröôùc ñaây toâi ñöa chæ cho thôï deät, baûo deät y cho Baït-nan-ñaø Thích töû. Nay y aáy ñaõ deät xong chöa? Ngöôøi vôï baûo: - Y aáy ñaõ deät xong roài. Noù ñaây naøy. Ngöôøi choàng baûo ñem y ñeán xem. Ngöôøi vôï môû röông ra cho choàng xem. OÂng choàng noùi vôùi vôï: - Y naøy khoâng phaûi laø kieåu y maø tröôùc ñaây toâi baûo thôï deät deät. Baø vôï baûo: - Chính y naøy ñaây. OÂng choàng noùi: - Chæ maø böõa tröôùc toâi ñöa baûo thôï deät deät y, thì ñaây khoâng phaûi laø y ñoù. Baáy giôø, baø vôï môùi trình baøy ñaày ñuû nhaân duyeân cho choàng. Hai vôï choàng môû y ra xem. Khi aáy, Baït-nan-ñaø laïi ñeán nhaø cö só, hoûi: - Tröôùc ñaây hai oâng baø baûo thôï deät deät y cho toâi, coù phaûi caùi naøy khoâng? - Vaâng chính caùi naøy ñaây. - Nhö vaäy coù theå cho toâi nhaän. Cö só lieàn cô hieàm: - Sa-moân Thích töû thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï noùi "Toâi bieát chaùnh phaùp." Nhöng nhö vaäy thì laøm gì coù chaùnh phaùp? Ñeán nôi ngöôøi xin y, tuy keû cho khoâng nhaøm chaùn nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát ñuû chöù! Cho ñeán choã vaéng cuõng khoâng ñöôïc noùi naêng. Baáy giôø, Tyø-kheo khaát thöïc nghe nhö vaäy roài, hieàm traùch Baït- nan-ñaø Thích töû: Sao laïi tham lam ñi xin y nôi ngöôøi? Hieàm traùch roài veà ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan- ñaø: Sao laïi tham lam ñi xin y nôi ngöôøi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1234

ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi tham lam ñi xin y nôi ngöôøi? Duøng voâ soá phöông tieän, Ñöùc Theá Toân quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy laàn ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù cö só489 hay vôï cö só khieán thôï deät vì Tyø- kheo deät laøm y. Tyø-kheo kia beøn ñeán nhaø thôï deät noùi: “OÂng bieát chaêng? Y naøy voán laøm cho toâi. Haõy deät cho kheùo, khieán cho roäng, daøi, beàn chaéc, tæ mæ. Toâi seõ traû coâng cho ít nhieàu.” Tyø- kheo kia traû coâng, duø chæ ñaùng giaù moät böõa aên; neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân, vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, coù caùc cö só cuùng y cho Tyø-kheo vôùi yeâu caàu tuøy yù, thöa: - Ñaïi ñöùc caàn loaïi y naøo? Caùc Tyø-kheo nghi, khoâng daùm traû lôøi. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu tröôùc ñoù hoï yeâu caàu tuøy yù maø cuùng y, thì neân tuøy yù traû lôøi. Hoaëc coù cö só muoán daâng y quyù giaù cho Tyø-kheo maø Tyø-kheo aáy laø vò thieåu duïc tri tuùc, muoán ñöôïc y khoâng quyù giaù, maø nghi khoâng daùm noùi, Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp vò thieåu duïc tri tuùc ñoøi hoûi y khoâng quyù giaù theo yù muoán cuûa mình. Töø nay veà sau seõ noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù cö só hay vôï cö só khieán thôï deät vì Tyø-kheo deät laøm y. Tyø-kheo kia tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù, maø laïi ñeán choã thôï deät noùi: “OÂng bieát chaêng? Y naøy voán laøm cho toâi. Haõy deät cho kheùo, khieán cho roäng, daøi, beàn chaéc, tæ mæ. Toâi seõ traû coâng cho ít nhieàu.” Tyø-kheo kia traû coâng, duø chæ ñaùng giaù moät böõa aên; neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG

489. Pali: aññātako gahapati, cö só khoâng phaûi baø con. Thaäp tuïng, Caên baûn: Phi thaân lyù cö só, cö só phuï.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1235

Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Cö só, vôï cö só: Cuõng nhö treân. Tyø-kheo tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù,490 beøn ñeán tìm caàu y; neáu ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng ñöôïc y, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, Ñoät-kieát-la. Khi xaû, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., tröôùc ñoù khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù, beøn ñeán tìm caàu ñöôïc y toát, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát neân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc ñoù khoâng ñöôïc nhaän yeâu caàu tuøy yù beøn ñeán tìm caàu ñöôïc y toát, phaïm xaû

ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Vò Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû laïi y cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù, laïi ñeán tìm caàu ñöôïc y toát, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù, beøn ñeán tìm caàu ñöôïc y toát, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû laïi y cho Tyø-kheo coù teân naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy.

490. Töï töù thænh . Pali: Pubbe pavārito, ñöôïc yeâu caàu noùi sôû thích.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1236

Tyø-kheo kia, trong Taêng ñaõ xaû y roài maø Taêng khoâng hoaøn laïi, Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc thöôøng xuyeân, taát caû Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc ñaõ ñöôïc yeâu caàu tuøy yù ñeán tìm caàu bieát ñuû, tìm caàu giaûm thieåu. Hoaëc ñeán nôi thaân lyù xin, hoaëc khoâng xin maø ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXV. ÑOAÏT LAÏI Y491 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, ngöôøi ñeä töû cuûa Toân giaû Nan-ñaø coù khaû naêng khuyeán hoùa kheùo leùo, ñöôïc Baït-nan-ñaø baûo: - Nay oâng cuøng toâi du haønh trong nhaân gian. Toâi seõ bieáu y cho oâng. Ñeä töû cuûa Toân giaû Nan-ñaø chaáp thuaän. Baït-nan-ñaø lieàn trao y cho. Sau ñoù, caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi ñeä töû cuûa Toân giaû Nan-ñaø: - Vì côù gì maø oâng cuøng Baït-nan-ñaø du haønh trong nhaân gian? Baït- nan-ñaø laø ngöôøi si, khoâng bieát tuïng giôùi, khoâng bieát thuyeát giôùi, khoâng bieát boá-taùt, khoâng bieát yeát-ma boá-taùt. Tyø-kheo kia lieàn ñaùp: - Neáu thaät vaäy thì toâi seõ khoâng ñi theo nöõa. Sau ñoù, Baït-nan-ñaø baûo: - OÂng cuøng toâi du haønh trong nhaân gian. Ñeä töû cuûa A-nan-ñaø lieàn ñaùp: - Thaày töï ñi. Toâi khoâng theå ñi theo thaày ñöôïc. Baït-nan-ñaø noùi: - Sôû dó tröôùc ñaây toâi cho oâng y laø muoán oâng cuøng toâi du haønh nhaân gian. Nay oâng khoâng ñi thì traû y laïi cho toâi. Tyø-kheo noùi: - Ñaõ cho roài, khoâng traû laïi. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø noåi giaän, lieàn cöôõng ñoaït laáy y laïi.

Tyø-kheo kia lôùn tieáng baûo:

491. Taêng kyø, Ni-taùt-kyø 24. Pali, Nissaggiya 25, cīvara-acchindana.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1237

- Ñöøng laøm vaäy, ñöøng laøm vaäy! Caùc Tyø-kheo ôû phoøng gaàn nghe tieáng keâu la, ñeàu taäp trung laïi, hoûi Tyø-kheo naøy: - Sao thaày la lôùn tieáng? Khi aáy, Tyø-kheo môùi ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû vôùi caùc Tyø-kheo. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: - Taïi sao ñaõ cho y Tyø-kheo roài, vì giaän hôøn maø ñoaït laïi? Hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch laïi moät caùch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân taäp hoïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Baït-nan- ñaø: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi vì giaän hôøn maø ñoaït y ñaõ cho ngöôøi laïi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa cho ñeán chaùnh phaùp laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tröôùc ñaõ cho y cho Tyø-kheo khaùc; sau vì giaän hôøn töï mình ñoaït hay sai ngöôøi ñoaït laïi noùi: “Haõy traû y laïi toâi, toâi khoâng cho ngaøi.” Neáu Tyø-kheo kia traû y, Tyø-kheo naøy nhaän laáy, Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y: Coù möôøi loaïi, nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo naøo ñaõ cho y cho Tyø-kheo, sau ñoù vì giaän hôøn hoaëc töï mình ñoaït laïi, hay sai ngöôøi ñoaït laïi, laáy ñem caát, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu ñoaït laïi maø khoâng daáu caát, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu y ñöôïc maùng treân caây, ñeå treân töôøng, treân raøo, treân noïc, treân moùc aùo,492 treân giaù y, hoaëc treân giöôøng caây, giöôøng daây, hoaëc treân neäm nhoû neäm lôùn, treân gheá nhoû; hoaëc traûi treân ñaát; laáy khoûi choã cuûa noù, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Laáy maø khoâng lìa khoûi choã, Ñoät-kieát-la.

492. Long nha daëc; xem cht. treân

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1238

Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ cho y Tyø- kheo roài, sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ cho y Tyø-kheo roài, sau aên naên, vì giaän hôøn ñoaït laïi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp

ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân baûo vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû y laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng neân laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ cho y Tyø- kheo roài, sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi, phaïm xaû ñoaï, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ cho y Tyø- kheo , sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi, phaïm xaû ñoaï, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy, tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù neân noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Neáu trong Taêng, ñaõ xaû y roài maø Taêng khoâng traû laïi, Ñoät-kieát-la. Neáu coù ai baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1239

Söï khoâng phaïm: Khoâng vì giaän hôøn maø noùi: Toâi hoái tieác, khoâng muoán cho y cho thaày, traû y laïi cho toâi. Neáu ngöôøi kia cuõng bieát taâm ngöôøi naøy coù söï hoái tieác, lieàn traû y laïi. Hoaëc ngöôøi khaùc noùi: Tyø-kheo naøy hoái tieác, neân traû y laïi cho ngöôøi ta. Hoaëc möôïn y cuûa ngöôøi khaùc maëc; ngöôøi khaùc maëc maø khoâng hôïp ñaïo lyù ñoaït laáy laïi thì khoâng phaïm. Neáu sôï maát y hoaëc sôï hö hoaïi, hoaëc ngöôøi kia phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû toäi, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng phaûi dieät taãn, hoaëc vì vieäc naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn; vì caùc tröôøng hôïp treân ñoaït laáy laïi maø khoâng caát chöùa. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.493 XXVI. THUOÁC BAÛY NGAØY494 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo gaëp gioù muøa thu phaùt sanh beänh, neân thaân hình gaày coøm, laïi sanh gheû lôû. Ñöùc Theá Toân ôû nôi nhaøn tònh, nghó raèng.495 - Hieän nay laø muøa thu, caùc Tyø-kheo gaëp phaûi gioù ñoäc sanh beänh, thaân hình gaày coøm, laïi sanh gheû döõ. Ta caàn thích nghi khieán caùc Tyø- kheo ñöôïc uoáng caùc loaïi thuoác, vöøa laø thöùc aên maø vöøa laø thuoác uoáng, nhö aên côm hay côm khoâ, khoâng neân ñeå cho baøy caùi veû thoâ xaáu ra.496 Ngaøi laïi nghó: Hieän taïi coù naêm thöù thuoác maø ngöôøi ñôøi bieát nhö vaùng söõa, daàu, bô, maät, ñöôøng mía.497 Caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp duøng naêm thöù thuoác naøy, vöøa laø thöùc aên maø vöøa laø thuoác uoáng nhö côm, côm khoâ, khoâng neân ñeå cho baøy caùi veû thoâ xaáu ra. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø

nôi tònh thaát ñi ra, vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo: - Ta vöøa ôû nôi tònh thaát, khôûi leân yù nghó: “Hieän nay laø muøa thu, caùc Tyø-kheo gaëp phaûi gioù ñoäc sanh beänh, thaân hình gaày coøm, laïi sanh

493. Baûn Haùn, heát quyeån 9. 494. Pali, Nissaggiya 23, bhesajja. Cf. Mahaâvagga vi Bhessajja-kkhando, Vin.i.198. Nguõ phaàn 5 (T. 1421, tr.30c), Ni-taùt-kyø 15. Taêng kyø 10 (T. 1425, tr.316b), Ni-taùt-kyø 23. Caên baûn (T. 1442, tr.759b), Ni-taùt kyø 30. 495. Xem Thaäp tuïng 26, - Y döôïc phaùp (T. 1435, tr.184b). Pali, Mahāvagga iv - Bhesajja-khandha, Vin.i. 199. 496. Baát linh thoâ hieän . Pali, Vin.i.198: Na ca onāriko āhāro paññāyeyya, khoâng theå quan nieäm laø thöùc aên thoâ (=thöïc phaåm chính). Coù leõ baûn Haùn ñeå rôi maát töø āhāra (thöïc phaåm) neân caâu vaên baát xaùc. 497. Toâ du sanh toâ maät thaïch maät . Pali, nt. sappi navanītam telam madhu phānitam, vaùng söõa, bô töôi, daàu aên, maät, ñöôøng mía (hay maät mía).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1240

gheû döõ. Ta caàn thích nghi khieán caùc Tyø-kheo ñöôïc uoáng caùc loaïi thuoác, vöøa laø thöùc aên maø vöøa laø thuoác uoáng, nhö aên: Côm, côm khoâ, khoâng neân ñeå cho thoâ hieän.” Ta laïi nghó: “Hieän taïi coù naêm thöù thuoác maø ngöôøi ñôøi bieát nhö vaùng söõa, daàu, (627a1) bô töôi, maät, maät mía. Caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp duøng naêm thöù thuoác naøy, vöøa laø thöùc aên maø vöøa laø thuoác uoáng nhö côm, côm khoâ, khoâng neân ñeå cho baøy caùi veû thoâ xaáu ra. Bôûi vaäy, cho neân cho pheùp caùc Tyø-kheo uoáng naêm thöù thuoác khi coù nhaân duyeân beänh. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc caùc thöùc aên ngon beùo, hay nhaän ñöôïc thòt, canh thòt, nhöng khoâng theå aên kòp thôøi498 huoáng chi naêm thöù thuoác naøy laøm sao kòp thôøi ñeå uoáng? Do vaäy, thuoác tuy chöùa nhieàu maø beänh vaãn khoâng thuyeân giaûm, hình theå vaãn gaày coøm, laïi sanh caùc loaïi gheû lôû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-nan: - Caùc Tyø-kheo naøy sao hình theå gaày coøm, laïi sanh caùc loaïi gheû lôû? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo beänh naøy tuy ñaõ nhaän ñöôïc thöùc aên ngon beùo, ñöôïc thòt, canh thòt, nhöng khoâng theå aên kòp thôøi; huoáng chi naêm thöù thuoác naøy laøm sao kòp thôøi ñeå uoáng. Do ñoù, thuoác tuy chöùa nhieàu maø beänh vaãn khoâng laønh, cho neân hình theå vaãn gaày coøm, vaãn sanh gheû lôû. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo vì beänh duyeân, duø thôøi hay phi thôøi, cuõng ñöôïc uoáng naêm thöù thuoác naøy. Khi aáy, caùc Tyø-kheo beänh nhaän ñöôïc ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, nhaän ñöôïc thòt, canh thòt, nhöng khoâng theå aên kòp thôøi, neân ñem cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh aên no roài neân khoâng aên nöõa, ñem thöùc aên aáy boû ra ngoaøi. Caùc loaøi chim tranh nhau aên neân keâu la inh oûi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi Toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim keâu la nhö theá ? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo beänh nhaän ñöôïc ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, nhaän ñöôïc thòt, canh thòt, nhöng khoâng theå aên kòp thôøi, neân ñem cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh aên no roài neân khoâng aên nöõa, ñem thöùc aên aáy boû ra ngoaøi. Caùc loaøi chim tranh nhau aên neân keâu la inh oûi nhö theá. Ñöùc Phaät

baûo Toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp thöùc aên dö cuûa beänh nhaân, ngöôøi nuoâi

498. Thaäp tuïng, ibid., Phaät chöa cho pheùp aên caùc thöù naøy sau ngoï.

beänh duø ñaõ aên ñuû no hay aên chöa ñuû no, ñöôïc pheùp aên theo yù mình.499 Khi aáy, caùc Tyø-kheo buoåi saùng thoï tieåu thöïc roài vaøo thoân khaát thöïc. AÊn ñuû no roài, trôû laïi trong Taêng-giaø-lam, ñem thöùc aên ñaõ nhaän khi saùng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo vì ñaõ aên no roài neân khoâng aên nöõa, ñem boû ra ngoaøi. Caùc loaøi chim tranh nhau aên keâu la. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi Toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim keâu la nhö theá ? Toân giaû A-nan ñem nhaân duyeân treân thöa ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät, vì vaäy cho neân caùc loaøi chim keâu la. Ñöùc Phaät daïy Toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau, neáu ñaõ nhaän thöùc aên tieåu thöïc roài, hoaëc aên no roài, cho pheùp laøm phaùp dö thöïc ñeå aên. Laøm phaùp dö thöïc nhö sau: - Baïch Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ aên no roài. Ngaøi xem cho, bieát cho. Ñoù laø caùch taùc phaùp dö thöïc. Vò kia neân noùi: - Haõy ngaên loøng tham cuûa ngöôi! Neân laøm phaùp dö thöïc nhö vaäy roài aên. (Coù nhöõng nhaân duyeân khaùc nhö trong ba-daät ñeà, noùi veà phaùp dö thöïc gioáng nhau neân khoâng cheùp ra).500 Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát bò beänh phong.501 Thaày thuoác baûo duøng naêm loaïi môõ: Môõ gaáu, môõ caù, môõ löøa, môõ heo, môõ caù ma-kieät.502 Cho pheùp duøng naêm loaïi môõ naøy, thoï nhaän ñuùng luùc, naáu ñuùng luùc, vaø loïc ñuùng luùc, uoáng nhö pheùp duøng daàu. Neáu nhaän khoâng ñuùng luùc, naáu khoâng ñuùng luùc, loïc khoâng ñuùng luùc maø söû duïng thì trò nhö phaùp.503 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân, töø nöôùc Xaù-veä, du haønh trong nhaân gian cuøng ñaïi chuùng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo. Baáy giôø laø luùc luùa gaïo khan hieám, nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù khaên, laïi coù naêm traêm ngöôøi haønh khaát ñi theo sau Ñöùc Theá Toân. Khi Ñöùc Theá Toân an toïa döôùi moät boùng caây, thì coù töôïng sö Tö-ha Tyø-

499. Xem Töù phaàn, Ba-daät-ñeà 35, veà pheùp taøn thöïc. 500. Xem Töù phaàn, Ba-daät-ñeà 35, veà pheùp taøn thöïc. 501. Xem cht.14, Phaàn III Ch.vii. Thuoác vaø caùc chuù thích raûi raùc trong chöông ñoù. 502. Ma-kieät ngö ; moät loaïi caù voi (Pali: Makara). Cf. Mahāvagga iv, Vin.i.200: Saùu loaïi môõ: Gaáu, caù, caù saáu, heo, löøa. 503. Pali, op.cit., vikāle… dukkanā, phi thôøi, phaïm Ñoät-kieát-la; töùc khoâng ñöôïc quaù ngoï.

la-traø504 chôû naêm traêm chieác xe ñöôøng mía töø con ñöôøng kia ñi laïi.505 Baáy giôø, Töôïng sö thaáy treân ñöôøng coù daáu chaân vôùi baùnh xe nghìn nan hoa cuûa ñöùc Nhö Lai, hieän roõ ra töôùng aùnh saùng trong saïch ñeïp ñeõ, ñaày ñuû. Thaáy vaäy, Töôïng sö theo daáu chaân tìm ñeán. Töø xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân an toaï döôùi boùng caây, dung nhan ñoan chaùnh, caùc caên tòch ñònh, ñaõ hoaøn toaøn ñöôïc cheá ngöï, nhö voi chuùa ñaõ thuaàn thuïc; cuõng nhö suoái nöôùc trong

veo saïch seõ, trong ngoaøi ñeàu thanh tònh. Thaáy vaäy, töôïng sö phaùt loøng hoan hyû, ñeán choã ñöùc Nhö Lai, tröôùc maët ngaøi, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän vì Töôïng sö noùi phaùp vi dieäu khieán cho töôïng sö sanh taâm hoan hyû, roài cuùng döôøng caùc Tyø-kheo moãi vò moät baùt ñöôøng mía. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm thoï nhaän: - Ñöùc Nhö lai chöa cho pheùp caùc Tyø-kheo thoï nhaän ñöôøng mía ñen. 506

Vaø caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo thoï nhaän ñöôøng mía ñen. Ñöùc Phaät noùi vôùi Töôïng sö: - Chæ caàn moät chum ñöôøng cuõng ñuû cho caùc Tyø-kheo.507 Töôïng sö phuïng haønh lôøi daïy cuûa Nhö Lai, ñem moät chum ñöôøng phaân phaùt cho caùc Tyø-kheo roài, soá ñöôøng vaãn coøn dö. Ñöùc Phaät baûo töôïng sö: - OÂng cöù tuøy yù tieáp tuïc phaân phoái ñaày ñuû cho ñeán ba laàn. Baáy giôø, Töôïng sö vaâng lôøi Phaät daïy, phaân phoái ñaày ñuû ba laàn, nhöng vaãn dö. Ñöùc Phaät baûo Töôïng sö: - OÂng coù theå ñem soá ñöôøng coøn thöøa cho nhöõng ngöôøi haønh khaát. Töôïng sö lieàn ñem cho hoï maø vaãn coøn. Ñöùc Phaät baûo neân cho hoï ñeán ba laàn. Töôïng sö cho hoï ba laàn maø vaãn cöù coøn thöøa. Ñöùc Phaät baûo töôïng sö: - Nay oâng ñem soá ñöôøng mía thöøa naøy ñoå nôi tònh ñòa, trong nöôùc khoâng coù truøng. Taïi sao vaäy? Vì ta khoâng thaáy chö Thieân, Ma, Phaïm, Sa-moân, Baø-la-moân vaø ngöôøi ñôøi naøo aên loaïi ñöôøng dö naøy maø coù theå

504. Tö-ha Tyø-la-traø töôïng sö ; phieân aâm töø Skt. Sinha-Vairāna. Ñoàng nhaát vôùi Pali, Belattha Kaccāna, ngöôøi buoân ñöôøng, chuyeån keå, Mahāvagga iv, Vin. i. 224f. Cf. Thaäp tuïng 26 (T. 1435, tr.189a): Chuyeän töôïng sö Tyø-la-tra. 505. Ñi töø Rājagaha ñeán Andhakavida, ngöôïc chieàu vôùi Phaät. 506. Haéc thaïch maät . Pali: Guna, ñöôøng (caùt) ñen; ñöôøng mía chöa tinh luyeän. 507. Soá Tyø-kheo ñöôïc keå laø 1250 vò.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1243

tieâu hoaù ñöôïc, chæ tröø moät ngöôøi laø Nhö Lai. Töôïng sö lieàn ñem ñöôøng mía dö ñeå nôi tònh ñòa, trong nöôùc khoâng coù truøng. Khi ñoå vaøo trong nöôùc, nöôùc chaán ñoäng thaønh aâm thanh, phaùt sanh khoùi nhö ñoát löûa, gioáng nhö nung moät cuïc saét ñoû roài boû vaøo trong nöôùc. Ñöôøng mía dö ñoå vaøo nöôùc, coù aâm thanh chaán ñoäng vaø phaùt sanh ra khoùi, cuõng gioáng nhö vaäy. Töôïng sö muïc kích söï bieán ñoäng laï thöôøng nhö vaäy, loâng trong ngöôøi ñeàu döïng ngöôïc leân, oâm loøng sôï seät, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân vöøa roài baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân thaáy Töôïng sö sôï seät, lieàn vì oâng maø noùi phaùp vi dieäu, noùi veà phöôùc cuûa boá thí, trì giôùi, vaø sanh thieân, chæ trích duïc laø baát tònh, khen ngôïi söï xuaát ly. Töôïng sö lieàn töø choã ngoài döùt saïch caùc traàn caáu, ñaït ñöôïc phaùp nhaõn tònh, kieán phaùp, ñaéc phaùp, chöùng ñöôïc quaû, roài baïch Phaät: - Töø nay veà sau con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng.

Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho con laøm ngöôøi Öu-baø-taéc, troïn ñôøi khoâng saùt sanh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Baáy giôø, töôïng sö nghe noùi phaùp, moïi troùi buoäc ñöôïc khai giaûi, sanh loøng hoan hyû, roài töø choã ngoài ñöùng daäy, kính leã döôùi chaân Phaät, nhieãu ba voøng roài caùo lui. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo vaøo trong thoân khaát thöïc, thaáy ngöôøi ta laøm ñöôøng mía coù troän taïp vaät vaøo, neân nghi, khoâng daùm aên khi phi thôøi. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp duøng phi thôøi. Vì caùch laøm ñöôøng noù nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc loaïi ñöôøng mía chöa thaønh, nghi. Phaät daïy: Cho pheùp duøng. Nhaän ñöôïc loaïi ñöôøng mía loûng, ñöôøng mía ñaëc, Phaät ñeàu cho pheùp duøng. Loaïi ñöôøng traéng, Phaät cuõng cho duøng. Ñöôøng mía pha nöôùc, Phaät cuõng cho duøng. Nöôùc mía chöa ñun chín cho uoáng. Ñun chín roài, khoâng cho uoáng, neáu uoáng trò nhö phaùp. Ñöôïc mía caây, Phaät cho duøng ñuùng thôøi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân du haønh trong nhaân gian töø bieân giôùi nöôùc Ma-kieät-ñaø, ñeán thaønh La-duyeät. Khi aáy Taát-laêng-giaø-baø-ta508 coù nhieàu ngöôøi quen ôû trong thaønh naøy, vaø coù nhieàu ñoà chuùng. Khi nhaän ñöôïc nhieàu phaåm vaät cuùng döôøng nhö vaùng söõa, daàu, bô töôi, maät, ñöôøng mía, ñeàu cho caùc ñeä töû. Caùc ñeä töû ñöôïc thaày cho, chöùa ñaày caû lu lôùn, bình, baùt lôùn, baùt nhoû, trong ñaõy

508. Taát-laêng-giaø-baø-ta . Pali: Pilindavaccha. Chuyeän keå Taát-laêng-giaø-baø-ta trong Nguõ phaàn 5 (T22n1421, tr.30c25) vaø Pali (Vin.iii. 248) gioáng nhau.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1244

ñöïng baùt, ñaõy loïc nöôùc v.v... ñem treo leân truï caây, treân moùc aùo, nôi cöûa soå, treo khaép caùc nôi, ræ chaûy lung tung, khieán phoøng xaù bò hoâi thoái. Baáy giôø, caùc tröôûng giaû ñeán thaêm, vaøo phoøng thaáy doàn chöùa, tích tröõ caùc loaïi thuoác nhieàu moät caùch böøa baõi nhö vaäy, ñeàu hieàm traùch: Sa-moân Thích töû khoâng bieát döøng nghæ, caàu nhieàu khoâng nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø ta bieát Chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy thì laøm gì coù Chaùnh phaùp! Doàn chöùa nhieàu loaïi thuoác, nhö kho taøng cuûa vua Bình-sa khoâng khaùc. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch ñeä töû cuûa Taát-laêng-giaø-baø-ta: Sao laïi doàn chöùa, tích tröõ caùc loaïi thuoác nhieàu moät caùch böøa baõi nhö vaäy? Hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch ñeä töû cuûa Taát-laêng-giaø-baø-ta: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi doàn chöùa nhieàu loaïi thuoác ñeán ræ chaûy lung tung nhö kho ñoà chöùa cuûa vua Bình-sa khoâng khaùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc

Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo coù beänh, caùc loaïi thuoác dö taøn509 nhö toâ, daàu, sanh toâ, maät, ñöôøng mía,510 ñöôïc duøng trong voøng baûy ngaøy. Neáu quaù baûy ngaøy maø coøn duøng, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân.

509. Haùn: Taøn döôïc . Pali: Panisāyanīyāni bhesajjāni, caùc loaïi thuoác ñöôïc uoáng nhö aên. Caên baûn: Chö döôïc tuøy yù phuïc thöïc , “caùc loaïi thuoác ñöôïc tuyø yù uoáng hay aên.” Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Haøm tieâu döôïc , thuoác nhö thöùc aên loaïi meàm (khoâng caàn nhai). 510. Toâ, du, sanh toâ, maät, thaïch maät . Pali: Sappi, navanītam, telam, madhu, phānitam, vaùng söõa bô loûng (trong), bô soáng (töôi), daàu, maät, ñöôøng mía. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng, Caên baûn, keå boán: Toâ (goàm caû thuïc toâ vaø sanh toâ), du, ñöôøng, maät. Ñöôøng ñöôïc giaûi thích laø ñöôøng caùt (sa ñöôøng).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1245

Beänh: Ñöôïc thaày thuoác baûo phaûi uoáng thöù thuoác naøo ñoù. Thuoác: Toâ, daàu, sanh toâ, maät, ñöôøng mía. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát ñöôïc thuoác, chöùa caát; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö cho ñeán ngaøy thöù baûy ñöôïc thuoác, chöùa caát. Ngaøy thöù taùm, khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong baûy ngaøy, Ni-taùt-kyø ba-daät- ñeà. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù tö nhaän ñöôïc thuoác, nhö vaäy cho ñeán ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong saùu ngaøy ñeàu Ni-taùt- kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba khoâng nhaän ñöôïc thuoác (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán baûy ngaøy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy).511 Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù tö nhaän ñöôïc thuoác, cho ñeán ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong naêm ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù naêm nhaän ñöôïc thuoác (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thö saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù naêm nhaän ñöôïc thuoác, cho ñeán ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong boán ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng nhaän ñöôïc thuoác (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy

thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong ba ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng

511. Tieåu chuù trong baûn Haùn. Döôùi ñaây cuõng vaäy.

nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong hai ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba khoâng nhaän ñöôïc, cho ñeán ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong moät ngaøy, Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, khoâng tònh thí. Ngaøy thöù hai ñöôïc thuoác tònh thí. Ngaøy thöù ba ñöôïc thuoác, cho ñeán ngaøy thöù baûy ñöôïc thuoác khoâng tònh thí. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong saùu ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác khoâng tònh thí. Ngaøy thöù hai ñöôïc thuoác, ngaøy thöù ba ñöôïc thuoác tònh thí, ngaøy thöù tö ñöôïc thuoác khoâng tònh thí (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù baûy ñöôïc thuoác tònh thí, khoâng tònh thí, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Sai cho ngöôøi (ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Hoaëc maát, hoaëc coá laøm hö hoaïi, hoaëc laøm phi döôïc, hoaëc taùc yù ñeå thaân haäu laáy, hoaëc queân ñi (xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân) ñeàu Ni-taùt-kyø. Neáu thuoác phaïm xaû ñoïa maø khoâng xaû laïi ñeå laáy thuoác khaùc thì phaïm moät Ni-taùt-kyø, moät Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi. Khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., ñaõ coá yù chöùa thuoác dö quaù baûy ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc phaûi taùc baïch nhö vaày:

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ coá yù chöùa thuoác dö quaù baûy ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø- kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi thoï saùm, neân baûo ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû thuoác laïi cho Tyø-kheo kia. Vaät sôû höõu quaù baûy ngaøy cuûa Tyø-kheo kia nhö bô, daàu thì neân thoa vaøo cöûa, nôi bò keâu; maät, thaïch maät thì cho ngöôøi giöõ vöôøn. Hoaëc ñeán ngaøy thöù baûy xaû cho Tyø-kheo, Tyø-kheo kia neân laáy aên. Neáu döôùi baûy ngaøy thì neân traû laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ coá yù chöùa thuoác dö, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, hoaøn thuoác laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ coá yù chöùa thuoác dö, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Taêng nay hoaøn laïi thuoác cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng hoaøn thuoác laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû laïi thuoác cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo naøy laáy thuoác laïi roài neân duøng thoa goùt chaân, hoaëc duøng ñeå ñoát ñeøn. Ñaõ xaû cho Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù vò naøo baûo - ñöøng traû, vò aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi khaùc, hoaëc coá laøm hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi döôïc, hoaëc uoáng thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu thuoác quaù baûy ngaøy kia laø bô, laø daàu, duøng thoa cöûa, choã coù tieáng keâu. Neáu laø maät, thaïch maät cho ngöôøi giöõ vöôøn duøng, hoaëc ñeán ngaøy thöù baûy xaû cho Tyø-kheo duøng. Neáu chöa ñuû baûy ngaøy, hoaøn laïi cho Tyø-kheo kia duøng thoa goùt chaân, hoaëc ñoát ñeøn thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1248

XXVII. Y TAÉM MÖA512 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Maãu513 thænh Phaät vaø Taêng Tyø-kheo ngaøy mai thoï thöïc. Lieàn trong ñeâm ñoù, baø söûa soaïn ñaày ñuû caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Saùng sôùm, sai tyø nöõ ñeán trong Taêng-giaø-lam thænh Phaät vaø Taêng ñaõ ñeán giôø phoù trai.514 Hoâm aáy nhaèm ngaøy trôøi möa nhö truùt nöôùc.515 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ngaøy hoâm nay, caùc oâng ra heát ngoaøi maø taém möa. Traän möa ngaøy hoâm nay laø cuoái muøa. Nhö baây giôø Dieâm phuø ñeà ñang möa, neân bieát trong caû boán thieân haï cuõng vaäy. (629a1) Caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät daïy roài, ñeàu loõa hình maø ra khoûi phoøng ñeå taém. Khi aáy, tyø nöõ ñeán

ngoaøi cöûa Taêng-giaø-lam, nhìn vaøo thaáy caùc Tyø- kheo ñeàu ñang loõa hình taém, beøn nghó: Nôi ñaây khoâng coù Sa-moân, maø taát caû ñeàu laø loaõ hình ngoaïi ñaïo. Tyø nöõ chaïy veà baùo caùo vôùi Tyø-xaù-khö Maãu: - Ñaïi gia neân bieát, ôû trong Taêng-giaø-lam, taát caû ñeàu laø ngoaïi ñaïo loõa hình chöù khoâng coù Sa-moân. Tyø-xaù-khö Maãu laø ngöôøi nöõ thoâng minh trí tueä, lieàn nghó: Vöøa roài trôøi möa. Coù leõ caùc Tyø-kheo thoaùt y, loaõ hình taém döôùi möa. Tyø nöõ khoâng bieát neân baùo caùo nhö vaäy. Tyø-xaù-khö Maãu sai tyø nöõ trôû laïi nôi Taêng-giaø-lam, baïch caùc Tyø-kheo laø: Ñaõ ñeán giôø roài. Tyø nöõ lieàn trôû laïi beân ngoaøi Taêng-giaø-lam, nhìn vaøo khoâng thaáy vò naøo caû. Vì luùc aáy, caùc Tyø-kheo taém ñaõ xong, maëc y, vaøo phoøng tónh toïa tö duy. Tyø nöõ ñöùng beân ngoaøi cöûa, thaáy Taêng-giaø-lam vaéng veû, khoâng ngöôøi. Laïi nghó: Hieän taïi Taêng-giaø-lam troáng vaéng khoâng coù Tyø-kheo. Lieàn trôû veà thöa vôùi Tyø-xaø-khö Maãu: - Ñaïi gia neân bieát, trong Taêng-giaø-lam troáng vaéng, khoâng coù vò Tyø-kheo naøo caû. Tyø-xaù-khö Maãu laø ngöôøi trí tueä thoâng minh, lieàn nghó: Chö Tyø-

512. Pali, Nissaggiya 24, vassikáānika.. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 17. Taêng kyø, Ni-taùt-kyø 26. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 28. 513. Tyø-xaù-khö Maãu „ xem cht.2, ch.iii, Baát-ñònh 1. 514. Chuyeän keå, xem Mahāvagga viii,Vin. i. 291ff. Cf. Thaäp tuïng 27, - Y phaùp (T23n1435, tr.195b11). 515. Haùn: Nhö töôïng nieäu haù , - nhö voi ñaùi.

kheo taém xong, chaéc caùc ngaøi vaøo tònh toïa tö duy. Tyø nöõ khoâng bieát neân noùi laø trong Taêng-giaø-lam troáng vaéng, khoâng coù vò Tyø-kheo naøo. Do vaäy, Tyø-xaù-khö Maãu laïi baûo tyø nöõ chaïy voäi laïi trong Taêng-giaø-lam, cao tieáng thöa: - Ñaõ ñeán giôø roài. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø trong tònh thaát böôùc ra, noùi vôùi tyø nöõ: - Ngöôi veà tröôùc. Ta seõ ñeán ngay baây giôø. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo, giôø ñaõ ñeán roài, neân ñaép y, böng baùt. Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy, thaûy ñeàu ñaép y, böng baùt. Ñöùc Theá Toân cuøng ñaïi Taêng Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò, nhö löïc só co duoãi caùnh tay, töø Kyø-hoaøn tònh xaù hoát nhieân bieán maát, vaø xuaát hieän nôi nhaø cuûa Tyø-xaù-khö Maãu, an toïa nôi choã ngoài, y phuïc khoâng öôùt, taát caû ñeàu nhö vaäy. Sau ñoù, tyø nöõ môùi veà ñeán nhaø, thaáy Ñöùc Theá Toân vaø Taêng Tyø-kheo ñaõ ñeán nhaø tröôùc, choã ngoài ñaõ oån ñònh, y phuïc khoâng öôùt. Thaáy vaäy lieàn khôûi yù nieäm: Ñöùc Theá Toân thaät laø kyø dieäu ñaëc bieät, coù ñaïi thaàn löïc; ñi sau maø laïi ñeán tröôùc mình. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Maãu duøng caùc ñoà aên thöùc uoáng ngon boå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng Tyø-kheo. AÊn xong, caát doïn baùt, Tyø-xaù-khö Maãu ñaët gheá thaáp ngoài phía tröôùc, baïch Phaät: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp con ñöôïc thænh nguyeän. Ñöùc Phaät noùi vôùi Tyø-xaù-khö Maãu: - Nhö lai khoâng cho moïi ngöôøi quaù ñieàu thænh nguyeän.516 Tyø-xaø-khö Maãu laïi baïch Phaät: - Baïch Ñaïi ñöùc, neáu nguyeän thanh tònh vaø khaû thi, xin ban cho con. Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy yù. Tyø-xaø-khö Maãu baïch Ñöùc

Theá Toân: - Hoaëc coù caùc Tyø-kheo khaùch naøo töø phöông xa ñeán chöa bieát nôi choán. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên cho Tyø-kheo khaùch; troïn ñôøi cung caáp.517

516. Haùn: Nhö lai baát döõ nhaân quaù nguyeän . Cf. Pali (Vin.iii. 192): atikkantavārā kho ... thāgatā, - Caùc ñöùc Nhö lai sieâu quaù caùc öôùc nguyeän. Nghóa laø chæ höùa khaû nhöõng thænh nguyeän khoâng phi phaùp. Caâu Phaät thöôøng xuyeân traû lôøi khi coù ngöôøi thænh nguyeän. Xem Thaäp tuïng 27, (T23n1435, tr.195c17) - Caùc Nhö Lai... ñaõ vöôït qua caùc öôùc nguyeän (Haùn: Dó quaù chö nguyeän). 517. Thaäp tuïng, ibid.: sau khi ñaõ quen nôi choán, Tyø-kheo aên ñaâu, tuøy yù. Pali, Vin.i. 192: icchāmi sanghassa yāvajīvam āgantikabhattam dātum,, - Con muoán troïn ñôøi daâng cuùng thöïc phaåm Tyø-kheo

Laïi baïch Theá Toân: - Tyø-kheo muoán ñi xa, coù theå vì söï aên maø khoâng theo kòp ñoàng baïn. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con cuùng thöùc aên cho Tyø-kheo ñi xa; 518

troïn ñôøi cuùng döôøng. - Caùc Tyø-kheo beänh, neáu khoâng ñöôïc thöùc aên hôïp vôùi chöùng beänh thì coù theå maïng chung. Neáu ñöôïc thöùc aên hôïp vôùi beänh thì seõ ñöôïc laønh beänh. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên cho caùc vò Tyø-kheo beänh. Laïi baïch Theá Toân: - Caùc Tyø-kheo beänh, neáu khoâng coù thuoác hôïp vôùi beänh thì coù theå maïng chung. Neáu ñöôïc thuoác hôïp vôùi beänh thì beänh seõ ñöôïc laønh. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cuùng döôøng thuoác trò beänh cho caùc Tyø-kheo beänh. - Caùc Tyø-kheo nuoâi beänh, laïi töï mình ñi khaát thöïc neân khoâng chu toaøn vieäc chaêm soùc ngöôøi beänh. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên cho ngöôøi nuoâi beänh. - Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo nöôùc A-na-taàn-ñaàu519 ñöôïc aên chaùo.520 Neáu Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo ñoù aên chaùo thì con xin nguyeän troïn ñôøi ñöôïc cuùng döôøng chaùo. - Saùng nay, con sai tyø nöõ ñeán trong Taêng-giaø-lam ñeå baïch ñeán giôø thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo ñeàu loõa hình taém trong möa. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cung caáp aùo taém möa521 cho caùc Tyø- kheo. Laïi baïch Theá Toân: - Con coù chuùt nhaân duyeân, ñeán beân bôø soâng A-di-la-baït-ñeà,522 thaáy caùc Tyø-kheo-ni loõa hình maø taém. Khi aáy coù caùc taëc nöõ, daâm nöõ, ñeán choã caùc Tyø-kheo-ni noùi: Caùc coâ tuoåi nhoû, dung maïo ñoan chaùnh, döôùi naùch chöa coù loâng. Baây giôø ñeán tuoåi treû khoeû, sao khoâng taäp chuyeän aùi duïc. Haõy ñeå tuoåi giaø seõ tu taäp phaïm haïnh. Nhö vaäy, caû hai ñeàu ñöôïc caû? Trong soá caùc Tyø-kheo-ni treû tuoåi naøy coù vò lieàn sanh taâm khoâng vui. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cung caáp aùo taém cho Tyø-kheo-ni. Baáy giôø, Ñöùc Phaät noùi vôùi Tyø-xaù-khö Maãu: - Baø vì muïc ñích gì maø thænh nguyeän taùm ñieàu nhö vaäy. khaùch cho Taêng. 518. Thaäp tuïng, ibid., - vì vaäy (vì ñi moät mình) coù theå ñi laïc vaøo ñöôøng hieåm. 519. A-na-taàn-ñaàu . Pali: Andhakavindaka. Cf. Vin.i. 220 (Bhesajja-kkhandha). 520. Haùn: Chuùc . Pali: yāgu:

Chaùo gaïo hay chaùo söõa. 521. Vuõ duïc y Â; xem giaûi thích ñoaïn sau. 522. A-di-la-baït-ñeà . Pali: Aciravatī.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1251

Tyø-xaù-khö Maãu baïch Phaät: - Neáu coù Tyø-kheo töø phöông xa ñeán, baïch Theá Toân: “Coù Tyø-kheo teân nhö vaäy ñaõ qua ñôøi. Vò aáy sanh veà choã naøo?” Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn kyù thuyeát cho raèng, trong boán ñaïo quaû aét seõ chöùng hoaëc quaû Tu-ñaø-hoaøn, hoaëc quaû Tö-ñaø-haøm, hoaëc quaû A-na-haøm, hoaëc quaû A- la-haùn. Vaø con seõ thöa hoûi: “Vò Tyø-kheo qua ñôøi kia ñaõ töøng ñeán nöôùc Xaù-veä naøy chöa?” Neáu con ñöôïc nghe bieát laø vò aáy ñaõ töøng ñeán. Con laïi khôûi leân yù nghó, “Vò khaùch Tyø-kheo aáy ñaõ töøng nhaän ñoà aên do con cuùng döôøng caùc Tyø-kheo khaùch môùi ñeán.” - Hoaëc caùc Tyø-kheo saép ñi xa nhaän thöùc aên. Hoaëc caùc Tyø-kheo beänh nhaän thöùc aên. Hoaëc caùc Tyø-kheo beänh nhaän thuoác. Hoaëc ngöôøi nuoâi beänh nhaän thöùc aên. Hoaëc ngöôøi nhaän chaùo. Hoaëc nhaän y taém möa. Khi con nghe nhöõng lôøi (kyù thuyeát) nhö vaäy lieàn phaùt taâm hoan hyû. Khi ñaõ phaùt taâm hoan hyû roài, con lieàn xaû boû caùc thaân aùc. Khi thaân aùc ñaõ tröø boû lieàn ñöôïc thaân laïc. Do ñaõ ñöôïc thaân laïc, taâm cuûa con ñöôïc chaùnh ñònh. Khi taâm ñöôïc chaùnh ñònh lieàn coù khaû naêng chuyeân taâm tu taäp caên, löïc, vaø giaùc yù. Ñöùc Theá Toân khen: - Laønh thay, laønh thay! Tyø-xaù-khö Maãu, nhöõng ñieàu naøy laø thaät. Taïi sao vaäy? Baø laø ñaøn-vieät thoâng minh trí tueä, thaâm tín. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì baø Tyø-xaù-khö Maãu noùi baøi tuïng: Hoan hyû cuùng aåm thöïc; Ñeä töû Phaät trì giôùi. Boá thí cho moïi ngöôøi, Haøng phuïc taâm keo kieát. Nhaân vui thoï baùo vui, Haèng ñöôïc vui an oån. Ñöôïc xöù sôû thieân thöôïng; Ñaït Thaùnh ñaïo voâ laäu. Taâm vui vôùi phöôùc ñöùc, Khoaùi laïc khoâng theå ví. Ñöôïc sanh nôi thieân thöôïng Soáng laâu thöôøng an laïc! Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng nhieàu phöông tieän noùi phaùp cho Tyø- xaù-khö Maãu, khuyeán khích khieán cho baø ñöôïc hoan hyû, lieàn töø choã ngoài trôû veà trong Taêng-giaø-lam. Vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, noùi phaùp tuøy thuaän, duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø trang nghieâm toát ñeïp, khen ngôïi vui xuaát ly, vaø baûo caùc Tyø-kheo khaùc:

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1252

- Töø nay veà sau, Ta cho pheùp thöùc aên cho caùc Tyø-kheo khaùch ñeán, thöùc aên cho Tyø-kheo saép ñi xa,523 thöùc aên cho Tyø-kheo beänh, thuoác cho Tyø-kheo beänh, thöùc aên cho ngöôøi nuoâi beänh,524 cho pheùp aên chaùo, cho pheùp nhaän y taém möa cho Tyø-kheo vaø y taém cho Tyø-kheo-ni. Tyø-xaù-khö Maãu nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc thoï duïng nhö vaäy roài, baø lieàn cung caáp troïn ñôøi töø thöùc aên cho Tyø-kheo khaùch, cho ñeán, y taém cho Tyø-kheo-ni. Xaù-khö maãu sau khi nghe Ñöùc Phaät cho pheùp roài lieàn may saém nhieàu y taém möa, sai ngöôøi mang ñeán trong Taêng-giaø-lam daâng cuùng caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo beøn phaân chia. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân phaân chia. Tuøy thöù töï, töø treân Thöôïng toïa trôû xuoáng maø trao. Neáu trao chöa ñuû thì nhôù theo thöù

töi ñeå sau trao tieáp. Kyø sau nhaän ñöôïc y thì theo thöù töi ñoù trao tieáp cho ñuû. Coù thí chuû ñem y quyù giaù ñeán, cuõng theo thöù töi maø trao. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Phaûi theo thöù töi töø treân Thöôïng toïa trôû xuoáng maø hoûi. Neáu vò thöôïng toïa aáy khoâng caàn thì môùi theo thöù töi maø trao. Neáu khoâng ñuû thì laáy phaàn y trong Taêng coù theå phaân chia ñöôïc, ñem phaân chia cho ñuû. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo, khi nghe Phaät cho pheùp Tyø-kheo chöùa y taém möa, neân suoát caû naêm, xuaân, haï cuõng nhö ñoâng, thöôøng caàu y taém möa. Hoï khoâng xaû y taém möa maø ñem duøng vaøo vieäc khaùc. Hieän coù y taém möa, nhöng hoï vaãn loõa hình maø taém. Caùc Tyø-kheo nghe thaáy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Tuy ñöùc Nhö Lai ñaõ cho pheùp Tyø-kheo chöùa y taém möa, nhöng sao trong suoát naêm, xuaân, haï cuõng nhö ñoâng, caùc thaày laïi luoân luoân tìm caàu y taém möa? Khoâng xaû y taém möa, laïi ñem duøng vaøo vieäc khaùc; hieän coù y taém möa taïi sao vaãn loaõ hình maø taém? Caùc Tyø-kheo quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng

523. Nghóa laø, ñöôïc pheùp ñeå daønh laøm löông thöïc ñi ñöôøng, ñeå doïc ñöôøng, nhöõng choã laï, khoûi phaûi ñi khaát thöïc. 524. Ñaây laø nhöõng tröôøng hôïp Tyø-kheo ñöôïc pheùp ñeå daønh thöùc aên.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1253

phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi suoát naêm tìm caàu y taém möa? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch luïc quaàn roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, muøa xuaân coøn moät thaùng coù theå tìm caàu y taém möa; coøn laïi nöûa thaùng, coù theå duøng. Neáu Tyø-kheo quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, duøng quaù tröôùc nöûa thaùng, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y taém möa:525 Y duøng taém trong khi möa. Y: Coù möôøi loaïi nhö ñaõ noùi treân. Töø möôøi saùu thaùng ba,526 Tyø-kheo neân tìm caàu y taém möa. Töø moàng moät thaùng tö neân duøng. Neáu Tyø-kheo tröôùc ngaøy möôøi saùu thaùng ba tìm caàu y taém möa, tröôùc moàng moät thaùng tö söû duïng, Ni-taùt-kyø Ba- daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, Ñoät-kieát-la. Khi muoán xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng veà Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, duøng quaù tröôùc nöûa thaùng,

phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, duøng quaù tröôùc nöûa thaùng, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo kia. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi ngöôøi kia: 525. Vuõ duïc y . Pali: Vassikasānikā, khaên quaán ñeå taém khi trôøi möa. Khaùc vôùi udakasānikā, duïc y , khaên taém ñeå Tyø-kheo-ni quaán ngöôøi khi taém soâng. 526. Tính theo lòch Trung quoác. Ñaây chæ 1 thaùng tröôùc an cö muøa haï. Caên baûn 24 (T23n1442, tr.757a13): Xuaân taøn coøn moät thaùng, chæ moät thaùng tröôùc an cö, töùc töø 16 thaùng Tö ñeán 15 thaùng Naêm.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1254

- Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû y taém möa laïi cho Tyø-kheo kia baèng baïch nhò yeát- ma nhö vaày: Taêng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo döï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, söû duïng quaù tröôùc nöûa thaùng, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû laïi y taém möa cho Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, söû duïng quaù tröôùc nöûa thaùng, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû laïi y taém möa cho Tyø-kheo coù teân... naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû laïi y taém möa cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù traû laïi y taém möa cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng chaáp nhaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñaõ xaû y taém möa cho Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, (Taêng) phaïm Ñoät-kieát-la. Khi traû, coù ngöôøi naøo baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc duøng thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ngaøy möôøi saùu thaùng ba tìm caàu, moàng moät thaùng tö söû duïng. Hoaëc xaû y taém möa roài môùi duøng laøm caùc vaät duïng khaùc. Hoaëc maëc y taém maø taém. Hoaëc khoâng coù y taém möa. Hoaëc laøm y taém. Hoaëc giaët nhuoäm. Hoaëc ñöa ñeán choã nhuoäm.Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXVIII. Y CAÁP THÍ527 A. DUYEÂN KHÔÛI Baáy giôø, Ñöùc Phaät haï an cö ôû taïi Tyø-lan-nhaõ.528 Ñöùc Phaät baûo A- nan:

527. Pali, Nissaggiya 28 accekacīvara. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 18. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 26. 528. Xem cht.2, Chöông 1, Ba-la-di 1.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1255

- OÂng ñeán noùi vôùi Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ: “Nhö Lai ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa oâng, an cö muøa haï ñaõ xong roài, nay muoán du haønh trong nhaân gian.” Toân giaû A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñeán choã Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ noùi vôùi Baø-la-moân: - Nhö Lai noùi vôùi oâng, “Nhö Lai nhaän lôøi thænh cuûa oâng, an cö muøa haï ñaõ xong, nay muoán du haønh trong nhaân gian.” Baáy giôø, Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ nghe Theá Toân noùi nhö vaäy, lieàn nhôù laïi: Khoâng coù lôïi, khoâng coù thieän lôïi gì cho ta! Ta khoâng ñöôïc gì, khoâng ñieàu laønh naøo ñöôïc caû! Taïi sao vaäy? Vì ta ñaõ thænh Sa-moân Cuø- ñaøm vaø chö Taêng an cö trong chín möôi ngaøy vöøa xong maø ta ñaõ khoâng cuùng döôøng. Baáy giôø, Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ cuøng A-nan ñeán choã Ñöùc Theá Toân, kính leã döôùi chaân Phaät, ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Theá Toân tuaàn töï vì Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ noùi phaùp vi dieäu. Baø-la-moân phaùt taâm hoan hyû, lieàn baïch Ñöùc Phaät: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân vaø Taêng Tyø-kheo ôû laïi Tyø-lan-nhaõ theâm chín möôi ngaøy nöõa theo lôøi thænh môøi cuûa con. Ñöùc Phaät noùi vôùi Baø-la-moân: - Nhö Lai ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa oâng, an cö muøa haï chín möôi ngaøy xong roài. Nay muoán du haønh trong nhaân gian. Baø-la-moân laïi baïch: - Nguyeän Ñöùc Theá Toân vaø Taêng nhaän lôøi môøi thoï thöïc cuûa con vaøo saùng mai. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Baø-la-moân bieát Ñöùc Theá Toân ñaõ nhaân lôøi baèng caùch im laëng roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, kính leã döôùi chaân Phaät, nhieãu ba voøng, caùo lui trôû veà nhaø. Trong ñeâm aáy saém söûa ñaày ñuû moïi thöùc aên ngon boå. Saùng hoâm sau, ñeán baïch Phaät “Ñaõ ñeán giôø.” Ñöùc Theá Toân cuøng Taêng goàm naêm traêm vò Tyø-kheo ñaép y, böng, baùt ñeán nhaø kia, an toïa nôi choã ngoài. Baø-la-moân böng thöùc aên ngon boå ñeán daâng cuùng Phaät vaø Taêng Tyø-kheo, khieán cho taát caû ñeàu ñaày ñuû. Thoï thöïc xong, moãi vò ñeàu töï thaâu baùt. Baø-la-moân duøng ba y daâng cuùng Ñöùc Phaät, vaø daâng cuùng cho moãi Taêng Tyø-kheo hai y goïi laø y an cö muøa haï. Khi aáy, caùc Tyø-kheo khoâng daùm nhaän vaø noùi vôùi thí chuû: - Ñöùc Theá Toân chöa cho pheùp nhaän y muøa haï. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1256

- Cho pheùp nhaän y muøa haï. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Theá Toân cho pheùp nhaän y muøa haï, beøn suoát caû naêm, ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng thöôøng caàu xin y. An cö chöa xong cuõng caàu xin y, cuõng nhaän y. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû an cö trong moät truù xöù xong roài, nghe tin nôi truù xöù khaùc Tyø-kheo haï an cö xong nhaän ñöôïc nhieàu y lôïi döôõng, lieàn ñeán nôi truù xöù aáy, hoûi caùc ngöôøi: - Y nhaän ñöôïc trong muøa an cö ñaõ chia chöa? Ñaùp: - Chöa chia. Noùi: - Chöa chia thì chia phaàn cho toâi vôùi! Baït-nan-ñaø laïi ñeán caùc truù xöù khaùc. Nhö vaäy chaúng phaûi moät choã, cuõng ñeàu hoûi: - Y nhaän ñöôïc trong muøa an cö, ngaøi ñaõ chia chöa? Ñaùp: - Chöa chia. Noùi: - Chöa chia thì chia phaàn cho toâi vôùi! Baáy giôø, Baït-nan-ñaø nhaän phaàn y nhieàu choã, ñöôïc raát nhieàu phaàn y, ñem vaøo trong tònh xaù Kyø-hoaøn. Caùc Tyø-kheo thaáy hoûi Baït-nan-ñaø: - Ñöùc Theá Toân cho pheùp chöùa ba y, ngoaøi ba y khoâng ñöôïc chöùa y dö. Vaäy y naøy

laø y cuûa ai? Baït-nan-ñaø traû lôøi: - Nhieàu truù xöù nhaän ñöôïc y muøa an cö vaø toâi ñaõ nhaän ñöôïc phaàn töø caùc nôi ñoù mang laïi. Caùc Tyø-kheo nghe vaäy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Naøy Baït-nan-ñaø Thích töû, taïi sao ñöùc Nhö Lai chæ cho pheùp nhaän y an cö muøa haï maø laïi suoát naêm, ba muøa xuaân haï vaø ñoâng luùc naøo cuõng xin y? An cö chöa xong cuõng xin y, cuõng nhaän y? Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû an cö choã naøy, laïi nhaän y choã khaùc. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng nhieàu caùch quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Naøy Baït-nan-ñaø Thích töû, Ta chæ cho pheùp Tyø-kheo nhaän y muøa

an cö, taïi sao oâng suoát naêm xuaân, haï vaø ñoâng luùc naøo cuõng caàu xin y? An cö chöa xong cuõng xin y, cuõng nhaän y? OÂng coù an cö choã naøy laïi thoï y choã khaùc khoâng? Ñöùc Theá Toân duøng moïi caùch quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû trong nhoùm saùu Tyø-kheo, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Khoâng ñöôïc suoát moïi muøa xuaân, haï vaø ñoâng luùc naøo cuõng tìm caàu y, cuõng khoâng ñöôïc an cö chöa xong caàu xin y hay nhaän y, khoâng ñöôïc an cö choã naøy, nhaän phaàn y an cö choã khaùc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä. Khi aáy, trong quoác noäi coù keû phaûn nghòch, vua Ba-tö-naëc sai hai vò Ñaïi thaàn teân laø Leâ-sö-ñaït-ña vaø Phuù-na-la529 ñi chinh phaït. Hai vò Ñaïi thaàn khôûi yù nieäm: Nay chuùng ta ñi chinh phaït, chöa bieát coù ñöôïc trôû veà hay khoâng. Theo thöôøng leä, khi chuùng Taêng an cö xong, chuùng ta cuùng döôøng thöùc aên vaø daâng cuùng y. Nhöng nay an cö chöa xong, khoâng bieát coù neân söûa soaïn thöùc aên vaø caùc y vaät nhö phaùp an cö maø daâng cuùng chö Taêng hay khoâng? Caùc tröôûng giaû naøy ñích thaân ñeán trong Taêng-giaø-lam, baïch vôùi caùc Tyø-kheo nhö vaày: - Saùng mai, chuùng toâi muoán doïn thöùc aên vaø y an cö530 ñeå daâng cuùng. Xin caùc ngaøi chieáu coá. Caùc Tyø-kheo traû lôøi vôùi caùc tröôûng giaû: - Chæ neân cuùng thöùc aên, khoûi phaûi daâng y. Taïi sao vaäy? Vì haï an cö chöa xong neân khoâng ñöôïc pheùp nhaän y, khoâng ñöôïc xin y. Caùc tröôûng giaû baïch: - Nay chuùng toâi vì vua Ba-tö-naëc sai ñi chinh phaït. Chuùng toâi töï nghó chöa bieát coù ñöôïc trôû veà hay khoâng. Chuùng toâi muoán nhö phaùp tröôùc ñaây, khi haï an cö xong ñöôïc daâng cuùng thöùc aên vaø y cho chuùng Taêng, neân nay chuùng toâi thieát laäp thöùc aên vaø y ñeå daâng cuùng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem vaán ñeà naøy baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän y caáp thí.531 - Caùc Tyø-kheo, neáu bieát laø y caáp thí thì neân nhaän. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

529. Lî (Lôïi)-sö-ñaït-ña vaø Phuù-la-na . Pali: Isidatta vaø Purāna, hai quan noäi giaùm cuûa vua Pasenadi. Vin. iii. 260: Coù moät vò Ñaïi thaàn noï (khoâng noùi

teân). 530. An cö y . Pali: Vassāvāsika. Caên baûn: Haï noäi phaàn y. Thaäp tuïng: Haï an cö y. 531. Y caáp thí Â; y ñöôïc cuùng trong luùc khaån caáp. Pali: acceka-cīvara.

Tyø-kheo naøo, möôøi ngaøy nöõa môùi maõn ba thaùng haï an cö, caùc Tyø- kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-kheo bieát laø y caáp thí, coù theå thoï nhaän, thoï xong coù theå chöùa caát cho ñeán thôøi cuûa y; neáu chöùa quaù haïn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y caáp thí: Thoï thì ñöôïc, khoâng thoï thì maát.532 Y: Coù möôøi loaïi nhö treân. Thôøi cuûa y: 533Töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng. Coøn möôøi ngaøy nöõa töï töù, neáu Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa möôøi ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi- na thì naêm thaùng. Neáu coøn chín ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí. Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa chín ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm moät ngaøy. Neáu coøn taùm ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa taùm ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm hai ngaøy. Neáu coøn baûy ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa baûy ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm ba ngaøy. Neáu coøn saùu ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa saùu ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm boán ngaøy. Neáu coøn naêm ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa naêm ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm naêm ngaøy. Neáu coøn boán ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-

532. Vin. 111. 261: y ñöôïc boá thí do quan töôùng saép ra traän, ngöôøi saép ñi xa, ngöôøi ñang mang thai, ngöôøi tröôùc khoâng tín taâm nay vöøa phaùt tín taâm. 533. Pali: Cīvarakālasamay.

kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa boán ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm saùu ngaøy. Neáu coøn ba ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän.

Nhaän roài coù theå chöùa ba ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi- na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm baûy ngaøy. Neáu coøn hai ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa hai ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm taùm ngaøy. Neáu saùng ngaøy töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa trong ngaøy ñoù. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca- thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm chín ngaøy. Neáu Tyø-kheo ñöôïc y caáp thí quaù haïn veà tröôùc, quaù haïn veà sau, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Y naøy neân xaû cho Taêng hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu muoán xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng leân Thöôïng toïa kính leã, quyø goái chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùcTaêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ nhaän ñöôïc y caáp thí, hoaëc quaù haïn veà tröôùc, hoaëc quaù haïn veà sau, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Ngöôøi nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch roài sau môùi nhaän saùm, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän ñöôïc y caáp thí, hoaëc quaù haïn veà tröôùc, hoaëc quaù haïn veà sau, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm noùi vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo kia baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1260

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän ñöôïc y caáp thí, quaù haïn veà tröôùc, quaù haïn veà sau, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän traû laïi y cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän ñöôïc y caáp thí, quaù haïn veà tröôùc, quaù haïn veà sau, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû laïi y cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän hoaøn y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù traû laïi y cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñaõ xaû y giöõa Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi phaïm Ñoät-kieát-la. Vò naøo baûo - ñöøng traû, vò aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc thoï laøm ba y vaø caùc y khaùc, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc maëc maõi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Nhaän ñöôïc y caáp thí khoâng quaù haïn veà tröôùc, khoâng quaù haïn veà sau thì khoâng phaïm. Hoaëc bò giaëc cöôùp y, hoaëc y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi, quaù haïn veà tröôùc

khoâng phaïm. Hoaëc khôûi töôûng bò cöôùp ñoaït, töôûng bò maát, töôûng bò chaùy, töôûng bò nöôùc cuoán troâi; hoaëc doïc ñöôøng bò hieåm naïn khoâng thoâng, nhieàu ñaïo taëc, naïn aùc thuù; hoaëc nöôùc soâng lôùn, nhaø vua baét troùi, nhoát, maïng naïn, phaïm haïnh naïn; hoaëc vò Tyø-kheo nhaän gôûi qua ñôøi, hoaëc ñi xa, hoaëc xaû giôùi, hoaëc giaëc cöôùp, hoaëc bò aùc thuù haïi, hoaëc bò nöôùc troâi, quaù haïn veà sau khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXIX. A-LAN-NHAÕ GAËP NAÏN LÌA Y534 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo truù taïi A-lan-nhaõ haï an cö xong, moät thaùng Ca-ñeà sau ñaõ ñaày.535 Baáy giôø, coù nhieàu boïn cöôùp536 cöôùp ñoaït y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng 534. Pali, Nissaggiya 29 sāsansika. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 16. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 27. 535. Haäu ca-ñeà nhaát nguyeät maõn ; Pali: Cātumāsinīkattikaputtmā, ngaøy traêng troøn cuûa thaùng ca-ñeà sau,
töùc ngaøy traêng troøn ñuùng sau ngaøy töï töù moät thaùng. Töùc thaùng thöù tö, thaùng cuoái cuøng cuûa muøa möa (lòch AÁn ñoä coå). 536. Pali goïi laø kattikacorakā, boïn cöôùp ca-ñeà, vì chuùng hoaït ñoäng vaøo thaùng ca-ñeà, thöôøng nhaát

kim, vaät duïng cuûa Tyø-kheo vaø ñaùnh ñaäp caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo hoaûng sôï neân keùo nhau ñeán Kyø-hoaøn tònh xaù cuøng ôû. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-nan: - Caùc Tyø-kheo naøy taïi sao keùo nhau ñeán cö truù ôû Kyø-hoaøn tònh xaù? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo naøy truù taïi A-lan-nhaõ haï an cö xong, moät thaùng Ca- ñeà sau ñaõ ñaày, ñaõ bò boïn cöôùp cöôùp ñoaït y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà vaät duïng, chuùng laïi ñaùnh ñaäp caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo hoaûng sôï neân cuøng nhau ñeán ôû nôi Kyø-hoaøn tònh xaù. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo ôû taïi caùc truù xöù A-lan- nhaõ coù söï nghi ngôø nhieàu sôï seät; an truù choã A-lan-nhaõ nhö vaäy, Tyø-kheo muoán gôûi y thì ñöôïc pheùp gôûi moät trong ba y nôi nhaø ngöôøi. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Phaät cho pheùp Tyø-kheo ôû taïi caùc truù xöù A-lan-nhaõ coù söï nghi ngôø, sôï seät; an truù choã nhö vaäy, muoán gôûi y thì ñöôïc pheùp gôûi moät trong ba y nôi nhaø ngöôøi. Hoï lieàn ñem y gôûi nôi nhaø ngöôøi, daën doø Tyø-kheo thaân höõu roài ra ñi. Sau ñoù, Tyø-kheo thaân höõu ñem y ra phôi vaøo luùc giöõa tröa. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy, hoûi nhau: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc dö. Ñaây laø y cuûa ai? Tyø-kheo kia traû lôøi: - Nhoùm saùu Tyø-kheo laø thaân höõu tri thöùc cuûa toâi. Hoï gôûi y nôi ñaây, roài ñi du haønh trong nhaân gian cho neân chuùng toâi ñem phôi naéng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe vaäy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo ôû taïi caùc truù xöù A-lan-nhaõ coù söï nghi ngôø, sôï seät, thì moät trong ba y coù theå gôûi nôi nhaø ngöôøi. Hieän taïi sao caùc thaày ñem gôûi nhieàu y nôi thaân höõu tri thöùc ñeå du haønh trong nhaân gian, maø nguû lìa y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân,

ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû, Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän,

laø ñeâm coù traêng. Chuû yeáu cöôùp y caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc sau an cö.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1262

laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao saùu Tyø-kheo naøy, Ta cho caùc Tyø-kheo ôû taïi truù xöù A-lan-nhaõ coù söï nghi ngôø, sôï seät, thì Tyø-kheo ôû nhöõng choã nhö vaäy, ñöôïc pheùp moät trong ba y coù theå gôûi nôi nhaø ngöôøi; nay caùc oâng ñem nhieàu y gôûi nôi thaân höõu du haønh trong nhaân gian, maø nguû lìa y? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ba thaùng haï ñaõ xong, moät thaùng ca-ñeà sau cuõng ñaõ ñaày, ôû taïi A-lan-nhaõ choã coù söï nghi ngôø, coù sôï haõi. Tyø- kheo soáng taïi truù xöù nhö vaäy, trong ba y, neáu muoán coù theå gôûi laïi moät y trong nhaø ngöôøi. Caùc Tyø-kheo coù nhaân duyeân ñöôïc lìa y nguû, cho ñeán saùu ñeâm; neáu quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. A-lan-nhaõ: Laø nôi caùch thoân xoùm naêm traêm cung. Cung cuûa nöôùc Giaù-ma-la, daøi boán khuyûu tay, duøng loaïi khuyûu tay trung bình ñeå ño. Choã coù nghi ngôø: Laø nghi coù giaëc cöôùp. Sôï haõi: Trong ñoù coù giaëc cöôùp khieán cho kinh sôï. Trong nhaø: Trong thoân xoùm. Ba y: Taêng-giaø-leâ, uaát-ña-la-taêng, an-ñaø-hoäi. Y: Coù möôøi loaïi noùi nhö treân. Neáu Tyø-kheo coù nhaân duyeân lìa y nguû, saùu ñeâm roài, ñeán ñeâm thöù baûy, tröôùc khi bình minh chöa xuaát hieän phaûi xaû ba y, hoaëc tay rôø ñuïng y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi y. Neáu Tyø-kheo saùu ñeâm, ñeán ñeâm thöù baûy, tröôùc khi bình minh chöa xuaát hieän maø khoâng xaû ba y, tay khoâng rôø ñuïng y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi y, bình minh cuûa ñeâm thöù baûy xuaát hieän, phaïm toäi nguû lìa y, taát caû ñeàu Ni-taùt-kyø. Tröø ba y, lìa caùc y khaùc, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Xaû cho Taêng phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, leã döôùi chaân thöôïng toïa, quyø goái chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ nguû lìa y

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1263

quaù saùu ñeâm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nguû lìa y quaù saùu ñeâm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû

cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi thoï saùm. Khi thoï saùm phaûi noùi vôùi ngöôøi naøy: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû laïi y cho Tyø-kheo kia baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nguû lìa y quaù saùu ñeâm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo kia. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø ñaõ nguû lìa y quaù saùu ñeâm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo xaû y roài maø Taêng khoâng traû laïi cho Tyø-kheo aáy, (Taêng) phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù vò naøo baûo - ñöøng traû, vò aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc thoï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc laáy maëc maõi, taát caû Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ñaõ traûi qua saùu ñeâm, ñeán ñeâm thöù baûy, tröôùc khi bình minh chöa xuaát hieän, ñeán choã ñeå y, hoaëc xaû y, hoaëc tay rôø ñeán y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi y thì khoâng phaïm. Hoaëc töôûng y bò cöôùp, bò maát, bò chaùy, bò troâi thì khoâng xaû y. Khoâng rôø ñeán y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi y vaãn khoâng phaïm. Hoaëc thuyeàn ñoø khoâng thoâng, ñöôøng xaù bò hieåm naïn, nhieàu giaëc cöôùp, coù aùc thuù, nöôùc soâng lôùn, bò cöôøng löïc baét,

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1264

hoaëc bò nhoát, bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng xaû y, khoâng rôø ñeán y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi y, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXX. XOAY TAÊNG VAÄT VEÀ MÌNH537 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû tröôùc kia coù moät cö só thöôøng coù taâm giuùp ñôõ, coù yù muoán cuùng döôøng Ñöùc Phaät vaø Taêng Tyø-kheo moät böõa côm vaø daâng y toát. Baït-nan-ñaø Thích töû nghe ngöôøi cö só kia muoán cuùng döôøng côm vaø y toát cho Phaät cuøng Taêng lieàn ñeán nhaø cö só kia, hoûi: - Cö só muoán cuùng côm vaø daâng y toát cho Phaät cuøng Taêng phaûi khoâng? Cö só traû lôøi: - Ñuùng nhö vaäy. Baït-nan-ñaø lieàn noùi vôùi cö só: - Chuùng Taêng coù thieän lôïi lôùn, coù oai löïc lôùn, coù phöôùc ñöùc lôùn, ngöôøi cuùng döôøng cho chuùng Taêng raát nhieàu. Nay cö só neân cuùng döôøng côm cho chuùng Taêng maø thoâi, coøn y phuïc thì cho mình toâi. Cö só noùi: - Cuõng ñöôïc. Baáy giôø, cö só tröôûng giaû khoâng chuaån bò y cuï cho Taêng nöõa, chæ lo söûa soaïn caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå ñeå cuùng döôøng maø thoâi. Saùng ngaøy, cö só thænh Phaät vaø Taêng ñaõ ñeán giôø. Chö

Taêng Tyø- kheo khoaùc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Khi aáy, cö só thaáy tröôûng laõo Tyø-kheo ñaày ñuû oai nghi, lieàn lôùn tieáng noùi: - Sao toâi chuaån bò ñaày ñuû ñeå cuùng y chuùng Taêng nhö vaäy maø bò caûn trôû ? Caùc Tyø-kheo hoûi cö só: - Taïi sao laïi noùi nhö vaäy Baáy giôø, cö só ñem söï thaät maø traû lôøi. Trong chuùng luùc naøy coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Sao thaày caét lôïi döôõng cuûa chuùng Taêng maø ñem veà cho mình? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá

537. Pali, Nissaggiya 30 parinata. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 14. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 29.

Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao ngöôi caét lôïi döôõng cuûa chuùng Taêng maø ñem veà cho mình? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, caét vaät thuoäc taêng maø töï xoay veà cho mình, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, caùc Tyø-kheo khoâng bieát laø vaät cuûa Taêng hay laø vaät chaúng phaûi cuûa Taêng; laø vaät ñaõ höùa cho Taêng hay laø vaät khoâng höùa cho Taêng. Sau hoï môùi bieát ñoù laø vaät cuûa Taêng, laø vaät ñaõ höùa cho Taêng neân laøm phaùp Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà saùm hoái, hoaëc laáy laøm hoå theïn, Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát ñoù laø vaät thuoäc taêng maø töï xoay veà cho mình, ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vaät cuûa Taêng: Thí chuû vì Taêng ñaõ cuùng cho Taêng. Vaät thuoäc Taêng: Ñaõ höùa cho Taêng. Vì Taêng: Hoï vì Taêng chuaån bò hay saém cho Taêng maø chöa höùa cho Taêng. Ñaõ cho Taêng: Ñaõ höùa cho Taêng vaø ñaõ xaû cho Taêng. Vaät: y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cho ñeán ñoà duøng ñeå uoáng nöôùc. Neáu Tyø-kheo bieát laø vaät thuoäc Taêng maø töï xoay veà cho mình, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu vaät höùa cho Taêng maø chuyeån cho thaùp, phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho thaùp maø chuyeån cho Taêng cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho töù phöông Taêng maø chuyeån cho hieän tieàn Taêng, phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho hieän tieàn Taêng maø chuyeån cho töù phöông Taêng cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho Taêng Tyø-kheo maø chuyeån cho Tyø-

kheo, Tyø-kheo-ni Taêng cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho Tyø-kheo-ni Taêng maø chuyeån cho Taêng Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho choã naøy ñem cho choã khaùc, Ñoät-kieát-la. Hoaëc ñaõ höùa, khôûi töôûng höùa, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu ñaõ höùa maø taâm nghi, Ñoät-kieát-la. Neáu chöa höùa, khôûi töôûng höùa, Ñoät-kieát-la. Neáu chöa höùa, nghi, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Muoán xaû ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng troáng vai beân höõu, quyø goái beân höõu chaám ñaát, leã Thöôïng toïa, quyø goái chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., bieát vaät naøy ñaõ höùa cho Taêng maø xoay veà cho mình, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch, sau ñoù môùi thoï saùm. Neân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ bieát vaät höùa cho Taêng maø xoay veà cho mình, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn laïi vaät bò xaû cho Tyø-kheo kia baèng baïch nhò yeát- ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc phaùp yeát- ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ bieát vaät höùa cho Taêng maø xoay veà cho mình, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû laïi vaät bò xaû cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ bieát laø vaät höùa cho Taêng maø xoay veà cho mình, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû vaät bò xaû laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng traû vaät bò xaû laïi cho Tyø-kheo kia thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû vaät bò xaû laïi cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng baèng loøng neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Xaû cho Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc thoï laøm ba y, hoaëc laøm y

ba-lôïi-ca-la, hoaëc duøng maõi, taát caû phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø ba-daät ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu khoâng bieát hoaëc ñaõ höùa maø töôûng raèng chöa höùa, hoaëc hoï höùa cho ít, khuyeán khích hoï cho nhieàu, hoaëc höùa cho ít ngöôøi, khuyeân cho nhieàu ngöôøi, muoán höùa cho thöù xaáu, khuyeân cho thöù toát, hoaëc noùi ñuøa giôõn, hoaëc noùi nhaàm, noùi moät mình, hoaëc noùi trong giaác moäng, muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc kia thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 538

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.